

SEANCE DU MERCREDI 8 MARS 1989
VERGADERING VAN WOENSDAG 8 MAART 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1906.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications):

Page 1906.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération):

Page 1906.

MM. Blanpain et De Belder. — Proposition de loi modifiant les articles 16 et 81 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.**MM. Baert et Peeters.** — Proposition de loi modifiant les articles 350 à 353 du Code pénal relatifs à l'avortement.**MM. Dierickx, Lenfant et consorts.** — Proposition de loi instituant un référendum consultatif sur l'attribution d'une mission constituante au Parlement européen.

QUESTION ORALE DE M. VAN APEREN AU MINISTRE DES FINANCES SUR « LA COMMUNICATION AUX ADMINISTRATIONS COMMUNALES DE DONNÉES STATISTIQUES CONCERNANT L'IMPOT SUR LES PERSONNES PHYSIQUES ET LE PRECOMPTE IMMOBILIER »:

Orateurs: M. Van Aperen, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 1907.

QUESTION ORALE DE M. VANDENHAUTE AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR « LES PRATIQUES DE CONCURRENCE DELOYALE UTILISEES PAR CERTAINES CLINIQUES »:

Orateurs: M. Vandenhautte, M. Busquin, ministre des Affaires sociales, p. 1908.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1988-1989

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1906.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen):

Bladzijde 1906.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming):

Bladzijde 1906.

De heren Blanpain en De Belder. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 16 en 81 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.**De heren Baert en Peeters.** — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 350 tot 353 van het Strafwetboek betreffende de zwangerschapsafbreking.**De heren Dierickx en Lenfant c.s.** — Voorstel van wet tot instelling van een consultatieve volksraadpleging over het geven van een grondwetgevende opdracht aan het Europees Parlement.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN APEREN AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER « DE MEDEDELING AAN DE GEMEENTEBESTUREN VAN STATISTISCHE GEGEVENS INZAKE PERSONENBELASTING EN ONROERENDE VOORHEFFING »:

Sprekers: de heer Van Aperen, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 1907.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENHAUTE AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER « DE ONEERLIJKE CONCURRENTIE GEVOERD DOOR SOMMIGE ZIEKENHUIZEN »:

Sprekers: de heer Vandenhautte, de heer Busquin, minister van Sociale Zaken, blz. 1908.

QUESTION ORALE DE M. PATAER AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR « LA PRESERVATION DE L'ENVIRONNEMENT DANS ET AUTOUR D'UNE ENTREPRISE CHIMIQUE A GAND »:

Orateurs: M. Pataer, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au Premier ministre, p. 1908.

QUESTION ORALE DE M. PATAER AU MINISTRE DES RELATIONS EXTERIEURES ET AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR « L'ABSENCE DE LA BELGIQUE A LA CONFERENCE INTERNATIONALE DU 11 MARS 1989 A LA HAYE SUR L'ENVIRONNEMENT »:

Orateurs: M. Pataer, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au Premier ministre, p. 1909.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Projet de loi complétant l'article 15 de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1909.

Proposition de loi tendant à calculer plus rapidement le montant des cotisations sociales des indépendants.

Discussion générale. — *Orateur*: M. Delloy, p. 1910.

Proposition de loi tendant à octroyer aux travailleurs indépendants une pension de retraite et de survie au moins égale au montant annuel du revenu garanti aux personnes âgées.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Content, rapporteur, Bock, Delloy, Capoen, M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Pensions, p. 1910.

Projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980.

Examen et vote d'articles:

A l'article 1er: *Orateurs*: M. Vandenhautte, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 1915.

A l'article 3: *Orateurs*: MM. Vandenhautte, Antoine, Cooreman, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 1916.

A l'article 5: *Orateur*: M. Vandenhautte, p. 1918.

A l'article 7: *Orateur*: M. Vandenhautte, p. 1919.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PATAER AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER « DE BEVEILIGING VAN HET LEEFMILIEU IN EN ROND EEN CHEMISCH BEDRIJF TE GENT »:

Sprekers: de heer Pataer, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1908.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PATAER AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER « DE AFWEZIGHEID VAN BELGIE OP DE INTERNATIONALE MILIEUCONFERENTIE VAN 11 MAART 1989 IN DEN HAAG »:

Sprekers: de heer Pataer, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1909.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 15 van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1909.

Voorstel van wet tot invoering van een snellere berekeningswijze voor de sociale bijdragen van de zelfstandigen.

Algemene beraadslaging. — *Spreker*: de heer Delloy, blz. 1910.

Voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Content, rapporteur, Bock, Delloy, Capoen, de heer Mainil, staatssecretaris voor Middenstand en voor de Oorlogsslachtoffers toegevoegd aan de minister van Justitie en Middenstand, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen, blz. 1910.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980.

Bespreking van en stemming over artikelen:

Bij artikel 1: *Sprekers*: de heer Vandenhautte, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 1915.

Bij artikel 3: *Sprekers*: de heren Vandenhautte, Antoine, Cooreman, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 1916.

Bij artikel 5: *Spreker*: de heer Vandenhautte, blz. 1918.

Bij artikel 7: *Spreker*: de heer Vandenhautte, blz. 1919.

A l'article 8: *Orateurs*: M. Lannoye, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 1920.

A l'article 9: *Orateur*: M. Lannoye, p. 1921.

A l'article 9bis (nouveau): *Orateur*: M. Vandenhautte, p. 1922.

A l'article 9ter (nouveau): *Orateur*: M. Vandenhautte, p. 1922.

A l'article 10: *Orateurs*: M. De Loor, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 1923.

Projet de loi modifiant les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Cardoen, rapporteur, Vandenhautte, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 1926.

Discussion et vote des articles, p. 1926.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. Desmedt au Vice-Premier ministre et ministre de la Région bruxelloise et des Réformes institutionnelles sur « les déclarations du secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise concernant la construction de l'« Espace Bruxelles-Europe » ».

Orateurs: M. Desmedt, M. Thys, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise, p. 1927.

Interpellation de Mme Aelvoet au secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale sur « la position qu'adoptera la Belgique lors de la discussion de la Convention sur le commerce des déchets toxiques, dans le cadre du programme des Nations Unies sur l'environnement ».

Orateurs: Mme Aelvoet, M. Capoen, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au Premier ministre, p. 1942.

Interpellation de M. Luyten au ministre de la Défense nationale sur « le projet de suppression de l'Ecole des cadets à Lierre ».

Orateurs: MM. Luyten, Verschueren, Vanderborght, De Belder, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 1945.

PROJET DE LOI (Votes réservés):

Projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, p. 1930.

PROJETS DE LOI (Votes):

Projet de loi contenant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1988, p. 1935.

Projet de loi portant approbation de l'Accord international sur le blé de 1986 comprenant:

Bij artikel 8: *Sprekers*: de heer Lannoye, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 1920.

Bij artikel 9: *Spreker*: de heer Lannoye, blz. 1921.

Bij artikel 9bis (nieuw): *Spreker*: de heer Vandenhautte, blz. 1922.

Bij artikel 9ter (nieuw): *Spreker*: de heer Vandenhautte, blz. 1922.

Bij artikel 10: *Sprekers*: de heer De Loor, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele instellingen, blz. 1923.

Ontwerp van wet tot wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Cardoen, rapporteur, Vandenhautte, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 1926.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1926.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer Desmedt tot de Vice-Eerste minister en minister van het Brussels Gewest en Institutionele Hervormingen over « de verklaringen van de staatssecretaris voor het Brussels Gewest over de bouw van de « Ruimte Brussel-Europa » ».

Sprekers: de heer Desmedt, de heer Thys, staatssecretaris voor het Brussels Gewest, toegevoegd aan de minister van het Brussels Gewest, blz. 1927.

Interpellatie van mevrouw Aelvoet tot de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie over « de houding die België gaat aannemen bij de behandeling van de Conventie over de handel in toxisch afval in het kader van de UNEP (United Nations Environment Program) ».

Sprekers: mevrouw Aelvoet, de heer Capoen, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1942.

Interpellatie van de heer Luyten tot de minister van Landsverdediging over « de geplande afschaffing van de Kadetenschool te Lier ».

Sprekers: de heren Luyten, Verschueren, Vanderborght, De Belder, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 1945.

ONTWERP VAN WET (Aangehouden stemmings):

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, blz. 1930.

ONTWERPEN VAN WET (Stemmingen):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1988, blz. 1935.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Internationale Tarweovereenkomst 1986 bevattende:

1. La Convention sur le commerce du blé de 1986 et annexe, faites à Londres le 14 mars 1986;
 2. La Convention relative à l'aide alimentaire de 1986, faite à Londres le 13 mars 1986, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de la Convention relative à la conservation de la vie sauvage et du milieu naturel de l'Europe et des annexes, I, II, III et IV, faites à Berne le 19 septembre 1979, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de la Convention européenne sur la violence et les débordements de spectateurs lors de manifestations sportives et notamment de matches de football, faite à Strasbourg le 19 août 1985, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de l'Accord maritime entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république du Cameroun, signé à Bruxelles le 13 mai 1986, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de l'Accord maritime sur la marine marchande entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république populaire du Bangladesh, signé à Dhaka le 31 juillet 1986, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de l'Accord maritime entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république islamique du Pakistan, signé à Bruxelles le 8 septembre 1986, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de l'Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer du Nord par les hydrocarbures et autres substances dangereuses, et de l'annexe, faits à Bonn le 13 septembre 1983, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation du Protocole portant amendement de la Convention pour la prévention de la pollution marine par les opérations d'immersion effectuées par les navires et aéronefs, fait à Oslo le 2 mars 1983, et modifiant la loi du 8 février 1978 portant approbation de la Convention pour la prévention de la pollution marine par les opérations d'immersion effectuées par les navires et aéronefs, et des annexes, faites à Oslo le 15 février 1972 et prévoyant certaines dispositions relatives à l'immersion et l'incinération de déchets et autres substances en mer, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le gouvernement de la république de Turquie pour la promotion et la protection réciproques des investissements, signé à Ankara le 27 août 1986, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation et exécution de divers actes internationaux en matière de navigation maritime, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation de la Convention n° 150 concernant l'administration du travail: rôle, fonctions et organisation, adoptée à Genève, le 26 juin 1978, par la Conférence internationale du travail lors de sa soixante-quatrième session, p. 1936.
- Projet de loi portant approbation des amendements à la Convention du 3 septembre 1976 portant création de l'Organisation internationale de télécommunications maritimes par satellites (INMARSAT) et à l'accord d'exploitation, adoptés à Londres le 16 octobre 1985, p. 1937.
- Projet de loi portant approbation du Protocole d'amendement de la Convention de 1974 pour la prévention de la pollution marine d'origine tellurique, fait à Paris le 26 mars 1986, p. 1937.
1. Het Tarwehandelsverdrag 1986 en bijlage, opgemaakt te Londen op 14 maart 1986;
 2. Het Voedselhulpverdrag 1986, opgemaakt te Londen op 13 maart 1986, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa en van de bijlagen I, II, III en IV, opgemaakt te Bern op 19 september 1979, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden, opgemaakt te Straatsburg op 19 augustus 1985, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Scheepvaartakkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kameroen, ondertekend te Brussel op 13 mei 1986, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de volksrepubliek Bangladesh inzake de handels-scheepvaart, ondertekend te Dhaka op 31 juli 1986, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Scheepvaartakkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de islamitische republiek Pakistan, ondertekend te Brussel op 8 september 1986, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, en van de bijlage, opgemaakt te Bonn op 13 september 1983, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol tot wijziging van het Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten vanaf schepen en luchtvaartuigen, opgemaakt te Oslo, op 2 maart 1983, en tot wijziging van de wet van 8 februari 1978 houdende goedkeuring van het Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten vanaf schepen en luchtvaartuigen, en van de bijlagen, opgemaakt te Oslo op 15 februari 1972 en houdende sommige bepalingen in verband met het storten in zee en het verbranden op zee van afval en andere stoffen, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Turkije betreffende de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Ankara op 27 augustus 1986, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 150 betreffende de bestuurstaak op het gebied van de arbeid: taak, functies en organisatie, aangenomen te Genève op 26 juni 1978 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar vierenzestigste zitting, blz. 1936.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de wijzigingen aan het Verdrag van 3 september 1976 inzake de Internationale Organisatie voor maritieme satellieten (INMARSAT) en aan de exploitatieovereenkomst, aangenomen te Londen op 16 oktober 1985, blz. 1937.
- Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol tot wijziging van het Verdrag van 1974 ter voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf het land, opgemaakt te Parijs op 26 maart 1986, blz. 1937.

Projet de loi portant approbation du Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, de 1979, relatif à la réduction des émissions de soufre ou de leurs flux transfrontières d'au moins 30 p.c., fait à Helsinki le 8 juillet 1985, p. 1938.

Explication de vote: *Orateur*: M. Gryp, p. 1938.

Projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, p. 1939.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Vandenhaute, Antoine, Cardoen, Luyten, Mme Aelvoet, M. De Loor, p. 1939.

Projet de loi modifiant les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, p. 1940.

Projet de loi complétant l'article 15 de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, p. 1941.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1941.

PROPOSITIONS DE LOI (Rejet):

Proposition de loi tendant à calculer plus rapidement le montant des cotisations sociales des indépendants, p. 1942.

Proposition de loi tendant à octroyer aux travailleurs indépendants une pension de retraite et de survie au moins égale au montant annuel du revenu garanti aux personnes âgées, p. 1942.

COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT:

Page 1950.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1950.

Mme Hanquet et M. Falise. — Proposition de loi modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

M. Anthuenis. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 442 du 14 août 1986 relatif à l'incidence de certaines positions administratives sur les pensions des agents des services publics.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 1950.

M. Peeters:

1° Au ministre des Affaires sociales sur «le paiement de la biologie clinique dans les hôpitaux sur la base d'un «forfait historique»;

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de vermindering van zwavelemissies of van grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen met ten minste 30 pct., opgemaakt te Helsinki op 8 juli 1985, blz. 1938.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Gryp, blz. 1938.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, blz. 1939.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren Vandenhaute, Antoine, Cardoen, Luyten, mevrouw Aelvoet, de heer De Loor, blz. 1939.

Ontwerp van wet tot wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, blz. 1940.

Ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 15 van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, blz. 1941.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1941.

VOORSTELLEN VAN WET (Verwerping):

Voorstel van wet tot invoering van een snellere berekeningswijze voor de sociale bijdragen van de zelfstandigen, blz. 1942.

Voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden, blz. 1942.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 1950.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1950.

Mevrouw Hanquet en de heer Falise. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De heer Anthuenis. — Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 1950.

De heer Peeters:

1° Tot de minister van Sociale Zaken over «de betaling van de klinische biologie in de ziekenhuizen op basis van een «historisch forfait»;

2° Au ministre des Affaires sociales sur « la révision de la formation des médecins généralistes, telle que l'envisage le ministre ».

2° Tot de minister van Sociale Zaken over « de door de minister geplande herziening van de huisartsenopleiding ».

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Mme Panneels-Van Baelen, secrétaire, prend place au bureau.
Mevrouw Panneels-Van Baelen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 14 h 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. De Backer, Deprez, Laverge, Vandermarliere, Buchmann, Mme Hanquet, pour devoirs administratifs; MM. Eicher, en mission à l'étranger, et Hatry, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren De Backer, Deprez, Laverge, Vandermarliere, Buchmann, mevrouw Hanquet, wegens ambtsplichten; de heren Eicher, met opdracht in het buitenland, en Hatry, wegens andere plichten,

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modifications

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen

M. le Président. — Le bureau est saisi de demandes tendant à modifier la composition des commissions suivantes:

1° A la commission des Relations extérieures:

Mme Cahay-André remplacerait M. Langendries comme membre suppléant;

Bij het bureau zijn voorstellen ingediend tot wijziging van de samenstelling van volgende commissies:

1° In de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen:

Zou mevrouw Cahay-André de heer Langendries vervangen als plaatsvervangend lid;

2° A la commission du Commerce extérieur:

Mme Cahay-André remplacerait M. Langendries comme membre effectif;

2° In de commissie voor de Buitenlandse Handel:

Zou mevrouw Cahay-André de heer Langendries vervangen als effectief lid;

3° A la commission de l'Economie:

Mme Cahay-André remplacerait M. Langendries comme membre effectif;

3° In de commissie voor de Economische Aangelegenheden:

Zou mevrouw Cahay-André de heer Langendries vervangen als effectief lid;

4° A la commission des Finances:

Mme Cahay-André remplacerait M. Langendries comme membre suppléant;

4° In de commissie voor de Financiën:

Zou mevrouw Cahay-André de heer Langendries vervangen als plaatsvervangend lid;

5° A la commission de la Révision de la Constitution et des Réformes des Institutions:

M. Cerexhe remplacerait M. Langendries comme membre effectif;

5° In de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen:

Zou de heer Cerexhe de heer Langendries vervangen als effectief lid;

6° A la commission du Règlement:

M. Wintgens remplacerait M. Langendries.

6° In de commissie voor het Reglement:

Zou de heer Wintgens de heer Langendries vervangen.

Pas d'opposition?

Geen bezwaar?

Il en est ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking van de inoverwegingneming van voorstellen van wet.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions de loi.

U hebt de lijst van de verschillende in overweging te nemen voorstellen van wet ontvangen, met opgave van de commissies waarnaar het bureau voornemens is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions de loi à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

Ik verzoek de leden die opmerkingen mochten willen maken, mij daarvan vóór het einde van de vergadering kennis te geven.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Indien intussen van geen bezwaren blijkt, worden die voorstellen in overweging genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN APEREN
AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE
MEDEDELING AAN DE GEMEENTEBESTUREN VAN
STATISTISCHE GEGEVENS INZAKE PERSONENBELAS-
TING EN ONROERENDE VOORHEFFING»

QUESTION ORALE DE M. VAN APEREN AU MINISTRE
DES FINANCES SUR «LA COMMUNICATION AUX
ADMINISTRATIONS COMMUNALES DE DONNÉES
STATISTIQUES CONCERNANT L'IMPOT SUR LES PER-
SONNES PHYSIQUES ET LE PRECOMPTE IMMOBI-
LIER»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Aperen aan de minister van Financiën over «de mededeling aan de gemeentebesturen van statistische gegevens inzake personenbelasting en onroerende voorheffing».

Het woord is aan de heer Van Aperen.

De heer Van Aperen. — Mijnheer de Voorzitter, elk jaar ontvangen de gemeenten van het ministerie van Financiën een overzicht van de opcentiemen op de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing, die door de Staat voor rekening van de gemeenten tijdens het vorige jaar werden geïnd.

Deze bedragen verschillen vrij sterk van de begrotingsramingen die door datzelfde ministerie een jaar eerder aan dezelfde gemeenten werden overgezonden.

Als voorbeeld geef ik voor een bepaalde gemeente de ramingen en de effectieve bedragen.

Ten eerste, de personenbelasting. 1985: 38,8 miljoen raming tegen 34,4 miljoen effectief of een verschil van 4,4 miljoen in min; 1986: 38,6 miljoen raming tegen 36,2 miljoen effectief of een verschil van 2,4 miljoen minder; 1987: 37,5 miljoen raming tegen 39,0 miljoen effectief of een verschil van 1,5 miljoen meer; 1988: 39,3 miljoen raming tegen 33,6 miljoen effectief of een verschil van 5,7 miljoen minder.

Ten tweede, de onroerende voorheffing. 1985: 43,8 miljoen raming tegen 40,9 miljoen effectief of een verschil van 2,9 miljoen in min; 1986: 36,6 miljoen raming tegen 34,4 miljoen effectief of een verschil van 2,2 miljoen minder; 1987: 43,5 miljoen raming tegen 50,3 miljoen effectief of een verschil van 6,8 miljoen meer; 1988: 45,4 miljoen raming tegen 48,3 miljoen effectief of een verschil van 2,9 miljoen meer.

De ramingen blijken dus voor de gemeenten zeer onbetrouwbaar te zijn. Nu eens zijn ze te hoog geschat, dan weer te laag.

Ik had dan ook graag van de minister vernomen welke de oorzaken van deze vrij grote verschillen zijn en vooral welke maatregelen hij zal nemen opdat de bevoegde administratie van

het ministerie van Financiën realistische cijfers aan de gemeenten kan meedelen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Maystadt.

De heer Maystadt, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats maak ik de heer Van Aperen erop opmerkzaam dat de administratie der Directe Belastingen alleen begrotingsprognoses maakt voor de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. De prognoses betreffende de opcentiemen op de onroerende voorheffing worden door de gemeenten zelf gemaakt, op basis van een formule die hun jaarlijks door de bevoegde gewestminister wordt medegedeeld.

In dit verband wijs ik erop dat de ramingen van de gemeenten kunnen worden beïnvloed door de wijzigingen die jaar in jaar uit in de kadastrale leggers optreden en door de ontheffingen die voor de improductieve onroerende goederen moeten worden verleend. Deze fluctuaties kunnen onmogelijk op lange termijn worden voorspeld, zodat het niet meer dan normaal is dat de uiteindelijke ontvangsten enigszins afwijken van de oorspronkelijke begrotingsramingen. Zoals de heer Van Aperen overigens zelf aanstipt, kunnen deze afwijkingen zowel positief als negatief zijn.

Op het vlak van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting, waarbij de administratie der Directe Belastingen onmiskenbaar een beduidende rol speelt, worden voor bepaalde gemeenten wel eens belangrijke afwijkingen van de begrotingsramingen vastgesteld, zonder dat ook maar een ogenblik kan worden getwijfeld aan de ernst waarmee de administratie bedoelde prognoses maakt.

Deze worden namelijk berekend met vernuftige formules die op basis van voor het Rijk geldende normen worden bepaald. Tal van parameters en andere elementen zijn daarbij betrokken, namelijk het gemiddelde inningspercentage dat in de vorige jaren werd behaald, de omvang van de rechten die op 31 december van elk begrotingsjaar nog moeten worden ingevorderd, de economische groei en het algemene conjunctuurbeleid, de algemene evolutie van de inkomingen en de invloed die deze kunnen ondergaan door de inwerkingtreding van nieuwe wettelijke bepalingen, voor zover deze op het ogenblik van de ramingen uiteraard bekend zijn, de manier waarop de inkomingswerkzaamheden zullen verlopen, enzovoort.

Stuk voor stuk gaat het hier om hypothetische vooruitzichten of voorspellingen op lange termijn, *in casu* zelfs voor 15 maanden. Daarom is het ook voor deze belastingmaterie volkomen logisch dat bepaalde verschillen optreden. In die zin beschikte de rechtbank van eerste aanleg te Brussel overigens op 25 oktober 1988, in een zaak van de Belgische Staat tegenover de gemeente Wemmel, dat «de door de administratie der Directe Belastingen opgestelde ramingen inzake aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting alleen maar voorzieningen of voorspellingen op langere termijn zijn, zodat haar niet de minste schuld treft indien deze prognoses ongunstiger uitvallen dat verwacht. De vooruitzichten die gezegde administratie met betrekking tot het administratieve en financiële belastingbeleid voor de gedecentraliseerde overheden uitstippelt, kunnen immers naast gunstig, ook twijfelachtig of ongunstig zijn, zonder daarom evenwel strijdig te zijn met de algemene zorgvuldigheidsplicht waartoe zij gehouden is, of een inbreuk uit te maken op een door de wet aan de gemeenten toegekend recht».

De administratie der Directe Belastingen stelt overigens alles in het werk om de gemeenten op dat vlak de ruimste voldoening te schenken. Met dat oogmerk gaat zij momenteel de mogelijkheid na om deze begrotingsprognoses te individualiseren en ze dus niet meer op basis van voor het Rijk geldende criteria op te maken.

QUESTION ORALE DE M. VANDENHAUTE AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR « LES PRATIQUES DE CONCURRENCE DÉLOYALE UTILISÉES PAR CERTAINES CLINIQUES »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENHAUTE AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER « DE ONEERLIJKE CONCURRENTIE GEVOERD DOOR SOMMIGE ZIEKENHUIZEN »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Vandenhautte au ministre des Affaires sociales sur « les pratiques de concurrence déloyale utilisées par certaines cliniques ».

La parole est à M. Vandenhautte.

M. Vandenhautte. — Monsieur le Président, l'arrêté royal du 10 octobre 1986 impose la suppression du tiers payant pour les consultations médicales. Ainsi, pour une consultation de médecine interne, le malade débourse 713 francs, dont 535 francs lui seront remboursés par la mutuelle.

Certaines cliniques, et plus particulièrement César de Paepe, n'appliquent pas cet arrêté royal et tarifient simplement le ticket modérateur, soit 178 francs par consultation. Parfois, elles appliquent même des tarifs encore inférieurs, comme c'est le cas pour César de Paepe où le coût de la consultation est de 50 francs.

Dès lors, je me permets de poser deux questions. Tout d'abord, est-il normal que certaines cliniques fassent de la concurrence déloyale en appliquant le tiers payant alors qu'elles ont adhéré à la convention prévoyant sa suppression? Ensuite, ne pourrait-on pas changer le système existant et faire en sorte que le malade ne paie que le ticket modérateur? Dans ce cas, la quote-part de la mutuelle serait immédiatement versée par la mutuelle à la polyclinique. Ce système est déjà appliqué par certaines cliniques et a pour conséquence la perte d'une importante clientèle pour certaines autres cliniques respectueuses des prescriptions légales.

M. le Président. — La parole est à M. Busquin, ministre.

M. Busquin, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, l'arrêté royal du 10 octobre 1986 portant exécution de l'article 34^{quater}, quatrième alinéa, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité a interdit, sauf dans des cas exceptionnels, l'application du régime du tiers payant pour le paiement de l'intervention de l'assurance dans le coût de toutes les prestations de santé visées au chapitre II de la nomenclature des prestations de santé. Cette interdiction a, dès lors, été instaurée pour les consultations, les visites et les avis.

A la suite d'une modification traduite par l'arrêté royal du 10 mars 1987, une série d'exceptions ont cependant été prévues, notamment: prestations dispensées dans le cadre d'un accord prévoyant le paiement forfaitaire de certaines prestations, prestations dispensées dans des centres de santé mentale, dans des centres de planning familial et d'information sexuelle et dans des centres d'accueil pour toxicomanes; prestations dispensées dans des établissements spécialisés dans les soins aux enfants, aux personnes âgées ou aux handicapés; prestations dispensées en cas de décès ou à des bénéficiaires qui se trouvent dans un état comateux; prestations dispensées à des bénéficiaires qui se trouvent dans une situation financière individuelle de détresse; bénéficiaires qui ont droit soit à un revenu garanti aux personnes âgées ou à une majoration de rente, soit à un minimum de moyens d'existence; certaines prestations dentaires dispensées à des enfants n'ayant pas atteint l'âge de douze ans.

Les dispensateurs et institutions de soins concernés sont évidemment tenus de respecter les dispositions légales précitées.

J'ai demandé à l'INAMI de me faire un rapport sur l'impact budgétaire de cette mesure puisqu'elle était, avant tout, dictée

par un souci d'économie. Il apparaît des résultats de l'exercice 1987, que les dépenses relatives aux avis, consultations et visites n'ont pas diminué à la suite de ces dispositions et qu'elles ont, en fait, augmenté de 3 p.c. par rapport à l'année précédente. Il faudra cependant connaître les résultats de l'année 1988 pour se faire une opinion plus précise de la tendance des dépenses pour ces postes.

J'ai été informé, par ailleurs, des problèmes que peuvent rencontrer certaines catégories de patients face à l'obligation du paiement direct, ainsi que de la complexité administrative engendrée par ce système. Dès lors, il me semble opportun de revoir la question de l'opportunité du maintien des dispositions légales citées par l'honorable membre, mais dans le cadre plus global de la réforme de l'assurance maladie-invalidité que le gouvernement entend mettre prochainement en chantier.

M. Vandenhautte. — Ma question, monsieur le ministre, portait principalement sur le cas de la clinique César de Paepe.

M. le Président. — Monsieur Vandenhautte, le règlement ne prévoit pas la possibilité de répliquer après une réponse fournie à une question orale.

M. Vandenhautte. — Je le sais parfaitement, monsieur le Président. Je tenais simplement à souligner que le ministre n'a pas répondu au cas particulier que j'ai évoqué.

M. le Président. — Je répète que le règlement ne prévoit ni discussion, ni échange de vues, ni réplique dans le cadre d'une question orale.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PATAER AAN DE STAATSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER « DE BEVEILIGING VAN HET LEEFMILIEU IN EN ROND EEN CHEMISCH BEDRIJF TE GENT »

QUESTION ORALE DE M. PATAER AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR « LA PRESERVATION DE L'ENVIRONNEMENT DANS ET AUTOUR D'UNE ENTREPRISE CHIMIQUE A GAND »

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pataer voor het stellen van een mondelinge vraag aan de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie over « de beveiliging van het leefmilieu in en rond een chemisch bedrijf te Gent ».

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, op 5 maart 1989 — in de vroege ochtend — brak een hevige brand uit in de opslagplaats van een plasticverwerkend bedrijf te Gentbrugge.

Gelet op de omvang van de ramp en de risico's voor het leefmilieu werd fase 1 van het rampenplan afgekondigd.

Door de brand kwamen grote hoeveelheden chloor- en zoutzuurgassen vrij. Volgens de plaatselijke en andere autoriteiten was er geen direct gevaar voor de bevolking. Naar verluidt is het bedrijf dat midden in een dichtbevolkte buurt is gelegen, in volle expansie. Onlangs werd er nog een exploitatievergunning voor een nieuwe productie-eenheid afgeleverd.

In welke mate heeft bedoeld bedrijf reeds gevolg gegeven aan de voorschriften van de wet van 21 januari 1987 inzake de grote risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten ter uitvoering van de Europese Seveso-richtlijn van 1982?

Heeft bedoeld bedrijf meer bepaald reeds mededeling gedaan van een dossier met beschrijving van de gebruikte productieprocessen, van de risico's bij een zwaar ongeval en van de getroffen veiligheidsmaatregelen?

Moet er niet dringend werk worden gemaakt van de afbakening van een risicozone rond het bedrijf?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Smet.

Mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats moet ik de heer Pataer mededelen dat in het plasticverwerkend bedrijf te Gentbrugge dat door een brand werd getroffen polystyreen wordt verwerkt en gestockeerd. Bij verbranding hiervan ontstaan water, CO₂ en CO en eventueel koolwaterstoffen, maar geen chloor- en zoutzuurgassen zoals bij polyvinylchloride. Dit wordt bevestigd door de metingen die werden uitgevoerd door de provinciale milieudienst.

De verwerking van polystyrenen zoals bij de firma Sidaplast valt niet onder de toepassing van de wet van 21 januari 1987 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, noch onder het koninklijk besluit van 1 oktober 1987 tot wijziging van de wet van 21 januari 1987 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, noch onder de nieuwe richtlijn 88/610 van de EEG die de EEG-richtlijn 82/501 nogmaals wijzigt, met andere woorden dit bedrijf valt noch onder de Seveso-wet, noch onder de Seveso-richtlijn.

De wet slaat alleen op activiteiten die bij een ongeval zware risico's over een ruimer gebied kunnen meebrengen.

Dit is niet het geval voor activiteiten met polystyreen die minder risicohoudend zijn en aldus niet werden opgenomen in de bijlage van de richtlijnen en van de Seveso-wet, die het toepassingsgebied definieert.

Aangezien het bedrijf niet onder de toepassing van deze Seveso-reglementering valt is ook het koninklijk besluit van 22 april 1988 betreffende de uitwisseling van informatie er niet op van toepassing. Er is dan ook geen melding in het kader van dit besluit gebeurd.

Voor informatie over de bescherming van de onmiddellijke, en dus niet de verdere omgeving, moet ik de heer Pataer verwijzen naar de bevoegde gewestminister belast met het toezicht op de hinderlijke inrichtingen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PATAER AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN AAN DE STAATSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER «DE AFWEZIGHEID VAN BELGIË OP DE INTERNATIONALE MILIEUONFERENTIE VAN 11 MAART 1989 IN DEN HAAG»

QUESTION ORALE DE M. PATAER AU MINISTRE DES RELATIONS EXTERIEURES ET AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR «L'ABSENCE DE LA BELGIQUE A LA CONFERENCE INTERNATIONALE DU 11 MARS 1989 A LA HAYE SUR L'ENVIRONNEMENT»

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pataer voor het stellen van een mondelinge vraag aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen en aan de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie over «de afwezigheid van België op de internationale milieuconferentie van 11 maart 1989 in Den Haag».

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, op 11 maart 1989 wordt in Den Haag een internationale milieuconferentie gehouden met regeringsleiders uit 23 landen.

De initiatiefnemers zijn de premiers van Nederland, Frankrijk en Noorwegen.

Op die mondiale bijeenkomst zal de vervuiling van de atmosfeer, meer bepaald het broeikasteffect, vooraan op de agenda

staan. Naar verluidt zou in de eindverklaring worden voorgesteld ter zake een verregaand recht van toezicht toe te kennen aan de Verenigde Naties. De afwezigheid van België op deze bijeenkomst wekt verwondering en moet worden betreurd.

Naar verluidt heeft de regering haar ontstemming over het niet-ontvangen van een uitnodiging bekendgemaakt op 22 februari jongstleden.

Hoe is het te verklaren dat sommige landen wel werden uitgenodigd en andere niet?

Wanneer werd de regering op de hoogte gebracht van het plaatsvinden van de conferentie?

Waarom kon de Europese Gemeenschap als dusdanig niet bij het initiatief worden betrokken?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Smet.

Mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, de Belgische regering werd over dit initiatief op 15 februari geïnformeerd. Zij heeft hierop gereageerd met een communiqué op 22 februari.

Zij deelt de bezorgdheid van de initiatiefnemers inzake de grensoverschrijdende gevolgen van de aantasting van het milieu. Zij zal derhalve de resultaten van de conferentie in een positieve geest bestuderen.

België heeft bedenkingen met betrekking tot de vorm van dit initiatief, omdat zij ervan uitgaat dat inzake leefmilieu EG-bevoegdheden bestaan die de aanwezigheid van de EG-commissie en een voorbereiding in een communautair kader meer dan wenselijk maken. Zowel in het COREPER als tijdens de voorbije raden Algemene Zaken en Leefmilieu, heeft België in die zin gepleit.

Dit standpunt blijft ongewijzigd, zelfs al werd de Premier ondertussen telefonisch uitgenodigd.

De merkwaardige lijst van de in een eerste fase uitgenodigde landen wordt door de initiatiefnemers verklaard door te verwijzen naar een mogelijke rol van deze landen in hun onderscheiden regio's bij de toepassing van de conferentieresoluties, die, aldus de initiatiefnemers, slechts de sensibilisering op wereldvlak van de betrokken problematiek zouden beogen.

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 15 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 72 VAN 10 NOVEMBER 1967 BETREFFENDE HET RUST- EN OVERLEVINGSPENSIOEN DER ZELFSTANDIGEN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI COMPLETANT L'ARTICLE 15 DE L'ARRETE ROYAL N° 72 DU 10 NOVEMBRE 1967 RELATIF A LA PENSION DE RETRAITE ET DE SURVIE DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 15 van het koninklijk besluit nummer 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Nous abordons l'examen du projet de loi complétant l'article 15 de l'arrêté royal numéro 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer De Cooman, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

L'article unique du projet de loi est ainsi libellé :

Article unique. L'article 15, § 1er, deuxième alinéa, de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, modifié par la loi du 15 juin 1983, est complété comme suit :

« Le Roi peut prévoir des exceptions à ces dispositions. »

Enig artikel. Artikel 15, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, gewijzigd door de wet van 15 juni 1983, wordt aangevuld als volgt :

« De Koning kan uitzonderingen voorzien op deze bepalingen. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

VOORSTEL VAN WET TOT INVOERING VAN EEN SNEL- LERE BEREKENINGSWIJZE VOOR DE SOCIALE BIJ- DRAGEN VAN DE ZELFSTANDIGEN

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI TENDANT A CALCULER PLUS RAPIDEMENT LE MONTANT DES COTISATIONS SOCIALES DES INDEPENDANTS

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van wet tot invoering van een snellere berekeningswijze voor de sociale bijdragen van de zelfstandigen.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi tendant à calculer plus rapidement le montant des cotisations sociales des indépendants.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Vanhaverbeke, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Delloy.

M. Delloy. — Monsieur le Président, cette proposition de loi vise à permettre aux caisses d'assurances sociales pour travailleurs indépendants, agréées conformément à l'arrêté royal numéro 38 du 27 juillet 1967, de calculer le montant réel des cotisations sociales de leurs affiliés dès que ces derniers leur communiquent l'extrait de rôle reprenant le montant de leurs revenus professionnels.

C'est, en effet, sur base de ces revenus que sont calculées les cotisations sociales définitives.

Il s'agit toutefois, dans le système organisé par l'arrêté royal numéro 38 du 27 juillet 1967, des revenus de la troisième année qui précède celle au cours de laquelle la cotisation est due.

Les réalités soulignées dans l'exposé des motifs par l'auteur de la proposition de loi sont bien exactes. Les indépendants peuvent, en trois ans, connaître des modifications importantes de leurs revenus, lesquelles peuvent affecter, dans un sens ou dans l'autre, le règlement définitif de leurs cotisations sociales.

La récupération des sommes dues ou le remboursement des sommes indues posent également d'incontestables problèmes administratifs aux caisses d'assurances sociales.

Néanmoins, il fallait bien fixer un terme à la liquidation des cotisations définitives. Si le terme de trois ans peut être remis en question, il n'empêche qu'il s'applique à tous de la même façon et est censé être connu des indépendants qui doivent moduler leurs affaires en tenant compte de cette échéance comptable.

Tout en plaçant pour que le gouvernement mette tout en œuvre afin de réduire au maximum la durée de la procédure et en reconnaissant que le système actuel de cotisations provisoires continue à poser des problèmes, il faut souligner que le régime que veut mettre en place la proposition de loi revient à permettre aux indépendants, si les caisses l'acceptent, de choisir, dans les trois ans prévus, l'année au cours de laquelle ils liquideront leurs cotisations.

Un tel régime, à l'heure actuelle, n'est de nature qu'à encombrer encore un peu plus le travail des caisses d'assurances sociales qui dépendront exclusivement des velléités des particuliers.

C'est pourquoi nous estimons ne pas pouvoir, sous cette forme, soutenir cette proposition de loi. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Je rappelle que la commission propose le rejet de cette proposition de loi.

Ik herinner eraan dat de commissie heeft besloten het voorstel van wet niet aan te nemen.

Conformément à l'article 47 du règlement, nous procéderons tout à l'heure au vote sur les conclusions de la commission.

Overeenkomstig artikel 47 van ons reglement zal de Senaat zich straks uitspreken over de conclusie van de commissie.

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING AAN DE ZELFSTANDIGEN VAN EEN RUST- EN OVERLEVINGS- PENSIOEN DAT MINSTENS GELIJK IS AAN HET JAAR- LIJKS GEWAARBORGD INKOMEN VOOR BEJAARDEN

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI TENDANT A OCTROYER AUX TRAVAILLEURS INDEPENDANTS UNE PENSION DE RETRAITE ET DE SURVIE AU MOINS EGALE AU MON- TANT ANNUEL DU REVENU GARANTI AUX PERSON- NES AGEES

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi tendant à octroyer aux travailleurs indépendants une pension de retraite et de survie au moins égale au montant annuel du revenu garanti aux personnes âgées.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Content, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de indiener van het voorstel vestigt er de aandacht op dat talrijke gepensioneerde zelfstandigen in zeer moeilijke omstandigheden

leven en dat sommigen moeten leven van een pensioen dat lager ligt dan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Om die redenen heeft hij dan ook het voorstel van wet ingediend.

De staatssecretaris voor Pensioenen legt er in haar antwoord de nadruk op dat het voorstel de instemming van de regering niet kan wegdragen. Zij verwijst dienaangaande naar de regeringsverklaring van 10 mei 1988 waarin het geleidelijk optrekken van het pensioen en de invaliditeitsuitkeringen voor zelfstandigen over een periode van vijf jaar, om te komen tot op het niveau van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, werd aangekondigd.

Op 1 januari 1988 werd een eerste stap gedaan en op 1 januari 1989 ging de tweede fase van het vijfjarenplan in. De staatssecretaris merkt ook op dat maatregelen worden genomen om op 1 januari 1990 de derde fase uit te voeren waarna het grootste gedeelte van het verschil overbrugd zal zijn zonder dat het financieel evenwicht in gevaar wordt gebracht. De hele operatie in eenmaal uitvoeren was financieel niet haalbaar. Voor 1988 en 1989 werd telkens een bedrag van 1 miljard vooropgesteld, wat een meeruitgave van 2 miljard betekende in twee jaar. Dat is niet te dragen zonder nieuwe inspanningen.

De indiener merkt op dat de regering geen 2 miljard kan uittrekken voor de zelfstandigen, maar wel 45 miljard schulden van de stad Luik kan overnemen, zonder nog te spreken over de compensatiebetalingen in het andere landsgedeelte zodat de Staat in totaal 110 miljard heeft weggeschonken.

De staatssecretaris wijst er in haar antwoord op dat het gewaarborgd inkomen voor bejaarden ook aan de zelfstandigen kan worden toegekend en dat er trouwens een vrijstelling van 10 pct. op de andere pensioenen wordt toegestaan. Zij meent tevens dat het systeem kan worden geëvalueerd vóór de toepassing van de volgende fasen.

De uiteenzettingen en opmerkingen van de commissieleden kunnen als volgt worden samengevat.

Ten eerste, de aanvullende opbrengst wegens het wegvallen van sommige uitgaven ingevolge de fiscale hervorming kan theoretisch enige speelruimte geven.

Ten tweede, het gaat niet op aan electoralisme te doen. Het vijfjarenplan is een eerste stap om aan de belangen van de zelfstandigen tegemoet te komen, wat aansluit bij de verklaringen van de staatssecretaris.

Ten derde, het aanvullend pensioen maakt ook deel uit van het sociaal statuut.

Ten vierde, een hoger pensioen kan aan de zelfstandigen evenwel slechts worden toegekend in de mate dat dit budgettair haalbaar is.

De staatssecretaris geeft een uitgebreid antwoord gestoffeerd met cijfermateriaal. Zij stemt erin toe een synthesesnota aan de commissieleden te bezorgen om hun de mogelijkheid te geven een grondige globale bespreking aan het sociaal statuut van de zelfstandigen te wijden.

Artikel 1 van het voorstel wordt ter stemming gelegd. Het wordt niet aangenomen met 12 tegen 2 stemmen.

Mijnheer de Voorzitter, indien u het mij toestaat wil ik aansluitend aan mijn verslag een korte persoonlijke uiteenzetting houden.

In het verleden werden in verband met het toekennen aan zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen verscheidene voorstellen geformuleerd. Ik geef enkele voorbeelden.

Ten eerste, de regularisatie van bepaalde loopbaan jaren zonder storting.

Ten tweede, de optrekking van de maximale bijdragen van 44 800 frank.

Ten derde, de versoepeling van het toepassingsgebied.

Ook de SP heeft in het verleden, ik meen in 1986, een voorstel ingediend om het pensioen voor de zelfstandigen op te trekken tot het peil van het jaarlijks gewaarborgd inkomen. Ondanks ons aandringen werd dat voorstel door de toenmalige regering opzij geschoven en kwam het zelfs niet ter bespreking in de bevoegde commissie.

Het verwondert ons dan ook dat een lid, behorend tot de toenmalige meerderheid, het nu opeens noodzakelijk vindt een dergelijk voorstel in te dienen. Zijn meerderheid had toen nochtans ongeveer zeven jaar tijd om een voorstel uit te werken.

Het is dan ook de verdienste van de huidige regering dat zij een voorstel dienaangaande indient en dat zij zich ertoe engageert, in opeenvolgende jaarlijkse fasen, ons voorstel van 1986 uit te werken.

De uitleg van de staatssecretaris voldoet ons omdat ze rekening houdt, ten eerste, met de budgettaire mogelijkheden en, ten tweede, met de zorg om de inhoudingen of de bijkomende bijdragen van de zelfstandigen niet te verhogen.

De SP zal dit voorstel van wet dan ook niet goedkeuren en vertrouwen schenken aan de staatssecretaris. Wij danken haar voor de geleverde inspanning waarop de zelfstandigen reeds jaren wachten.

M. le Président. — La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, après avoir eu le plaisir d'entendre notre rapporteur, vous me permettez de mettre les choses au point.

C'est la première fois que je ne suis pas content de M. Content! (*Sourires.*)

Le rapporteur a tout d'abord souligné que cet aménagement des pensions d'indépendants serait étalé sur cinq ans. Je rappelle qu'il s'agit seulement de leur donner le minimum vital. Il ne devrait pas falloir cinq ans pour cela, que je sache!

M. Jan Leclercq. — C'est le gouvernement précédent qui avait décidé cela.

M. Bock. — Nous y reviendrons. M. Content a souligné aussi qu'actuellement, c'est la troisième phase du plan du gouvernement précédent qui est d'application.

Je reconnais que Mme le secrétaire d'Etat et M. le ministre des Pensions y ont ajouté 2 p.c.

Je veux bien admettre le manque d'argent invoqué, mais je ferai remarquer que, dans certains cas, on en trouve beaucoup et vite.

Nous serions reconnaissants au ministre et au secrétaire d'Etat aux Pensions de nous fournir l'évaluation dont M. Content vient de parler, c'est-à-dire la note de synthèse que Mme le secrétaire d'Etat Detiège nous avait promise.

M. le rapporteur dit qu'il ne faut pas faire de l'électoralisme mais, monsieur Content, l'arrivée du « cœur », ce n'est pas de l'électoralisme, ce n'est même pas être gentil, c'est simplement respecter la justice et la vérité.

M. Content. — Vous avez voté cela sous le précédent gouvernement! Que nous racontez-vous maintenant?

M. Bock. — Vous faites erreur, monsieur Content. Vous pouvez dire cela à beaucoup de personnes, mais pas à moi! Rappelez-vous: il y a quelque quatre ans, j'ai déposé ma proposition de loi en commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

A cinq reprises, j'ai écrit à son président, M. Sondag, en lui demandant d'avoir la gentillesse de porter cette proposition de loi à l'ordre du jour, ce qui n'a jamais été fait jusqu'au jour...

M. Content. — Le PRL a voté cela, mais peut-être pas vous?

M. Bock. — Je vous en prie, monsieur Content, laissez-moi poursuivre.

Votre proposition de loi qui a été déposée quelques mois après la mienne, était, en fait, identique.

En commission, lorsqu'elle a été discutée, c'était M. le ministre Mainil qui défendait la thèse du gouvernement. Je n'ai pas accepté de reculer et de retirer ma proposition de loi, et le PVV pas davantage, de sorte que les débats ont duré longtemps. Ils

ont dû être interrompus, notre présence étant requise en séance publique, et, plus jamais, la proposition n'a figuré à l'ordre du jour de la commission.

Sous le gouvernement précédent ont eu lieu des discussions auxquelles vous assistiez, comme moi-même d'ailleurs et d'autres membres du PRL, le PVV, ainsi que M. Poulain, représentant la famille socialiste. Vous avez ajouté des arguments aux miens, car vous connaissiez le problème ayant vous-même déposé une proposition de loi semblable. Vous m'avez largement encouragé — je vous en remercie encore — à persévérer dans la défense de mon point de vue et surtout à refuser tout délai. Il y a de cela trois ans.

Hélas, cette proposition de loi a été écartée après les élections ! C'est pour cette raison que je l'ai réintroduite. Voilà la petite histoire.

Ayez la gentillesse de reconnaître que nous avons déposé cette proposition de loi en son temps et que nous n'avons pas fait le moindre pas en arrière. Relisez le rapport de la commission parlementaire à ce propos.

La proposition de loi que nous déposons actuellement est tout à fait la même. Nous avons autant de raisons de la déposer maintenant que vous en aviez il y a trois ans, monsieur Content. La situation n'a pas changé. Les motivations, les difficultés et les besoins sont identiques. Pourquoi trouvez-vous cela étrange ? Je le répète : nous avons déjà déposé cette proposition de loi quand nous étions dans la majorité, bien avant que vous, qui étiez dans l'opposition à cette époque, ayez pensé à le faire.

Nous avons l'habitude d'être corrects et de nous respecter mutuellement.

M. Content. — Mais, monsieur Bock, du moment que vous avez voté cette mesure...

M. Bock. — Mais nous ne l'avons précisément pas votée, monsieur Content !

M. Jan Leclercq. — Vous avez voté l'étalement sur cinq ans, monsieur Bock, quand vous faisiez partie de la majorité, et vous en connaissiez le prix.

A cette époque, nous nous sommes abstenus. En effet, si nous étions d'accord sur le principe du relèvement de la pension des indépendants au niveau du revenu garanti aux personnes âgées, nous n'approuvions pas les cinq phases de cette mesure.

Il s'agit du même principe, de la même logique que lorsque vous étiez dans la majorité. Ne nous faites pas de reproches. Je répète que vous avez voté cette mesure avant les élections de 1987.

M. le Président. — Laissons M. Bock conclure son intervention. Il doit pouvoir exposer également son point de vue.

M. Bock. — Je ne vous fais aucun reproche, monsieur Leclercq, c'est vous qui m'en adressez. Mais restons-en là.

La proposition de loi en question a pour but d'assurer un minimum vital à tous les travailleurs indépendants. Ce n'est que justice, et elle vient à son heure.

Il y a peu de temps d'ailleurs, les partis de la majorité, proposant leurs listes pour l'Europe, ont rappelé l'opportunité de cette justice sociale et ont souligné que nos aînés qui perçoivent aujourd'hui une pension inférieure à ce minimum vital éprouvent d'énormes difficultés à survivre.

Cette proposition de loi ne peut attendre cinq ans ; elle doit trouver une application plus rapide. J'admets que certaines étapes ont déjà été franchies en trois ans, mais ces mesures sont négligeables par rapport à l'ensemble du budget des Pensions qui constitue, après le budget de la Dette publique, le poste le plus important des dépenses de l'Etat.

Je me réjouis de l'arrivée parmi nous de M. le secrétaire d'Etat Mainil qui avait souligné précédemment que les pensions d'indépendants figuraient parmi les plus marginalisées. A l'époque, elles étaient de 4 000 francs par mois inférieures au revenu

garanti qui, je le rappelle, est un minimum vital. C'est pourquoi le gouvernement a décidé de combler ce retard à partir du 1er janvier 1988.

Il est vrai que, de 1970 à 1985, le nombre des actifs a diminué, en même temps que croissait le nombre des pensionnés. Il est également exact que le nombre de pensionnés tend à se stabiliser. Par conséquent, la solution est possible.

La politique du gouvernement actuel, comme celle des précédents, vise à combattre le chômage. Elle encourage les jeunes à s'installer à leur compte. Elle octroie des prêts pour l'installation de jeunes indépendants et prévoit le maintien du droit au chômage en cas d'échec. Elle crée des emplois, avec toutes les conséquences que cela implique, augmente la proportion des cotisants et, par conséquent, dégage des moyens financiers.

Comme le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes l'a montré, le régime des indépendants a produit des surplus de 377 millions de francs en 1986 et de 265 millions de francs en 1987. A tout cela s'ajoutent les nouvelles dispositions prises par le gouvernement et le statut social des indépendants.

Aujourd'hui, des frais réels seront considérés comme des revenus et le « brutage » accroîtra très certainement les prélèvements au détriment des indépendants.

Faut-il rappeler les propos de Jean Daloze dans *La Libre Belgique* de ce matin, à savoir qu'« il a été finalement décidé que la cotisation de modération serait remplacée par une majoration de la cotisation de sécurité sociale des indépendants » ? Le journaliste poursuivait en disant « que le gouvernement a augmenté les cotisations patronales tout en diminuant parallèlement sa quote-part ». A propos des indépendants, Jean Daloze signalait « qu'ils ont été les seuls à ne pas voir disparaître purement et simplement la cotisation de modération. (...) La main sur le cœur, le gouvernement la supprime, mais la main sur le portefeuille, non seulement il la rétablit mais il la majore notablement ».

Ces recettes supplémentaires accroissent les moyens du gouvernement et devraient lui permettre de trouver les deux milliards nécessaires à une augmentation de la pension des indépendants.

Faut-il rappeler l'incompréhensible différence entre l'allocation familiale versée pour le premier enfant d'un ménage d'indépendants par rapport à celle d'un ménage de salariés, et ce quel que soit le revenu des uns et des autres ? Trouvez-vous normal que le premier enfant d'un sénateur ou d'un général perçoive plus de 2 000 francs d'allocation familiale par mois alors que celui d'un boulanger n'en percevrait que 200 ?

Est-ce mon rôle que d'attirer votre attention sur l'énorme différence qui existe entre les allocations familiales perçues par les indépendants et celles touchées par les salariés ?

En commission, le gouvernement a déclaré qu'il poursuit le plan mis sur pied par son prédécesseur et qui a pour but d'aboutir en cinq ans à l'octroi d'une pension d'indépendant égale au revenu minimum garanti. Il a ajouté que la dépense à engager pour rencontrer notre proposition correspondrait à environ 2 milliards de francs.

Dernièrement, nous avons voté le financement organisant la régionalisation. Dans ce cadre, 45 milliards ont été immédiatement trouvés pour une seule grande ville ; des compensations ont été données à l'autre région du pays pour un montant de 64 100 millions. Plus de 100 milliards ont été ainsi immédiatement pris en charge par le gouvernement.

Je suis donc choqué lorsque j'apprends qu'il est impossible de trouver aujourd'hui 2 milliards pour des personnes âgées qui, au cours de leur carrière, ont contribué à l'élaboration de la richesse de notre pays.

La Libre Belgique a publié, hier, une lettre adressée par M. Nothomb, président de la Chambre, au Premier ministre. M. Nothomb évoque la délibération 3 043 du 3 février 1989 autorisant le paiement au-delà des crédits provisoires et des crédits prévus pour 1989 de 400 millions de francs pour le versement d'avances aux organismes de paiement des allocations de chômage — syndicats et CAPAC — pour la couverture

de leurs frais administratifs. M. Nothomb précise que la démonstration n'est pas faite que les dépenses en cause soient devenues urgentes en raison de circonstances exceptionnelles ou imprévues.

On peut estimer qu'il est normal que les organisations syndicales et la CAPAC perçoivent des indemnités en compensation de leurs frais administratifs, puisqu'elles assurent le paiement des allocations de chômage. Ces organisations ne manquent cependant pas d'argent puisque, chaque année, l'Etat leur octroie déjà 2 700 millions à cette fin, et, tout à coup, il leur accorde un supplément de 400 millions, sans même demander l'avis du Parlement. Il est donc faux de prétendre qu'il n'y a pas d'argent pour les indépendants.

Puisqu'on trouve de l'argent pour les grandes villes — en oubliant, les régions rurales, soit dit en passant —, ne perdons pas de vue les personnes âgées qui ont travaillé et cotisé pendant quarante, voire quarante-cinq ans. Ne peut-on admettre qu'elles puissent avoir droit à un revenu supérieur au minimum vital?

Pour en revenir aux quelque 400 millions à ajouter aux 2 700 millions octroyés aux organisations syndicales et à la CAPAC pour les frais administratifs entraînés par le paiement des allocations de chômage, je rappelle que tous les responsables politiques, au niveau communal, doivent assurer la surveillance, le pointage et que pour ce faire, les administrations publiques ne reçoivent rien.

Nous disposons de moyens suffisants, je le répète, et je vous demande, dès lors, de progresser plus rapidement dans votre réforme.

Les indépendants ont le droit, au soir de leur vie, de bénéficier de la solidarité qu'ils ont contribué à créer pendant des décennies d'activité.

Le gouvernement restera-t-il insensible à la détresse de milliers de personnes? Manquera-t-il de cœur et ne donnera-t-il pas à chacun ce qui est tout simplement juste?

Dans son édition du lundi 6 mars, *La Libre Belgique*, évoquant la préparation des listes électorales en vue des élections européennes, citait le président d'un parti de la majorité qui, dans son discours de samedi dernier, a prôné une Europe plus solidaire où «personne n'aura moins de protection sociale» et où «personne n'aura moins de droits».

Le président de nos collègues démocrates-chrétiens a prôné une Europe solidaire plus sociale. *La Libre Belgique* citant toujours le président écrit: «Notre message, c'est d'apporter le cœur; dans l'Europe que nous voulons, personne n'aura moins de protection sociale, moins de droits.» Tels sont les déclarations et les engagements qui ont été pris il y a quelques heures par le président d'un des partis de la majorité.

Dans quelques instants, nous aurons à nous prononcer sur la manière de procéder dans la pratique pour que personne ne manque de protection sociale, pour apporter le «cœur», pour que, dans l'Europe que nous voulons construire, personne ne manque de protection sociale.

Nous sommes convaincus que notre proposition est juste, qu'elle est opportune et que, par conséquent, nous pouvons tous l'adopter.

L'harmonisation que prône notre proposition de loi sera, il est vrai, atteinte tôt ou tard. Le plan quinquennal prévu par le gouvernement actuel, tout comme celui que prévoyait le gouvernement précédent, arrivera à son terme. Cependant, n'est-il pas possible d'atteindre ensemble cet objectif plus rapidement?

Alors que le gouvernement peut libérer plus de cent milliards pour les grandes villes afin de réparer leurs erreurs de gestion, — je me réfère à la loi-programme et aux déclarations récentes du gouvernement —, alors que nous ajoutons 400 millions supplémentaires aux 2 700 millions de cotisations payées aux organisations syndicales et à la CAPAC, n'est-il pas possible de faire un effort au moins équivalent pour les indépendants?

Pour autant que le gouvernement dépose un projet de loi comparable, je suis prêt à retirer ma proposition de loi car je

comprends qu'émanant de l'opposition elle ne puisse être adoptée par la majorité qui soutient le gouvernement.

Notre but est de faire en sorte que les personnes que nous défendons, citoyens qui ont contribué à la prospérité et à la solidarité nationales, obtiennent seulement ce à quoi ils ont droit.

Si vous déposez un projet de loi ayant la même portée que notre proposition, ce n'est pas seulement selon les termes d'un collègue du CVP, «le charme latin» qui vous remerciera, car nous tendons tous vers un même but et bien ténues sont les différences qui peuvent nous opposer au regard des besoins de certains citoyens. L'objectif visé par notre proposition mérite l'adhésion générale. C'est dans cet esprit que je vous demande de nous accorder satisfaction dans le courant de cette année encore. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Delloy.

M. Delloy. — Monsieur le Président, la revendication exprimée dans cette proposition de loi, c'est-à-dire l'alignement du montant minimum de la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants sur celui du revenu garanti aux personnes âgées, a déjà été partiellement satisfaite par le gouvernement.

En effet, l'accord de gouvernement du 10 mai 1988 prévoit que le relèvement progressif — en cinq ans — des pensions et des indemnités d'invalidité des indépendants jusqu'au niveau du revenu garanti aux personnes âgées sera exécuté intégralement.

Nous pouvons constater que deux des cinq étapes prévues par le gouvernement pour atteindre cet objectif ont déjà été franchies le 1er janvier 1988 et le 1er janvier 1989.

Le minimum mensuel pour une carrière complète est ainsi passé, au 1er janvier 1988, de 16 169 francs à 17 115 francs et, au 1er janvier 1989, de 17 115 francs à 18 528 francs.

Il est évident que les pensions des travailleurs indépendants restent insuffisantes malgré les progressions déjà enregistrées, mais il semble raisonnable, en fonction de la conjoncture budgétaire actuelle, de ne pas prendre de décisions tendant à accélérer le processus prévu par le gouvernement.

Il reste beaucoup à faire pour les indépendants et tout doit être mis en œuvre pour améliorer leurs conditions de vie, mais il faut également éviter de mettre en péril les progrès acquis en précipitant les événements, sans disposer de toutes les données permettant de décider en totale connaissance de cause.

Dans cet esprit, cette proposition de loi n'a pas sa raison d'être, même si le but visé est louable et incite à brûler les étapes. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Capoen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, mijn betoog heeft betrekking op de drie punten van onze agenda die verband houden met het sociaal statuut van de zelfstandigen. Onze fractie zal de besluiten van de commissie volgen en derhalve punt 18 van de agenda goedkeuren en bij de punten 19 en 20 tegenstemmen.

Het voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden wekt blijkbaar heel wat animo op in deze vergadering. Ik kan dit grotendeels begrijpen want gedurende de bijna 12 jaar dat ik parlementslid ben en tevens lid van de commissie voor de Landbouw en Middenstand, heb ik telkens deelgenomen aan de bespreking van de begroting waarbij ik ook steeds de discriminatie van de zelfstandigen wat betreft hun sociaal statuut, heb aangeklaagd. Gedurende die periode van 12 jaar is er weinig gebeurd op het gebied van de pensioenen.

Met de regeringsverklaring werd een belangrijke stap gedaan.

Van 1 januari 1988 af wordt inderdaad, weliswaar gespreid over een periode van vijf jaar, het minimum rust- en overlevingspensioen van de zelfstandigen geleidelijk opgetrokken tot het

jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Deze belangrijke stap wordt misschien wel wat laat gedaan, maar beter laat dan nooit.

Ik maak van deze gelegenheid ook gebruik om er bij de regering op aan te dringen verder te blijven ijveren teneinde alle nog bestaande discriminaties van de zelfstandigen weg te werken. Dit hoeft niet altijd veel geld te kosten. Denken we maar aan de kinderbijslag voor het eerste kind. Ik ben wel voorstander van het parlementair initiatief, maar ik zou de regering toch aanraden daarop niet te wachten en ook zelf blijk te geven van dynamisme om waar mogelijk ongelijkheden weg te werken teneinde een rechtvaardiger situatie te creëren en een volwaardige harmonisatie van het sociaal statuut van de zelfstandigen met dat van de andere categorieën van de bevolking tot stand te brengen.

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, secrétaire d'Etat.

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes. — Monsieur le Président, j'ai écouté avec intérêt les différentes interventions et, en particulier, le plaidoyer enflammé de M. Bock. Ma collègue, Mme Detiège, répondra aux questions portant sur le régime des pensions.

M. Bock a évoqué des articles de presse relatifs au nouveau mode de calcul des cotisations des indépendants et je me dois d'attirer l'attention sur certaines erreurs relevées à ce propos. Ainsi, il est faux d'affirmer que les indépendants sont les seuls travailleurs qui ont vu subsister la cotisation de consolidation. Je rappelle que cette cotisation correspond dans son principe aux sauts d'index imposés aux travailleurs salariés et aux fonctionnaires dans le cadre de la modération salariale. Celle-ci reste d'application, seule la cotisation de solidarité qui s'ajoutait à la modération salariale ayant été progressivement supprimée. Il ne faut donc pas confondre.

Il n'est pas exact non plus de dire que le taux de la cotisation au statut social des indépendants avait augmenté. Ce matin encore, j'ai lu dans la presse que ce taux passait de 12 à 16 p.c. Il n'en est rien, le taux demeure inchangé, mais je précise que la cotisation est désormais calculée sur le revenu augmenté du montant des cotisations. C'est ce qu'on appelle le revenu bruté.

Il est tout aussi incorrect d'affirmer que les indépendants paient 6 milliards de plus. S'il est vrai que le montant des cotisations sociales a augmenté de 6 milliards, il ne faut pas oublier que l'on a procédé, dans le même temps, à la suppression de la cotisation de consolidation dont le produit était équivalent. Je tenais à apporter ces précisions dans un souci de vérité.

Quant aux allocations familiales, longuement évoquées par M. Bock, il est évident que l'idéal serait d'arriver à un régime identique pour tous. Je souhaite à ce propos rappeler à M. Bock que des différences importantes existaient précédemment entre le régime d'allocations familiales pour les travailleurs salariés et le régime pour les travailleurs indépendants. L'égalisation a été réalisée progressivement. Il ne subsiste, à ce jour, qu'une différence au niveau du premier enfant. Pour combler l'écart, il faudrait disposer de 5 milliards. Or, les travailleurs indépendants, eux-mêmes, estiment qu'il ne s'agit pas là d'une priorité en matière de statut social des indépendants. Je rappelle à M. Bock que mes prédécesseurs, appartenant à sa famille politique, n'ont pas réalisé cette égalisation.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Detiège.

Mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank allereerst de heer Content voor zijn verslag.

Voor de heer Bock herhaal ik wat ik reeds in de commissie heb gezegd.

Le niveau des pensions des indépendants reste indiscutablement insuffisant, malgré les efforts qui ont déjà été fournis. Toutefois il subsiste encore trop d'inconnues pour qu'on puisse

prendre des décisions sans se baser sur les résultats de la troisième phase qui tient compte des carrières mixtes.

In de regeringsverklaring werd het vijfjarenplan overgenomen dat door de vorige regering werd goedgekeurd en waarvan de eerste fase in 1988 werd uitgevoerd. Vóór 1 januari 1988 bedroeg het gezinspensioen voor zelfstandigen 194 031 frank en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden 250 000 frank. Met de uitvoering van de eerste fase van het vijfjarenplan op 1 januari 1988 werd het gezinspensioen voor zelfstandigen verhoogd tot 205 378 frank.

Op 1 november 1988 hebben wij rekening gehouden met de verhoging van het indexcijfer, wat onder de vorige regering niet gebeurde. Men had de indexverhoging tot driemaal toe niet meer toegepast. Bovendien hebben wij bij de uitvoering van de tweede fase van het vijfjarenplan rekening gehouden met de aanpassing van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden op 1 januari 1989. Op deze wijze hebben wij geprobeerd iets sneller dan door de vorige regering werd bepaald, de inhaalbeweging uit te voeren.

Wij zijn het ermee eens dat de bedragen van de pensioenen der zelfstandigen zeer laag zijn. Wij wijzen er nochtans op dat het gewaarborgd inkomen voor bejaarden ook aan zelfstandigen kan worden toegekend.

Ik wens dan ook de derde fase van het vijfjarenplan voor te bereiden, rekening houdend met de niet voorziene meeruitgaven van 1988 en van 1989. Staatssecretaris Mainil, die belast is met de problemen van het sociaal statuut, heeft beloofd samen met mij in de commissie voor de Landbouw en de Middenstand een overzicht te geven van deze problemen en tegelijkertijd een evaluatie te maken van de toestand van de pensioenen voor zelfstandigen. Wij zijn op het ogenblik reeds bezig met de voorbereiding van de derde fase van het vijfjarenplan en ik ben ervan overtuigd dat de heer Bock weet dat de huidige regering een grotere inspanning levert dan oorspronkelijk gepland was. Wij zijn er ons allen van bewust dat er voor de zelfstandigen nog zeer veel moet gebeuren.

M. le Président. — La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, c'est au ministre des Pensions et à la secrétaire d'Etat que mes questions s'adressaient. Or, c'est M. le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes qui m'a répondu en premier lieu. Je l'en remercie, mais je tiens à préciser que j'ai cité, dans mon intervention, l'article de M. Daloze paru dans *La Libre Belgique*.

Par conséquent, si des remarques doivent être formulées, c'est à *La Libre Belgique* et à M. Daloze, l'auteur de l'article, qu'il convient de les adresser. Pour ma part, je n'ai pas tenu de propos inexacts. Je vous ai lu *La Libre Belgique* textuellement.

Il est vrai que la cotisation n'est pas de 16 p.c. J'ai sous les yeux un document qui reprend votre intervention, M. le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, lors de la discussion de la loi-programme et qui stipule que le taux était de 14,40 p.c.

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes. — Il s'agit de 14,30 p.c., monsieur Bock.

M. Bock. — J'avais noté 14,40 p.c. et j'étais donc plus libéral que vous, monsieur le secrétaire d'Etat.

Je vous rappelle également que lors de la discussion de la loi-programme, qui a eu lieu aux environs de la Noël, vous avez dit explicitement: « Il est exact que sous cette réserve le rendement escompté de la non-déductibilité de certaines dépenses professionnelles est, d'après l'exposé général du budget, de 9,4 milliards et non de 15 milliards comme il l'indique. »

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes. — Vous confondez, me semble-t-il, le nouveau calcul de la cotisation des indépendants avec l'impact de la limitation des dépenses professionnelles en matière fiscale.

Les 9,4 milliards résultent de la limitation des dépenses professionnelles découlant de la réforme fiscale.

M. Bock. — C'est tout à fait exact. Vous allez donc disposer de 9,4 milliards. Or, Mme Detiège nous a dit que 2 milliards lui étaient nécessaires.

Il est vrai, monsieur le secrétaire d'Etat, que les associations familiales d'indépendants ne demandent pas, à titre prioritaire, qu'on leur prélève 5 milliards pour pouvoir attribuer à leurs enfants les allocations qui sont servies aux enfants d'un sénateur ou d'un général.

Leurs dirigeants ne pouvaient savoir que 110 milliards allaient être réservés aux grandes villes et aux compensations pour la Flandre, qu'aux 2,7 milliards versés aux organisations syndicales pour payer les allocations de chômage, vous ajouteriez soudainement, au début de cette année, une somme de 400 millions.

Admettons dès lors — et j'ai bien compris Mme Detiège — qu'il faut accélérer la procédure.

Aux termes du plan que nous avons adopté, monsieur le secrétaire d'Etat, il convient que le Parlement dans son ensemble accepte de rendre à ces personnes ce qui leur revient à juste titre. Nous leur aurons fait plaisir. En outre, nous aurons ainsi l'occasion, en accomplissant bien notre mandat, de nous grandir un peu. Je vous remercie, madame le secrétaire d'Etat, pour l'espoir que vos paroles font naître. J'espère que nous aurons très bientôt l'occasion d'entendre votre proposition d'accélération de l'harmonisation.

M. Content. — Je suppose que vous retirerez votre proposition dans ce cas ?

M. Bock. — Bien entendu.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Je rappelle que la commission propose le rejet de cette proposition de loi.

Ik herinner eraan dat de commissie heeft besloten het voorstel van wet niet aan te nemen.

Conformément à l'article 47 du règlement, nous procéderons tout à l'heure au vote sur les conclusions de la commission.

Overeenkomstig artikel 47 van ons reglement zal de Senaat zich straks uitspreken over de conclusie van de commissie.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS PORTANT LE STATUT DES OBJECTEURS DE CONSCIENCE, COOR- DONNÉES LE 20 FÉVRIER 1980

Examen et vote d'articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WETTEN HOUDENDE HET STATUUT VAN DE GEWETENSBE- ZWAARDEN, GECOORDINEERD OP 20 FEBRUARI 1980

Bespreking van en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen des articles du projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980.

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen van het ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés ?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden ?
(*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. L'article 1er, alinéa 1er, des lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, est remplacé par la disposition suivante :

« Le milicien qui, par suite de motifs impérieux qui lui sont dictés par sa conscience, et à la condition qu'ils ne soient pas uniquement fondés sur des considérations tendant à mettre en cause les institutions fondamentales de l'Etat, est convaincu qu'on ne peut tuer son prochain, même à des fins de défense nationale ou collective, peut demander d'être, en raison de ses objections de conscience, exempté du service militaire armé ou de tout service militaire et, dans ce dernier cas, d'être affecté soit à la protection civile, soit à des tâches d'utilité publique au sein d'organismes de droit public ou privé pour y assumer une des tâches prévues soit à l'article 21, § 1er, 1°, a, soit à l'article 21, § 1er, 1°, b. »

Artikel 1. Artikel 1, eerste lid, van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De dienstplichtige, die om naar eigen geweten dwingende redenen, en op voorwaarde dat deze laatste niet uitsluitend gegrond zijn op overwegingen die de fundamentele instellingen van de Staat in het gedrang brengen, overtuigd is dat men de evenmens niet mag doden, ook niet ter verdediging van het land of van de gemeenschap, kan vragen om op grond van zijn gewetensbezwaren vrijgesteld te worden van gewapende militaire dienst of van elke militaire dienst en, in dit laatste geval, hetzij ingedeeld te worden bij de civiele bescherming, hetzij aangewezen te worden voor taken van openbaar nut bij publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organen om er één van de taken te verrichten als bedoeld, hetzij in artikel 21, § 1, 1°, a, hetzij in artikel 21, § 1, 1°, b. »

M. Vandenhaute propose l'amendement que voici :

« In fine du premier alinéa de l'article 1er, tel que proposé par cet article, remplacer les mots « soit à l'article 21, § 1er, 1°, a, soit à l'article 21, § 1er, 1°, b » par les mots « à l'article 21, § 1er, 1°, a. »

« Aan het slot van het eerste lid van artikel 1, zoals voorgesteld door dit artikel, de woorden « als bedoeld hetzij in artikel 21, § 1, 1°, a, hetzij in artikel 21, § 1, 1°, b » te vervangen door de woorden « als bedoeld in artikel 21, § 1, 1°, a. »

La parole est à M. Vandenhaute.

M. Vandenhaute. — Monsieur le Président, le statut de 1964 avait, à mon sens, le mérite d'une certaine clarté, l'objecteur de conscience assurant un service de remplacement à la protection civile. Cette clarté a malheureusement disparu lors de la réforme de 1969 qui permettait l'affectation d'objecteurs de conscience à des tâches d'utilité publique.

Une interprétation trop large de ces tâches d'utilité publique fut à l'origine de situations abusives et l'on a vu naître, sous le vocable d'associations socioculturelles, une gamme d'organismes, souvent des ASBL, demandeurs d'objecteurs de conscience pour des travaux de propagande philosophique, politique, religieuse ou antimilitariste. Les abus furent tels que le gouverne-

ment précédent se vit forcé de réagir en établissant, en 1985, une grille de priorités s'efforçant d'éviter l'affectation d'objecteurs de conscience dans des associations au but douteux ou mal défini.

L'objecteur de conscience peut désormais faire ce qu'il veut et où il le veut. Nous devons à tout prix éviter que les objecteurs de conscience soient affectés dans des associations culturelles, surtout à vocation politique, les nombreux abus commis précédemment par un certain nombre d'organismes socioculturels ayant introduit une discrimination, par ailleurs non fondée, entre le statut du milicien et celui de l'objecteur de conscience.

Aussi proposons-nous d'exclure du texte les termes « tâches de nature sociale ou culturelle ».

M. le Président. — La parole est à M. Tobback, ministre.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, je démens formellement cette caricature brossée par M. Vandenhautte selon laquelle l'objecteur de conscience pourra faire ce qu'il veut et où il le veut.

Pour le reste, M. Vandenhautte a textuellement repris le document qu'il a lu en commission.

Je le renvoie, sur ce point, à la réponse que j'ai donnée et qui figure au rapport.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article premier sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel één worden aangehouden.

Art. 2. L'article 1er, alinéa 2, des mêmes lois est complété par ce qui suit :

« En cas de rappel, l'intéressé joindra à sa demande une copie certifiée conforme de l'original de l'ordre de rappel. »

Art. 2. Artikel 1, tweede lid, van dezelfde wetten, wordt aangevuld met wat volgt :

« In geval van wederoproeping voegt de betrokkene bij zijn aanvraag een met het origineel voor eensluidend verklaard afschrift van het wederoproepingsbevel. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 3 est ainsi libellé :

Art. 3. L'article 2 des mêmes lois est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 2. La demande doit être écrite et signée par le candidat objecteur de conscience et exposer avec précision les motifs sur lesquels elle est fondée. »

La demande est introduite auprès de l'administration communale du lieu où le candidat objecteur de conscience est domicilié. L'administration communale délivre un accusé de réception de la demande.

L'administration communale examine si la demande répond aux conditions de recevabilité fixées à l'article 1er et à l'alinéa 1er du présent article.

Le ministre de l'Intérieur, le gouverneur de la province et le commandant du Centre de recrutement et de sélection sont immédiatement informés de l'introduction de la demande. A la réception de la demande l'intéressé est provisoirement inscrit par le ministre de l'Intérieur sur la liste des objecteurs de conscience.

La demande suspend, à l'égard du requérant, l'application des dispositions des lois coordonnées sur la milice relatives à la remise du contingent au Centre de recrutement et de sélection.

La demande est considérée comme non avenue dans tous les cas où les obligations militaires de l'intéressé viennent à s'éteindre.

Le bourgmestre transmet la demande au ministre de l'Intérieur dans le mois de la réception de celle-ci, après y avoir joint un certificat de milice, un extrait du casier judiciaire et les informations déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Le ministre de l'Intérieur informe dans les cinq jours le requérant de la réception du dossier. »

Art. 3. Artikel 2 van dezelfde wetten wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 2. De aanvraag moet door de kandidaat-gewetensbezwaarde geschreven en ondertekend zijn en nauwkeurig de gronden uiteenzetten waarop zij steunt. »

De aanvraag wordt ingediend bij het gemeentebestuur waar de kandidaat-gewetensbezwaarde zijn woonplaats heeft. Van de aanvraag wordt door het gemeentebestuur een bewijs van ontvangst gegeven.

Het gemeentebestuur onderzoekt de verenigbaarheid van de aanvraag met de in artikel 1 en het eerste lid van dit artikel bepaalde ontvankelijkheidsvereisten.

De minister van Binnenlandse Zaken, de provinciegouverneur en de bevelhebber van het Recruterings- en Selectiecentrum worden onverwijld van de aanvraag in kennis gesteld. Bij ontvangst van de aanvraag, wordt de betrokkene door de minister van Binnenlandse Zaken voorlopig ingeschreven op de lijst van de gewetensbezwaarden.

De aanvraag schorst, ten opzichte van de aanvrager, de toepassing van de bepalingen van de gecoördineerde dienstplichtwetten betreffende de overgifte van het contingent aan het Recruterings- en Selectiecentrum.

De aanvraag wordt voor niet-bestaande gehouden in alle gevallen waarin voor de betrokkene de dienstplicht ophoudt te bestaan.

Binnen de maand na ontvangst en na ze te hebben aangevuld met een militiegetuigschrift, een uittreksel uit het strafregister en de inlichtingen bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, zendt de burgemeester de aanvraag door aan de minister van Binnenlandse Zaken.

De minister van Binnenlandse Zaken geeft binnen vijf dagen aan de aanvrager kennis van de ontvangst van het dossier. »

M. Vandenhautte propose l'amendement que voici :

« Remplacer l'article 2, premier alinéa, tel que proposé par cet article, par les dispositions suivantes :

« La demande doit être rédigée et signée par l'objecteur de conscience, exposer avec précision les motifs sur lesquels elle est fondée et désigner éventuellement les personnes qui pourraient attester sa sincérité. Elle doit être accompagnée d'un certificat de bonnes conduite, vie et mœurs récent et de témoignages prouvant la sincérité de son engagement. »

« Artikel 2, eerste lid, zoals voorgesteld door dit artikel, te vervangen als volgt :

« De aanvraag moet door de gewetensbezwaarde opgesteld en ondertekend zijn, nauwkeurig de gronden uiteenzetten waarop zij steunt en eventueel de personen aanwijzen die zouden kunnen getuigen dat ze oprecht is. Bij de aanvraag moeten een recent getuigschrift van goed zedelijk gedrag en getuigenissen ter staving van de oprechtheid van de gewetensbezwaarde gevoegd worden. »

La parole est à M. Vandenhautte.

M. Vandenhautte. — Monsieur le Président, mon amendement vise à remplacer l'article 2, premier alinéa, tel que proposé par cet article, par les dispositions suivantes : « La demande doit

être rédigée et signée par l'objecteur de conscience, exposer avec précision les motifs sur lesquels elle est fondée et désigner éventuellement les personnes qui pourraient attester sa sincérité. » Ce concept des personnes qui pourraient attester sa sincérité me paraît fondamental.

« Elle doit être accompagnée d'un certificat de bonne conduite, vie et mœurs récent et de témoignages prouvant la sincérité de son engagement. »

Comme je l'ai déjà dit en commission et lors du débat en séance publique, tout ce qui touche à la conscience d'un individu relève d'un domaine presque incontrôlable. Il est vrai aussi que la répulsion que certains éprouvent dans le maniement des armes ne peut être authentifiée le plus souvent que par la déclaration de l'intéressé à qui l'on doit faire confiance.

La modification que nous proposons nous paraît essentielle car les témoignages exigés permettront de mieux contrôler les raisons profondes pour lesquelles le candidat réclame le statut d'objecteur de conscience.

M. le Président. — M. Antoine propose l'amendement que voici :

« A l'avant-dernier alinéa de l'article 2, tel que proposé par cet article, ajouter, entre les mots « ministre de l'Intérieur » et les mots « dans le mois de la réception », les mots « et au Conseil de l'objection de conscience. »

« Het voorlaatste lid van artikel 2, zoals voorgesteld door dit artikel, aan te vullen met de woorden « en aan de Raad voor gewetensbezwaren. »

La parole est à M. Antoine.

M. Antoine. — Monsieur le Président, ainsi que je l'ai déclaré lors de la discussion générale en commission et en séance publique, le texte du projet de loi transmis par la Chambre ne pouvait nous convenir, et nous nous réjouissons qu'il ait été amendé en commission.

Malheureusement, la commission ne nous a pas suivis sur un point que nous considérons pourtant capital, à savoir l'instance qui confère le statut d'objecteur de conscience.

Dans le texte que nous examinons aujourd'hui, cette instance n'est plus un organe dont la composition est gage de sérieux et d'impartialité, mais un homme politique seul. Je tiens à préciser que je ne vise pas le ministre personnellement, mais bien le principe.

La porte est ainsi largement ouverte à l'arbitraire, ce qui s'avère tout à fait inacceptable à nos yeux.

La juridiction civile est, en fait, remplacée par un pouvoir politique.

C'est pourquoi j'ai redéposé les trois amendements relatifs à cette question et qui concernent les articles 3, 5 et 6. Je les défendrai en une seule fois, si vous le voulez bien, monsieur le Président.

A l'article 3, je propose de réintroduire le Conseil de l'objection de conscience comme organe auquel la demande doit être transmise en même temps qu'elle l'est au ministre.

A l'article 5, je remplace le texte proposé par un nouveau texte qui dispose que c'est le Conseil de l'objection de conscience qui accorde, sur avis favorable du ministre de l'Intérieur, le statut d'objecteur de conscience.

*M. Toussaint, premier vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

A l'article 6, j'établis, dans un nouveau texte, qu'un mois au plus tard après la réception du dossier, ce dernier est transmis

au président du Conseil de l'objection pour qu'il soit statué sur cette demande.

En fait, par les trois amendements que j'ai réintroduits au nom de tout le groupe PSC, j'indique notre volonté de voir la décision d'accorder le statut d'objecteur de conscience à l'abri de toute contestation puisque cette mesure est voulue par une instance sur laquelle la subjectivité n'a pas de prise.

J'attire l'attention du Sénat sur l'importance du choix qu'il va faire. En transférant à la seule personne du ministre le pouvoir énorme d'attribuer, comme bon lui semble, un statut d'objecteur de conscience à tout qui lui en fait la demande, non seulement on consacre l'arbitraire dans un texte légal, mais on rompt, pour la première fois, avec une pratique courante dans notre système démocratique, pratique selon laquelle les régimes dérogatoires à la règle commune en matière de milice — qu'il s'agisse d'une demande d'exemption ou d'une demande de statut d'objecteur de conscience — sont traités par des instances administratives et non par une instance politique.

Je tiens à dire, pour que tout soit bien clair, que ce texte émane, à l'origine, d'un membre de la Chambre n'agissant, en aucune façon, au nom de la majorité; notre groupe ne se sent donc nullement tenu par la solidarité gouvernementale.

Il n'y a aucune délibération du Conseil des ministres et donc, aucune notification par lesquelles le gouvernement fait sien le texte que nous examinons.

Nous ne pourrions, dès lors, approuver ce texte si, au moment du vote final, il devait encore contenir les dispositions contestées. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, je voudrais poser une question qui s'inscrit dans le prolongement de ces amendements.

Si je comprends bien, M. Antoine voudrait rétablir, avec raison d'ailleurs, et c'est la thèse que nous défendons, la priorité au Conseil de l'objection de conscience.

Toutefois, l'amendement introduit à l'article 5 est assez confus : « ... le Conseil de l'objection de conscience accorde, sur avis favorable du ministre de l'Intérieur ... » Soit le ministre détient la priorité, soit le Conseil, mais pas les deux !

Même si les propos de M. Antoine sont en accord avec la thèse défendue par le PRL, nous ne pourrions voter son amendement si nous n'en percevons pas clairement la portée.

M. Antoine. — Nous considérons que l'organe qui octroie le statut d'objecteur de conscience est le Conseil de l'objection de conscience, sur avis favorable du ministre. Je ne vois pas en quoi mon amendement manque de clarté !

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cooreman.

De heer Cooreman. — Mijnheer de Voorzitter, ik had een amendement en ook een wetsvoorstel ingediend. Volgens het reglement had mijn wetsvoorstel de voorrang op het wetsontwerp.

In de commissie ging ik ermee akkoord dat mijn wetsvoorstel zou worden behandeld na het wetsontwerp. De afspraak was evenwel dat, indien er amendementen werden aangenomen, mijn wetsvoorstel ook als amendement zou kunnen worden besproken. Door omstandigheden is dat echter niet gebeurd hoewel men wel amendementen heeft aangenomen. Ik wou namelijk de aanneming van het wetsontwerp niet vertragen.

Nu doet er zich een merkwaardig fenomeen voor. De commissie heeft gisteren mijn wetsvoorstel geamendeerd aanvaard, en ik verheug mij daarover. Logischerwijze zou de tekst van het wetsvoorstel, zoals hij gisteren in de commissie is aangenomen, nu als amendement moeten worden ingediend zodat het wetsontwerp, na goedkeuring in de Senaat, naar de Kamer zou

worden overgezonden. Bepaalde collega's hebben mij echter gevraagd dit voorstel niet als amendement in openbare vergadering in te dienen; bijgevolg zal ik op dat vlak niet aandringen. Het is wel een ongewone parlementaire procedure de tekst van een wetsontwerp al te wijzigen veertien dagen na de bespreking ervan. Ik hoop dat mijn wetsvoorstel, nadat het door de Senaat zal zijn aangenomen, in de Kamer geen vertraging zal oplopen.

Op uitdrukkelijk verzoek van een aantal commissieleden zal ik mijn amendement intrekken, in de hoop dat het wetsvoorstel als dusdanig zo snel mogelijk in de Senaat kan worden aanvaard.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Cooreman voor zijn begrip en de goede wil die hij aan de dag legt om de behandeling van dit ontwerp niet te vertragen. Bij de bespreking van de procedure in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van de Senaat was ik zelf niet aanwezig. Mijn kabinetschef was er echter wel bij betrokken. Ik wil de procedureafpraak die in commissie is gemaakt wel respecteren en hoef daar dus verder niets meer over te zeggen.

Il me sera impossible de marquer mon accord sur l'amendement introduit par M. Vandenhoute à l'article 3, et ce pour les motifs qui figurent dans le rapport.

Quant à l'amendement de M. Antoine, j'ai déjà amplement exposé, lors de la discussion générale, pourquoi j'estime que le Conseil de l'objection de conscience est devenu une pure chambre d'entérinement qui se contente d'avaliser ce que l'administration lui propose.

Je le répète, en trois ans, sept demandes seulement ont été refusées sur les 3 000 introduites. Dès lors, continuer à soumettre les requêtes à un prétendu conseil qui se réunit, de temps en temps, pour avaliser 300 ou 400 demandes en une matinée, constituerait une caricature derrière laquelle je ne désire plus me cacher.

J'ai déjà précisé qu'à l'avenir, si cela dépend toujours de moi, nous continuerons à donner délégation au directeur général du service qui s'occupe de l'objection de conscience. Dans la pratique, rien ne changera donc.

En troisième lieu, je voudrais faire remarquer à M. Antoine — s'il avait soulevé ce point en commission, nous aurions pu en débattre — que, lors de la discussion à la Chambre de cette proposition devenue projet, son parti et le chef de groupe de son parti ont mis en évidence le fait que le gouvernement n'avait pas pris position. En ce qui me concerne, j'avais émis des réserves quant à ma position sur les amendements. En effet, je souhaitais préalablement consulter le gouvernement. A ce sujet vous retrouverez mes propos dans le rapport de la Chambre.

A l'occasion d'une réunion du gouvernement, j'ai discuté de la proposition de loi Temmerman et consorts. Le gouvernement a suggéré un certain nombre d'amendements que j'ai, en son nom, déposés à la Chambre. Il a donc bien pris position à cet égard. Un accord est intervenu au sein de la majorité sur ce qui est devenu un projet du gouvernement.

Pour le reste, je ne puis empêcher M. Antoine et son groupe de voter comme ils le désirent. La vérité est cependant que certains «découvertes» ne peuvent qu'être qualifiées de manœuvres. (Applaudissements.)

M. le Président. — Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 3 sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 3 worden aangehouden.

Art. 4. L'article 3 des mêmes lois est abrogé.

Art. 4. Artikel 3 van dezelfde wetten wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 5 est ainsi libellé:

Art. 5. L'article 4 des mêmes lois est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 4. Un mois au plus tard après la réception du dossier concernant la demande, établi par l'administration communale, le ministre de l'Intérieur accorde le statut d'objecteur de conscience au milicien dont la demande est compatible avec les dispositions des articles 1er et 2 de la présente loi.

Si, conformément à l'article 2, alinéa 3, l'administration communale déclare la demande irrecevable, cette décision motivée est notifiée au requérant dans les quinze jours. L'intéressé peut introduire un recours auprès du ministre de l'Intérieur qui statue au plus tard un mois après la réception du recours. Le recours est introduit de la manière déterminée par le Roi.

Dans le mois qui suit la décision de recevabilité par le ministre, le bourgmestre transmet à celui-ci le dossier établi conformément à l'article 2, alinéa 7. »

Art. 5. Artikel 4 van dezelfde wetten wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 4. De minister van Binnenlandse Zaken verleent, ten laatste één maand na ontvangst van het door het gemeentebestuur samengestelde dossier met betrekking tot de aanvraag, het statuut van gewetensbezwaarde aan de dienstplichtige wiens aanvraag verenigbaar is met de bepalingen van de artikelen 1 en 2 van deze wet.

Indien het gemeentebestuur, conform artikel 2, derde lid, de aanvraag onontvankelijk bevindt, wordt deze gemotiveerde beslissing binnen vijftien dagen aan de aanvrager betekend. Tegen deze beslissing is beroep mogelijk bij de minister van Binnenlandse Zaken, die een beslissing neemt ten laatste een maand na de ontvangst van het beroep. Het beroep wordt ingesteld op de door de Koning bepaalde wijze.

Binnen de maand nadat de aanvraag door de minister van Binnenlandse Zaken onontvankelijk is bevonden, zendt de burgemeester hem het overeenkomstig artikel 2, zevende lid, samengestelde dossier door. »

M. Vandenhoute propose l'amendement que voici:

« Remplacer l'article 4, tel que proposé par cet article, par les dispositions suivantes:

« Le ministre de l'Intérieur accorde, après consultation du Conseil de l'objection de conscience, le statut d'objecteur de conscience au milicien dont la demande est compatible avec les dispositions de l'article 1er.

Si le ministre estime ne pas devoir suivre l'avis du Conseil, sa décision sera motivée. »

« Artikel 4, zoals voorgesteld door dit artikel, te vervangen als volgt:

« De minister van Binnenlandse Zaken verleent, na raadpleging van de Raad voor gewetensbezwaren, het statuut van gewetensbezwaarde aan de dienstplichtige wiens aanvraag verenigbaar is met de bepalingen van artikel 1.

Meent de minister het advies van de Raad niet te moeten volgen, dan moet hij zijn beslissing met redenen omkleden. »

La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, nous restons ici dans le vif du sujet puisque nous venons de parler du Conseil de l'objection de conscience.

Etant donné les manquements auxquels il a été fait allusion dans le débat — et M. le ministre lui-même vient de nous préciser que le Conseil de l'objection de conscience ne faisait pas très sérieusement son travail puisqu'il traitait 300 à 400 dossiers en une matinée — il faut réactualiser ce Conseil afin de remédier aux carences et na ontvangst van de aanvraag door-

Il faut lui conserver son rôle de consultant et ce afin de ne pas laisser, comme l'a indiqué M. Antoine, au seul ministre de l'Intérieur l'appréciation souveraine des données permettant l'octroi du statut d'objecteur de conscience.

Si le Conseil n'effectue pas bien son travail, il faut faire en sorte qu'il soit composé de manière à ce qu'il puisse assumer ses responsabilités.

Pour éviter que la consultation du Conseil ne devienne une simple formalité sans signification, il est utile de prévoir que le ministre ne pourra s'écarter de l'avis du Conseil qu'en motivant sa décision.

M. le Président. — La parole est à M. Tobbyack, ministre.

M. Tobbyack, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, l'amendement déposé en séance publique est identique à celui déposé en commission et, par ailleurs, M. Vandenhoute reprend exactement la même argumentation. Je le renvoie donc au rapport.

M. le Président. — La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le ministre, je ne suis pas tout à fait d'accord avec vous car, en séance publique, vous allez plus loin qu'en commission. Vous dites aujourd'hui que le Conseil de l'objection de conscience n'assume pas son rôle — je n'aurais pas osé parler de la sorte —, mais ce n'est pas parce que le Conseil ne fonctionne pas bien qu'il faut l'ignorer. Dès lors, ainsi que je l'ai indiqué, il serait souhaitable de revoir et son fonctionnement et sa composition. A cela, vous n'avez pas répondu.

M. Tobbyack, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, je n'ai rien à ajouter à mes déclarations antérieures.

M. le Président. — Toujours à l'article 5, M. Antoine propose l'amendement que voici :

« Remplacer l'article 5 par ce qui suit :

L'article 4 des mêmes lois est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 4. Un mois au plus tard après la réception du dossier concernant la demande établi par l'administration communale, le Conseil de l'objection de conscience accorde, sur avis favorable du ministre de l'Intérieur, le statut d'objecteur de conscience au milicien dont la demande est compatible avec les dispositions des articles 1er et 2 de la présente loi.

Si, conformément à l'article 2, alinéa trois, l'administration communale déclare la demande irrecevable, l'intéressé peut introduire un recours auprès du ministre de l'Intérieur, qui statue au plus tard un mois après la réception du recours. »

« Dit artikel te vervangen als volgt :

Artikel 4 van dezelfde wetten wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 4. Na gunstig advies van de minister van Binnenlandse Zaken, verleent de Raad voor gewetensbezwaren uiterlijk één maand na ontvangst van het door het gemeentebestuur samengestelde dossier met betrekking tot de aanvraag, het statuut van gewetensbezwaarde aan de dienstplichtige wiens aanvraag verenigbaar is met de bepalingen van de artikelen 1 en 2 van deze wet.

Indien het gemeentebestuur, conform artikel 2, derde lid, de aanvraag onontvankelijk bevindt, is beroep mogelijk bij de minister van Binnenlandse Zaken, die een beslissing neemt ten laatste een maand na de ontvangst van het beroep. »

Cet amendement a déjà été défendu.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 5 sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 5 worden aangehouden.

L'article 6 est ainsi libellé :

Art. 6. L'article 5, alinéa 1er, des mêmes lois, est remplacé par l'alinéa suivant :

« Si le ministre de l'Intérieur estime ne pas pouvoir réserver de suite favorable à la demande, le dossier est transmis au président du Conseil de l'objection de conscience, un mois au plus tard après la réception de la demande, pour qu'il soit statué sur le bien-fondé de l'objection. »

Art. 6. Artikel 5, eerste lid, van dezelfde wetten wordt vervangen door het volgende lid :

« Indien de minister van Binnenlandse Zaken meent geen gunstig gevolg te kunnen geven aan de aanvraag wordt het dossier uiterlijk één maand na ontvangst van het door het gemeentebestuur samengestelde dossier met betrekking tot de aanvraag, wordt het dossier doorgezonden aan de voorzitter van de Raad voor gewetensbezwaren, opdat over de gegrondheid van het gewetensbezwaar uitspraak wordt gedaan. »

M. Antoine propose l'amendement que voici :

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

L'article 5, alinéa premier, des mêmes lois, est remplacé par l'alinéa suivant :

« Un mois au plus tard après la réception du dossier concernant la demande, établi par l'administration communale, le dossier est transmis au président du Conseil de l'objection de conscience pour qu'il soit statué sur le bien-fondé de l'objection. »

« Dit artikel te vervangen als volgt :

Artikel 5, eerste lid, van dezelfde wetten wordt vervangen als volgt :

« Uiterlijk één maand na de ontvangst van het door het gemeentebestuur samengestelde dossier met betrekking tot de aanvraag, wordt het dossier doorgezonden aan de voorzitter van de Raad voor gewetensbezwaren, opdat over de gegrondheid van het gewetensbezwaar uitspraak wordt gedaan. »

Cet amendement a déjà été défendu.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 6 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 6 worden aangehouden.

L'article 7 est ainsi libellé :

Art. 7. L'article 7 des mêmes lois est complété par l'alinéa suivant :

« Le Conseil statue sur la base de la conformité et de la compatibilité du contenu formel de la demande avec les dispositions de l'article 1er de la présente loi. »

Art. 7. Artikel 7 van dezelfde wetten wordt aangevuld met het volgende lid :

« De Raad beslist op grond van de overeenstemming en de verenigbaarheid van de formele inhoud van de aanvraag met de bepalingen van artikel 1 van deze wet. »

M. Vandenhoute propose l'amendement que voici :

« Remplacer l'alinéa tel que proposé à l'article 7, par la disposition suivante :

« Le Conseil statue sur les éléments qui prouvent la sincérité de l'objecteur de conscience, conformément à l'article 1er, § 1er, de la présente loi. »

« Het lid, zoals voorgesteld door dit artikel, te vervangen als volgt :

« De Raad beslist op grond van de gegevens die de oprechtheid van de gewetensbezwaarde staven overeenkomstig artikel 1, § 1, van deze wet. »

La parole est à M. Vandenhaute.

M. Vandenhaute. — Monsieur le Président, la justification de cet amendement est la suivante : le contrôle du seul contenu formel de la demande risque d'inciter — nous l'avons suffisamment répété en commission — à l'utilisation de clauses de style ne permettant plus de contrôler la réalité de la motivation du candidat objet de conscience et d'entraîner un effet de vases communicants entre le service militaire et l'objection de conscience au profit de cette dernière, bien entendu.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7 worden aangehouden.

L'article 8 est ainsi libellé :

Art. 8. A l'article 18 des mêmes lois sont apportées les modifications suivantes :

1) Les alinéas 1er, 2 et 3 sont remplacés par ce qui suit :

« Si l'inscription est accordée par une décision devenue irrévocable et si la demande a pour objet l'affectation à la protection civile, l'objecteur de conscience est affecté à un service de la protection civile, pour autant que les quotas ne soient pas atteints. Son temps de service dépassera de quatre mois celui imposé aux miliciens non visés à l'article 63, § 2, des lois coordonnées sur la milice et effectuant leur service actif en Belgique et non candidats gradés de réserve et faisant partie du contingent de l'armée qui porte le millésime de l'année pendant laquelle il entre en service à la protection civile. »

Le statut des objecteurs de conscience affectés à la protection civile est organisé par le Roi sur proposition du ministre de l'Intérieur. Le Roi règle notamment l'affectation et arrête le service et le régime disciplinaire. Le Roi fixe, pour chaque service, un quota tenant compte des besoins et des nécessités des services. Le statut des objecteurs de conscience affectés à la protection civile ne peut en aucun cas être plus favorable que celui des miliciens faisant partie du contingent de l'armée. »

2) A l'alinéa 7, les mots « aux mêmes prestations que celles qui sont prévues pour les miliciens libérés affectés à la protection civile » sont remplacés par les mots « aux prestations déterminées par le Roi ».

Art. 8. In artikel 18 van dezelfde wetten worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) Het eerste, tweede en derde lid worden vervangen als volgt :

« Wordt de inschrijving toegestaan bij een onherroepelijk geworden beslissing en beoogt de aanvraag de indeling bij de civiele bescherming, dan wordt voor zover de quota niet bereikt zijn, de gewetensbezwaarde aangewezen voor een dienst van de civiele bescherming. Zijn dienstdag zal vier maanden meer bedragen dan die welke opgelegd is aan de dienstplichtigen, die niet bedoeld zijn in artikel 63, § 2, van de gecoördineerde dienstplichtwetten en hun actieve dienst in België vervullen en die geen kandidaat-reservegegradeerden zijn en deel uitmaken van het legercontingent, genoemd naar het jaar waarin hij bij de civiele bescherming in dienst treedt. »

Het statuut van de gewetensbezwaarden, die zijn aangewezen voor de civiele bescherming, wordt door de Koning vastgesteld, op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken. De Koning regelt inzonderheid de diensaanwijzing en stelt de dienst en de tuchtregeling vast. De Koning legt voor elke dienst een quotum vast, rekening houdend met de behoeften en de

noodwendigheden van de diensten. Het statuut van de gewetensbezwaarden die voor de civiele bescherming worden aangewezen, mag in geen geval gunstiger zijn dan dat van de dienstplichtigen die deel uitmaken van het contingent van het leger. »

2) In het zevende lid worden de woorden « tot dezelfde dienstverstrekingen als die welke bepaald zijn voor de dienstverplichtingen die ontheffing genieten en aangewezen zijn voor de civiele bescherming » vervangen door de woorden « de door de Koning bepaalde dienstverstrekingen ».

Mevrouw Aelvoet c.s. stelt volgende amendementen voor :

« A. In het eerste lid van artikel 18, zoals voorgesteld door dit artikel, de woorden « vier maanden » te vervangen door de woorden « één maand. »

Subsidiar :

« In het eerste lid van artikel 18, zoals voorgesteld door dit artikel, de woorden « vier maanden » te vervangen door de woorden « drie maanden. »

« A. A l'alinéa 1er de l'article 18 proposé par cet article, remplacer les mots « de quatre mois » par les mots « d'un mois. »

Subsidiairement :

« A l'alinéa premier de l'article 18 proposé par cet article, remplacer les mots « de quatre mois » par les mots « de trois mois. »

« B. Dit artikel aan te vullen als volgt :

In hetzelfde artikel 18 wordt het derde lid (vroeger het vierde lid) aangevuld als volgt :

« Zij hebben, ten laste van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken, recht op een dagelijkse maaltijdenvergoeding die het ontbijt, het middagmaal, het avondmaal en een huisvestingsvergoeding omvat. Het bedrag van die vergoedingen is gelijk aan het bedrag ontvangen door de militairen die in België bepaalde reële lasten moeten dragen. »

Zij hebben, ten laste van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken, tevens recht op een vaste vergoeding van 33 frank per dag, die bestemd is om de andere door hen te dragen kosten te dekken; dat bedrag is gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. »

Voor de dagen waarop die gewetensbezwaarden gevoed en gehuisvest worden in de mobiele colonnes van de civiele bescherming, hebben zij echter geen recht op de in het vorig lid bedoelde vergoedingen. Aan de hand van de bedragen van die vergoedingen worden de sommen bepaald die aan de civiele bescherming worden toegekend om hen te voeden en te huisvesten. »

Tijdens hun dienstverstrekingen dragen de gewetensbezwaarden het uniform en de werkkleding van het personeel van de mobiele colonnes van de civiele bescherming. »

« B. Compléter cet article par les dispositions suivantes :

Dans le même article 18, le troisième alinéa (l'ancien alinéa quatre) est complété par les dispositions suivantes :

« Ils ont droit, à charge du budget du ministère de l'Intérieur, à une allocation quotidienne de nourriture couvrant le petit déjeuner et les repas de midi et du soir et à une allocation de logement. Les montants de ces allocations sont identiques à ceux que reçoit le militaire, qui, en Belgique, est astreint à supporter certaines charges réelles. »

Ils ont également droit, à charge du budget du ministère de l'Intérieur, à une allocation forfaitaire de 33 francs par jour destinée à couvrir les autres frais qu'il ont à supporter; ce montant est lié aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation. »

Toutefois, pour les jours de prestations durant lesquels ces objecteurs sont nourris et logés dans les colonnes mobiles de la protection civile, ils n'ont pas droit aux allocations visées à l'alinéa précédent. Les montants visés à cet alinéa servent alors à déterminer les sommes attribuées à la protection civile pour les nourrir et les loger.

Ces objecteurs portent, durant leurs prestations, l'uniforme et les vêtements de travail utilisés par les agents des colonnes mobiles de la protection civile.»

«C. Dit artikel aan te vullen als volgt:

In hetzelfde artikel 18 wordt het vierde lid (vroeger het vijfde lid) aangevuld als volgt:

«Tijdens en na het verrichten van hun dienstdienst is de toestand van de gewetensbezwaarden aangewezen voor de civiele bescherming, ten opzichte van de verschillende sociale-zekerheidsstelsels, volkomen gelijk aan die van de dienstplichtigen die hun dienstdienst bij de strijdkrachten vervullen of hebben vervuld.»

«C. Compléter cet article par les dispositions suivantes:

Dans le même article 18, le quatrième alinéa (l'ancien alinéa cinq) est complété par les dispositions suivantes:

«En outre, pendant et après l'exécution de son service, la situation de l'objecteur de conscience affecté à la protection civile vis-à-vis des divers régimes de sécurité sociale est identique à celle des miliciens qui accomplissent ou ont accompli leur service dans les forces armées.»

La parole est à M. Lannoye.

M. Lannoye. — Monsieur le Président, je voudrais, en quelques mots, défendre ces amendements qui ont déjà été présentés en commission.

J'ai l'impression, à la lumière de certaines interventions, que d'aucuns ont une conception à mon avis assez anachronique de ce qu'est un objecteur de conscience. Ils me semblent considérer le milicien comme quelqu'un qui est chargé de faire respecter les valeurs morales et matérielles de la Nation et qui le fait avec bonne volonté, assimilant, par contre, l'objecteur de conscience à quelqu'un, qui essaierait d'échapper à ses devoirs et mériterait dès lors d'être pénalisé. Je ne pense pas que ce soit la position majoritaire, mais il est certain qu'elle a pesé d'un certain poids.

Notre amendement A vise à remplacer les mots «de quatre mois» par les mots «d'un mois».

En effet, nous estimons qu'il faut assurer des droits équivalents à l'objecteur de conscience et au milicien. En cela, nous sommes dans la ligne de la résolution votée au Parlement européen en 1983, résolution qui précise clairement que la durée du service de remplacement lorsqu'il est effectué au sein d'une administration ou d'une organisation civile ne devrait pas excéder la durée du service militaire ordinaire, y compris, bien entendu, les rappels éventuels.

C'est la raison pour laquelle nous ne pouvons pas nous satisfaire du texte de cet article 8 et que nous introduisons cet amendement.

L'amendement subsidiaire consiste à remplacer les mots «de quatre mois» par les mots «de trois mois». En effet, un compromis est intervenu à cet égard en commission de l'Intérieur de la Chambre, et un compromis nous paraît préférable à rien du tout.

L'amendement B porte sur les indemnités auxquelles ont droit les objecteurs et vise également à assurer une équivalence de traitement entre un objecteur de conscience et un milicien. En effet, nous estimons qu'il est préférable de revaloriser leurs indemnités, qui avaient été diminuées de façon scandaleuse précédemment, plutôt que de leur reconnaître le droit au minime et de les transformer ainsi, en quelque sorte, en assistés.

Quant à notre amendement C, il tend à préciser la situation de l'objecteur vis-à-vis de la sécurité sociale, toujours dans la perspective évoquée précédemment.

M. le Président. — La parole est à M. Tobback, ministre.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, la proposition initiale de M. Temmerman et consorts allait dans le même sens que l'amendement proposé par Mme Aelvoet et consorts. J'attire l'attention de M. Antoine sur le fait que c'est précisément sur ce point que le gouvernement a estimé devoir établir un équilibre et introduire des amendements.

En effet, il considère, non dans le sens redouté par M. Lannoye, mais par souci de prudence, qu'il faut respecter la volonté et la conscience de certains qui émettent des objections à l'égard de l'accomplissement du service militaire, sans toutefois perdre de vue que ce dernier demeure la règle dans notre pays et que le contingent ne peut être mis en danger par une trop forte atténuation des différences entre le service militaire et le service de remplacement.

Le gouvernement ne cherche nullement à punir l'objecteur, mais veut sauvegarder le nombre de miliciens nécessaires. En conséquence, je m'oppose aux amendements introduits par Mme Aelvoet et consorts.

M. le Président. — Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 8 sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 8 worden aangehouden.

L'article 9 est ainsi libellé:

Art. 9. A l'article 19, alinéa 1er, des mêmes lois, les mots «dépassera de moitié» sont remplacés par les mots «dépassera de quatre mois» et les mots «ou sera double de» sont remplacés par les mots «ou dépassera de huit mois».

Art. 9. In artikel 19, eerste lid, van dezelfde wetten worden de woorden «Zijn dienstdienst zal de helft meer bedragen» vervangen door de woorden «Zijn dienstdienst zal vier maanden meer bedragen» en de woorden «of het dubbel van die dienst» vervangen door de woorden «of acht maanden meer bedragen».

Mevrouw Aelvoet c.s. stelt volgende amendementen voor:

«A. Dit artikel te vervangen als volgt:

«In artikel 19, eerste lid, van dezelfde wetten worden de woorden «Zijn dienstdienst zal de helft meer bedragen» vervangen door de woorden «Zijn dienstdienst zal één maand meer bedragen» en vervallen de woorden «indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, a, of het dubbel van die dienst indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, b.»

Subsidiair:

«Dit artikel te vervangen als volgt:

«In artikel 19, eerste lid, van dezelfde wetten worden de woorden «Zijn dienstdienst zal de helft meer bedragen» vervangen door de woorden «Zijn dienstdienst zal drie maanden meer bedragen» en worden de woorden «of het dubbel van die dienst» vervangen door de woorden «of zes maanden meer bedragen.»

«A. Remplacer cet article par les dispositions suivantes:

«A l'article 19, alinéa premier, des mêmes lois, les mots «dépassera de moitié» sont remplacés par les mots «dépassera d'un mois» et les mots «s'il assure une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou sera double de ce service s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, b» sont supprimés.»

Subsidiairement:

«Remplacer cet article par les dispositions suivantes:

«A l'article 19, alinéa premier, des mêmes lois, les mots «dépassera de moitié» sont remplacés par les mots «dépassera

de trois mois» et les mots «ou sera double de» sont remplacés par les mots «ou dépassera de six mois.»

«B. Dit artikel aan te vullen als volgt:

In hetzelfde artikel 19 wordt het derde lid aangevuld als volgt:

«Zij hebben, ten laste van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken, recht op een dagelijkse maaltijdenvergoeding die het ontbijt, het middagmaal, het avondmaal en een huisvestingsvergoeding omvat. Het bedrag van die vergoedingen is gelijk aan het bedrag ontvangen door de militairen die in België bepaalde reële lasten moeten dragen.

Zij hebben, ten laste van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken, tevens recht op een vaste vergoeding van 33 frank per dag, die bestemd is om de andere door hen te dragen kosten te dekken; dat bedrag is gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen.»

«B. Compléter cet article par les dispositions suivantes:

Au même article 19, l'alinéa trois est complété par les dispositions suivantes:

«Ils ont droit, à charge du budget du ministère de l'Intérieur, à une allocation de nourriture couvrant le petit déjeuner et les repas de midi et du soir et à une allocation de logement, et ce pour chaque jour de service. Les montants de ces allocations sont identiques à ceux que reçoit le militaire qui, en Belgique, est astreint à supporter certaines charges réelles.

Ils ont également droit, à charge du budget du ministère de l'Intérieur, à une allocation forfaitaire de 33 francs par jour destinée à couvrir les autres frais qu'ils ont à supporter; ce montant est lié aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation.»

«C. Dit artikel aan te vullen als volgt:

In hetzelfde artikel 19 wordt het vierde lid aangevuld als volgt:

«Tijdens en na het verrichten van hun dienstdienst is de toestand van de gewetensbezwaarden die taken van openbaar nut toegewezen krijgen in publiek- of privaatrechtelijke instellingen, ten opzichte van de verschillende sociale-zekerheidsstelsels, volkomen gelijk aan die van de dienstplichtigen die hun dienstdienst bij de strijdkrachten vervullen of hebben vervuld.»

«C. Compléter cet article par les dispositions suivantes:

Au même article 19, l'alinéa quatre est complété par la disposition suivante:

«En outre, pendant et après l'exécution de son service, la situation de l'objecteur de conscience affecté à des tâches d'utilité publique au sein d'organismes de droit public ou privé vis-à-vis des divers régimes de sécurité sociale est identique à celle des miliciens qui accomplissent ou ont accompli leur service dans les forces armées.»

M. le Président. — La parole est à M. Lannoye.

M. Lannoye. — Monsieur le Président, après les avoir exposées déjà en commission, j'ai rappelé il y a un instant les raisons pour lesquelles nous introduisons nos amendements, qui visent tous à assurer une équivalence de traitement pour les objecteurs. Il me paraît donc inutile d'ajouter quoi que ce soit.

M. le Président. — Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 9 sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 9 worden aangehouden.

M. Vandenhoute propose l'insertion d'un article 9bis (nouveau) ainsi libellé:

«Insérer un article 9bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 9bis. A l'article 21, § 1er, 1°, b, des mêmes lois, les mots «assumer au bénéfice de la collectivité des tâches de nature sociale ou culturelle» sont supprimés.»

Subsidiairement:

«Insérer un article 9bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 9bis. A l'article 21, § 1er, 1°, b, des mêmes lois, les mots «assumer au bénéfice de la collectivité des tâches de nature sociale ou culturelle» sont remplacés par les mots «assumer au bénéfice de la collectivité des tâches de nature sociale.»

«Een artikel 9bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 9bis. In artikel 21, § 1, 1°, b, van dezelfde wetten vervallen de woorden «in dienst van de gemeenschap taken van sociale of culturele aard verrichten.»

Subsidiar:

«Een artikel 9bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 9bis. In artikel 21, § 1, 1°, b, van dezelfde wetten vervallen de woorden «in dienst van de gemeenschap taken van sociale of culturele aard verrichten» vervangen door de woorden «in dienst van de gemeenschap taken van sociale aard verrichten.»

La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, je me réfère à la justification que j'ai développée lors de l'examen de mon amendement à l'article premier.

M. le Président. — La parole est à M. Tobback, ministre.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Monsieur le Président, ma réponse est identique à celle que j'ai donnée lors de l'examen de l'article premier.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

M. Vandenhoute propose l'insertion d'un article 9ter (nouveau) ainsi libellé:

«Insérer un article 9ter (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 9ter. A l'article 21, § 2, des mêmes lois, il est ajouté un 3°, rédigé comme suit:

3° Ne pas exprimer un engagement politique, syndical, philosophique ou religieux.»

Subsidiairement:

«Insérer un article 9ter (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 9ter. A l'article 21, § 2, des mêmes lois, il est ajouté un 3°, rédigé comme suit:

3° Ne pas avoir d'objectifs ou d'activités contraires ou incompatibles avec les buts de la Défense nationale ou des objectifs liés à la politique étrangère de la Belgique ou de ses alliés.»

«Een artikel 9ter (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 9ter. Artikel 21, § 2, van dezelfde wetten wordt aangevuld met een 3°, luidende:

3° Niet doen blijken van enig politiek, vakbonds-, levensbeschouwelijk of godsdienstig engagement.»

Subsidiar:

«Een artikel 9ter (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 9ter. Artikel 21, § 2, van dezelfde wetten wordt aangevuld met een 3°, luidende:

3° Het doel of de activiteiten zijn niet strijdig of onverenigbaar met de doelstellingen van Landsverdediging of met doelstel-

lingen die verband houden met het buitenlands beleid van België of van zijn bondgenoten. »

La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, ma justification se réfère aux incidents que nous avons observés sous l'autre législation, incidents auxquels j'ai fait allusion lors de la justification de mon amendement à l'article premier.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.
De stemming over het amendement wordt aangehouden.

L'article 10 est ainsi libellé :

Art. 10. L'article 21 des mêmes lois est complété par ce qui suit :

« § 5. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres le nombre maximum d'objecteurs de conscience pouvant être affectés à chaque service ou organisme visé au § 1er et au § 2.

En ce qui concerne les tâches visées au § 1er, 1°, a, le Roi fixe une liste des priorités.

§ 6. L'objecteur de conscience a droit, aux mêmes conditions que celles fixées pour l'octroi du minimum de moyens d'existence par les centres publics d'aide sociale, à une indemnité supplémentaire égale à la différence entre, d'une part, le minimum de moyens d'existence et, d'autre part, les autres indemnités ou allocations qui sont allouées à lui-même et à ses ayants droit, en ce compris la solde, pour autant que cette différence est positive.

Cette indemnité supplémentaire ne peut être accordée qu'après que l'insuffisance de ressources financières aura été établie.

§ 7. Une contribution ne pouvant excéder 3 000 francs par mois et par objecteur de conscience occupé peut être réclamée aux organismes de droit privé visé au § 2.

Le Roi en fixe les modalités. »

Art. 10. Artikel 21 van dezelfde wetten wordt aangevuld met wat volgt :

« § 5. De Koning stelt bij in Ministerraad overlegd besluit het maximum aantal gewetensbezwaarden vast, dat aan iedere dienst of instelling, bedoeld bij § 1 en § 2, kan worden toegevoegd.

Wat de taken betreft, bedoeld bij § 1, 1°, a, stelt de Koning een prioriteitslijst vast.

§ 6. De gewetensbezwaarde heeft, onder dezelfde voorwaarden die gelden voor de toekenning door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het bestaansminimum, recht op een bijkomende vergoeding ten belope van het verschil tussen enerzijds het bestaansminimum en anderzijds de andere vergoedingen of toelagen, de soldij inbegrepen, die aan hem en zijn rechthebbenden zijn uitgekeerd, voor zover dat verschil positief is.

Deze bijkomende vergoeding wordt slechts toegekend nadat het financieel onvermogen werd vastgesteld.

§ 7. Er kan van de privaatrechtelijke instellingen, bedoeld bij § 2, een bijdrage gevraagd worden die maximum 3 000 frank per maand en per tewerkgestelde gewetensbezwaarde kan bedragen.

De Koning stelt ter zake de modaliteiten vast. »

Het woord is aan de heer De Loor.

De heer De Loor. — Mijnheer de Voorzitter, ik kreeg graag een verduidelijking van de minister aangaande de prioriteitslijst waarvan sprake in artikel 10. Het ontwerp voorziet in een kortere diensttijd voor gewetensbezwaarden die taken verrichten in de sector van de volksgezondheid of bijstand verlenen aan bejaarde personen en aan lichamelijk of mentaal gehandicapten, voor zover die taken worden volbracht in een verzorgingsinstel-

ling of in een gespecialiseerde instelling. Het begrip « bijstand aan bejaarde personen en lichamelijk of mentaal gehandicapten » is vrij concreet. Wat verstaat men echter onder taken in de sector van de volksgezondheid? Kan het hier, bijvoorbeeld, ook gaan om de opvang van drugverslaafden, de begeleiding van gewezen gedetineerden of taken verricht in openbare centra voor maatschappelijk welzijn?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, gedurende lange tijd is er een restrictieve interpretatie gegeven aan het begrip « volksgezondheid ». Enkel de traditionele verzorgingsinstellingen zoals ziekenhuizen, psychiatrische instellingen, centra voor medisch schooltoezicht, diensten voor geestelijke gezondheidszorg, begeleidingscentra en dergelijke diensten, werden in de sector « volksgezondheid » ondergebracht. Er zijn echter nog andere diensten die ongetwijfeld behoren tot de sector van de volksgezondheid. Dit geeft aanleiding tot verwarring, want de gewetensbezwaarde die niet in de sector « volksgezondheid » zijn diensttijd verricht, wordt in feite gepenaliseerd. Zo is de diensttijd voor een gewetensbezwaarde die meehelpt in de boekhoudkundige dienst van een ziekenhuis, korter omdat de ziekenhuizen tot de sector « volksgezondheid » worden gerekend, terwijl dit niet het geval is voor een gewetensbezwaarde die in een gezinsvervangend tehuis werkt, omdat dit soort van taken *sensu stricto* niet tot de sector « volksgezondheid » behoort.

Ik verzeker de heer De Loor dat ik, wanneer het ontwerp wordt aangenomen en er een nieuwe prioriteitslijst moet worden opgesteld, met deze activiteiten die tot de « volksgezondheid » in ruimere zin behoren, zal rekening houden. Deze prioriteitslijst moet worden vastgelegd in een koninklijk besluit, zoals bepaald in artikel 10 van het ontwerp. Onder meer willen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de sector « volksgezondheid » ondergebracht worden.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 10 in stemming.

Je mets aux voix l'article 10.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. A l'article 24 des mêmes lois sont apportées les modifications suivantes :

1) Le § 1er est complété par un 4° libellé comme suit :

« 4° Celui qui est renvoyé du service visé aux articles 18 et 19 en vertu de l'article 25 »;

2) Au § 4, alinéa 1er, les mots « et les renvoyés du service » sont insérés entre les mots « exclus » et les mots « sont à la disposition »;

3) Au § 4, alinéa 1er, les mots « aux mêmes prestations que celles prévues pour les miliciens libérés affectés à la protection civile » sont remplacés par les mots « aux prestations déterminées par le Roi »;

4) Il est ajouté un § 5, rédigé comme suit :

« § 5. L'exclu ou le renvoyé du service avant l'expiration du terme du service actif est réinscrit sur la liste des objecteurs de conscience visée à l'article 2, alinéa 4, lorsque, avant le 31 décembre de l'année au cours de laquelle il atteint l'âge de 45 ans, le conseil de milice constate que la cause de l'exclusion a pris fin ou lorsque le ministre de l'Intérieur lève la mesure de renvoi du service.

L'article 8 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, lui est applicable si la cause de l'exclusion ou du renvoi du service cesse au plus tard le 31 décembre de l'année pendant laquelle il atteint l'âge de 28 ans. Après cette date, il est considéré comme objecteur de conscience dispensé du service en temps de paix et suit, en ce qui concerne la durée de ses obligations

civiles, le sort des objecteurs de conscience qui appartiennent à la levée en cours.

Toutefois, il est tenu compte du service actif déjà passé comme objecteur de conscience, s'il est compris dans le contingent d'une levée ultérieure.»

Art. 11. In artikel 24 van dezelfde wetten worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) Paragraaf 1 wordt aangevuld met een 4° luidend als volgt:

«4° Hij die overeenkomstig artikel 25 uit de dienst, bedoeld bij de artikelen 18 en 19, is weggezonden»;

2) In het eerste lid van § 4 worden de woorden «en uit de dienst weggezonden» ingevoegd tussen de woorden «uitgesloten» en de woorden «gewetensbezwaarden»;

3) In het eerste lid van § 4 worden de woorden «tot dezelfde dienstverstrekkingen als die welke bepaald zijn voor de dienstplichtigen die ontheffing genieten en aangewezen zijn voor de civiele bescherming» vervangen door de woorden «de door de Koning bepaalde dienstverstrekkingen»;

4) Een § 5 wordt ingevoegd, luidend als volgt:

«§ 5. De uitgeslotene of degene die uit de dienst werd weggezonden vóór het verstrijken van de termijn van de werkelijke dienst wordt opnieuw op de lijst van de gewetensbezwaarden, bedoeld bij artikel 2, vierde lid, ingeschreven, wanneer vóór 31 december van het jaar, waarin hij de leeftijd van 45 jaar bereikt, de militieraad vaststelt dat de oorzaak van de uitsluiting een einde heeft genomen of wanneer de minister van Binnenlandse Zaken de maatregel tot wegzending uit de dienst opheft.

Artikel 8 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, is op hem van toepassing wanneer de oorzaak van de uitsluiting of van de wegzending uiterlijk op 31 december van het jaar, waarin hij de leeftijd van 28 jaar bereikt, vervalt. Na deze datum wordt hij beschouwd als gewetensbezwaarde, vrijgelaten van dienst in vredetijd en wordt hij, wat de duur van zijn burgerlijke verplichtingen betreft, behandeld zoals de gewetensbezwaarden die tot de lopende lichting behoren.

Indien hij in het contingent van een latere lichting is opgenomen wordt evenwel rekening gehouden met de werkelijke dienstdienst die hij reeds als gewetensbezwaarde heeft vervuld.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. L'article 25 des mêmes lois, abrogé par la loi du 16 juin 1987 modifiant les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962 et les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 25. Le renvoi du service est prononcé par le ministre de l'Intérieur à l'objecteur de conscience en service actif ou en congé illimité qui:

1) Se montre absolument incorrigible ou indigne de servir;

2) Est condamné à une des peines prévues à l'article 24, § 1er, 1° à 3°.»

Art. 12. Artikel 25 van dezelfde wetten, opgeheven door de wet van 16 juni 1987 houdende wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962 en van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

«Art. 25. De wegzending uit de dienst wordt door de minister van Binnenlandse Zaken uitgesproken indien de gewetensbezwaarde, die zijn werkelijke dienst vervult of met onbepaald verlof is geplaatst:

1) Volstrekt onverbeterlijk blijkt of onwaardig is om te dienen;

2) Veroordeeld is tot een van de straffen, bedoeld bij artikel 24, § 1, 1° tot 3°.»

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De heer Cooreman stelt voor een artikel 12bis (nieuw) in te voegen, dat luidt:

«Een artikel 12bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«Art. 12bis. Artikel 28 van dezelfde wetten wordt aangevuld met een nieuw lid, luidende:

«Zo de afstand van zijn statuut van gewetensbezwaarde gebeurt na de voleindiging van zijn dienst bedoeld in de artikelen 18 en 19, is de verzoeker vrijgesteld van het vervullen van zijn militaire dienst.»

«Insérer un article 12bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 12bis. L'article 28 des mêmes lois est complété par un alinéa nouveau, libellé comme suit:

«Si la renonciation à son statut d'objecteur de conscience intervient après l'accomplissement de son service prévu aux articles 18 et 19, le requérant est exempté de l'accomplissement de son service militaire.»

Dit amendement werd ingetrokken.

Cet amendement a été retiré.

Art. 13. Dans les mêmes lois, il est inséré un article 30bis rédigé comme suit:

«Art. 30bis. Est réputé déserteur tout objecteur de conscience exempté de tout service militaire:

1) Qui, ayant été valablement convoqué à deux reprises à l'examen médical d'aptitude, ne s'y est pas présenté à la date indiquée dans la deuxième convocation;

2) Qui se sera absenté de son service ou de son organisme, sans y être autorisé, pendant plus de trois jours en temps de guerre ou pendant plus de huit jours en temps de paix;

3) Qui, voyageant isolément, ne sera pas arrivé à destination en temps de guerre, trois jours, ou en temps de paix, huit jours après celui qui lui aura été fixé;

4) En permission ou en congé qui n'aura pas rejoint son service ou son organisme, en temps de guerre, trois jours, ou en temps de paix, quinze jours après l'expiration de son congé ou de sa permission;

5) Désigné pour le service, mais non entré en service, qui n'aura pas rejoint l'unité ou l'organisme auquel il est affecté, en temps de guerre, dans les trois jours, en temps de paix, dans les quinze jours après la date fixée.»

Art. 13. In dezelfde wetten wordt een artikel 30bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 30bis. Als deserteur wordt beschouwd, iedere gewetensbezwaarde vrijgesteld van elke militaire dienst:

1) Die tweemaal rechtsgeldig werd opgeroepen om de medische keuring te ondergaan en die zich aldaar niet heeft aangeboden op de in de tweede oproepingsbrief gestelde datum;

2) Die zonder toelating afwezig is in zijn dienst of instelling gedurende meer dan drie dagen in oorlogstijd of meer dan acht dagen in vredetijd;

3) Die alleen reist en die niet binnen drie dagen in oorlogstijd of binnen acht dagen in vredetijd na de hem opgelegde datum ter bestemming is aangekomen;

4) Die met vergunning is of verlof heeft en die zijn dienst of zijn instelling niet heeft vervoege binnen drie dagen in oorlogstijd of binnen vijftien dagen in vredetijd na het verstrijken van zijn verlof of van zijn vergunning;

5) Die aangewezen is voor de dienst maar die nog niet in dienst is getreden en die de dienst of de instelling, waarvoor hij is aangewezen, niet heeft vervoege binnen drie dagen in oorlogstijd of binnen vijftien dagen in vredetijd na de vastgestelde datum.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. A l'article 31 des mêmes lois, les mots «trois mois à trois ans» sont remplacés par les mots «deux mois à deux ans» et les mots «qui s'est soustrait à ses obligations» sont remplacés par les mots «qui, hors des cas prévus à l'article 30bis, s'est soustrait à ses obligations».

Art. 14. In artikel 31 van dezelfde wetten worden de woorden «drie maanden tot drie jaren» vervangen door de woorden «twee maanden tot twee jaren» en de woorden «die zich aan zijn verplichtingen heeft onttrokken» worden vervangen door de woorden «die zich, behoudens hetgeen voorzien is in artikel 30bis, aan zijn verplichtingen heeft onttrokken».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Dans les mêmes lois, il est inséré un article 33bis rédigé comme suit :

« Art. 33bis. § 1er. Tout objecteur de conscience exempté de tout service militaire coupable de désertion en temps de paix sera puni d'une peine d'emprisonnement de deux mois à deux ans.

§ 2. Toutefois, la durée de cet emprisonnement sera de trois mois à trois ans :

1) Si l'objecteur de conscience a déjà antérieurement été condamné pour désertion;

2) Si l'objecteur de conscience a franchi les limites du territoire belge;

3) Si l'objecteur de conscience a déserté de concert avec un autre objecteur de conscience;

4) Si la désertion a duré plus de six mois. »

Art. 15. In dezelfde wetten wordt een artikel 33bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 33bis. § 1. Iedere gewetensbezwaarde vrijgesteld van elke militaire dienst, die schuldig is bevonden aan desertie in vredetijd, wordt gestraft met een gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaren.

§ 2. De duur van de gevangenisstraf is evenwel drie maanden tot drie jaren indien :

1) De gewetensbezwaarde eerder voor desertie werd veroordeeld;

2) De gewetensbezwaarde de grenzen van het Belgisch grondgebied heeft overschreden;

3) De gewetensbezwaarde gedeserteerd is in overleg met een andere gewetensbezwaarde;

4) De desertie langer dan zes maanden heeft geduurd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. L'article 34 des mêmes lois est complété par l'alinéa suivant :

« Le maximum des peines prévues à l'article 33bis sera prononcé lorsque la désertion aura eu lieu en temps de guerre. »

Art. 16. Artikel 34 van dezelfde wetten wordt aangevuld met het volgende lid :

« In geval van desertie in oorlogstijd wordt de maximumstraf, bepaald bij artikel 33bis, uitgesproken. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. L'article 35 des mêmes lois est complété par les mots :

« Sauf si ces dernières y dérogent. »

Art. 17. Artikel 35 van dezelfde wetten wordt aangevuld met de volgende woorden :

« Tenzij deze laatste hiervan afwijken. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. Un article 35bis rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois :

« Art. 35bis. Le ministre de l'Intérieur fera rapport par écrit tous les six mois aux Chambres au sujet de l'application de la présente loi. »

Art. 18. Een artikel 35bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wetten ingevoegd :

« Art. 35bis. De minister van Binnenlandse Zaken zal om de zes maanden schriftelijk verslag uitbrengen bij de Kamers over de toepassing van deze wet. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. A l'article 16, alinéa 1er, des mêmes lois, les mots « l'alinéa 2 de l'article 3 » sont remplacés par les mots « l'alinéa 5 de l'article 2 ».

Art. 19. In artikel 16, eerste lid, van dezelfde wetten worden de woorden « artikel 3, tweede lid », vervangen door de woorden « artikel 2, vijfde lid ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. A l'article 17, alinéa 1er, des mêmes lois, les mots « l'alinéa 2 de l'article 3 » sont remplacés par les mots « l'alinéa 5 de l'article 2 ».

Art. 20. In artikel 17, eerste lid, van dezelfde wetten worden de woorden « artikel 3, tweede lid » vervangen door de woorden « artikel 2, vijfde lid ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. § 1er. Les articles 8, 9 et 10 de la présente loi entrent en vigueur le jour de leur publication au *Moniteur belge*.

§ 2. La présente loi est également applicable à tous les objecteurs de conscience qui sont en service ou qui ont introduit leur demande en vue d'obtenir le statut d'objecteur de conscience.

Art. 21. § 1. De artikelen 8, 9 en 10 van deze wet treden in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

§ 2. Deze wet is eveneens van toepassing op alle gewetensbezwaarden die in dienst zijn of wier aanvraag tot het bekomen van het statuut van gewetensbezwaarde is ingediend.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben straks plaats.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE DIENST-
PLICHTWETTEN, GECOORDINEERD OP 30 APRIL 1962*Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen*PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS SUR LA MILICE,
COORDONNÉES LE 30 AVRIL 1962*Discussion générale et vote des articles*

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Cardoen, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dit ontwerp van wet heeft tot doel een vergetelheid recht te zetten die geslopen is in de « wet van 16 juni 1987 houdende wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962 en van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980 ».

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Met het ontwerp worden de dienstplichtwetten aangepast aan de wet van 6 juli 1987 tot wijziging van sommige bepalingen van de provinciewet. De aanvragen om een « vrijlating op morele grond » te bekomen die binnen de wettelijke termijn zijn ingediend, worden behandeld door de militieraden, en in hoger beroep door de Hogere Militieraad. De andere onderzoeken tot uitstel worden vooralsnog door de arrondissementscommissarissen gedaan.

In de wet van 16 juni 1987 werd de tweede procedure, bij vergetelheid, op de categorie van zeeofficieren enzovoort — artikel 10, paragraaf 2, 2° — van toepassing verklaard, hoewel deze aanvragen om uitstel tot een « vrijlating op morele grond » kunnen leiden.

Onderhavig ontwerp wenst deze vergetelheid recht te zetten, en de procedure uit te breiden tot de categorie van zeeofficieren enzovoort. Het betreft hier veeleer een technische verbetering van de tekst.

De wet van 6 juli 1987 bepaalt dat het statuut van de milicieu in de aanvraag om uitstel van legerdienst tot de bevoegdheid van de arrondissementscommissarissen behoort. Deze laatste zijn tot vandaag gemachtigd om de aanvragen om uitstel van legerdienst, die buiten de « vrijlating op morele grond » vallen, in te willigen. Artikel 131 van de provinciewet schrijft voor dat de arrondissementscommissarissen hun bevoegdheid uitoefenen onder het toezicht van de gouverneur. Het is dan ook logisch en conform de provinciewet dat de dienstplichtwetten ook op dat vlak dienen te worden aangepast.

De technische aanpassingen die met het ontwerp worden ingevoerd, zullen beslist geen wijziging brengen in de procedure ter afhandeling van de militiedossiers.

Dit ontwerp werd in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden eenparig aangenomen. Meerdere leden drongen er bij de minister op aan de mogelijkheid na te gaan om bepaalde aanvragen om uitstel van legerdienst door de gemeentebesturen zelf te laten behandelen. De decentralisatiepolitiek van de regering, waar u mede groot voorstander van is, mijnheer de minister, laat dit zeker toe. Een dergelijke overdracht van bevoegdheid kan de burger, in dit geval de kandidaat-milicieu alleen maar voordelen bieden.

Wij willen allen een betere dienstverlening aan de burger. De voorgestelde wijziging biedt een ideale gelegenheid om zulks te

bewijzen. Mijnheer de minister, wij rekenen ook op u. De CVP-fractie zal dit ontwerp in elk geval aannemen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vandenhoute.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, permettez-moi d'intervenir très brièvement dans ce projet essentiellement technique qui, à mon sens, enlève au commissaire d'arrondissement certaines de ses attributions. Il y a d'ailleurs déjà été fait allusion.

Ce projet confère, en effet, au gouverneur de la province une compétence générale.

Adopter ce projet serait s'engager davantage dans le processus de la décentralisation. C'est pourquoi, monsieur le Président, mon groupe s'abstiendra lors du vote.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Cardoen voor zijn uitstekende samenvatting en voor zijn steun. Ik kan hem verzekeren dat de suggestie in verband met de mogelijke decentralisatie van de beslissingsbevoegdheden naar de gemeenten, in de gevallen waar het mogelijk is, in overweging zal worden genomen. Dat is trouwens ook wat mij heeft geïnspireerd bij het ontwerp betreffende de gewetensbezwaarden dat wij net hebben besproken. Alles wat de bureaucratie kan verlichten en de administratieve handelingen kan bespoedigen moet worden aangemoedigd.

De heer Cardoen. — Dat is goed, mijnheer de minister, maar u moet dan de gemeenten de mogelijkheden en de middelen daartoe geven.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Quant à M. Vandenhoute, il me reproche d'adapter les lois sur la milice à une loi du précédent gouvernement, loi selon laquelle les commissaires d'arrondissement ont, en effet, été soumis aux gouverneurs.

Son attitude m'étonne.

M. Vandenhoute. — Monsieur le Président, je remercie le ministre des éclaircissements apportés qui justifieront de la part de mon groupe un vote positif.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article 1er. L'article 10, § 6, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, inséré par la loi du 16 juin 1987, est remplacé par la disposition suivante:

« § 6. Les demandes de sursis, répondant aux conditions du § 1er, 3°, du § 2, 1°, et des §§ 3 à 5, et introduites dans les délais légaux, sont agréées par le gouverneur de province ou par un ou plusieurs commissaires d'arrondissement de sa province qu'il délègue à cette fin, sous réserve d'une décision contraire du ministre de l'Intérieur intervenant dans le mois qui suit l'expiration des délais susvisés. »

Artikel 1. Artikel 10, § 6, van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, ingevoegd bij de wet van 16 juni 1987, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 6. De aanvragen om uitstel die voldoen aan de voorwaarden van § 1, 3°, van § 2, 1°, en van de §§ 3 tot 5, en die ingediend zijn binnen de wettelijke termijnen, worden ingewilligd door

de provinciegouverneur of door een of meer arrondissements-commissarissen uit zijn provincie die hij daartoe machtigt, behoudens andersluidende beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken binnen de maand na het verstrijken van bovenbedoelde termijnen.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1989.

Art. 2. Deze wet treedt in werking op 1 januari 1989.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

INTERPELLATION DE M. DESMEDT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA REGION BRUXELLOISE ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LES DECLARATIONS DU SECRETAIRE D'ETAT A LA REGION BRUXELLOISE CONCERNANT LA CONSTRUCTION DE L'«ESPACE BRUXELLES-EUROPE»

INTERPELLATIE VAN DE HEER DESMEDT TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN HET BRUSSELSE GEWEST EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE VERKLARINGEN VAN DE STAATSECRETAIRIS VOOR HET BRUSSELSE GEWEST OVER DE BOUW VAN DE «RUIJTE BRUSSEL-EUROPA»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. Desmedt au Vice-Premier ministre et ministre de la Région bruxelloise et des Réformes institutionnelles sur «les déclarations du secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise concernant la construction de l'«Espace Bruxelles-Europe».

La parole est à l'interpellateur.

M. Desmedt. — Monsieur le Président, le hasard fait parfois bien les choses puisque c'est le jour même où M. le secrétaire d'Etat a posé la première pierre du Centre international de congrès de Bruxelles que l'occasion m'est donnée d'interpeller le gouvernement concernant l'ensemble du projet «Espace Bruxelles-Europe».

Je suis également heureux de pouvoir développer cette interpellation devant le Sénat plutôt que devant une assemblée régionale bruxelloise puisqu'il s'agit à l'évidence d'un problème qui, aux termes même de la loi sur la Région bruxelloise que nous avons récemment votée, concernera le rôle de Bruxelles en tant que capitale et métropole européenne.

D'ailleurs Bruxelles est devenue une capitale à multiples facettes; elle est la capitale de la Belgique, de la Communauté française, de la Flandre et peut-être bientôt de l'Europe.

Tout cela est fort bien, mais n'oublions pas les Bruxellois et ne faisons pas de cette ville-région une simple cité administrative dont les habitants fuient vers d'autres lieux plus agréables à vivre.

Le dossier de l'«Espace Bruxelles-Europe» est un vaste dossier qui soulève de multiples questions. Je m'en tiendrai à l'essentiel.

Cependant, avant d'aborder le fond de mon interpellation, je veux marquer mon inquiétude, celle du FDF et, je pense, de nombreux Bruxellois devant les derniers ballons d'essai lancés par certains milieux visant à créer à Bruxelles un district européen autonome par rapport à la Région bruxelloise, ou à installer des institutions européennes en dehors des 19 communes.

En ce qui concerne l'idée du district européen, nous ne pouvons admettre le retrait d'une partie plus ou moins importante

d'un territoire déjà trop restreint à l'autorité de la Région bruxelloise. Il s'agirait là d'une tentative de reprendre partiellement ce qu'on vient de concéder aux Bruxellois.

L'extension des institutions européennes au-delà des 19 communes représenterait un jeu de dupes pour Bruxelles puisque cette Région a été verrouillée à ces 19 communes. Dès lors, si des institutions européennes supplémentaires s'installent à Bruxelles, ce doit être dans la Région de Bruxelles telle qu'elle est déterminée par la Constitution et par la loi.

J'espère que tel est également le point de vue du gouvernement et de l'Exécutif régional bruxellois.

J'en arrive au fond du problème.

Au départ de ce dossier, il y a, me semble-t-il, une double volonté. D'abord une volonté politique de transférer à Bruxelles le siège du Parlement européen. Ensuite, une volonté économique d'un groupe d'investisseurs qui veulent réaliser une opération immobilière très importante et de grand rapport.

Mais qui est donc demandeur au départ? Avons-nous été saisis d'une demande des Communautés européennes justifiant un projet d'une telle ampleur?

Quoiqu'il en soit, cette double volonté — publique et privée — s'est rencontrée et concrétisée dans la convention du 26 juin 1987 entre la Région bruxelloise et les investisseurs privés. C'est le secrétaire d'Etat Thys qui a signé cette convention au nom de la Région.

Qu'y trouve-t-on et que faut-il en penser?

L'Exécutif lie le sort du projet aux investisseurs privés.

Il garantit de faciliter les démarches administratives pour obtenir tous les certificats et permis nécessaires.

L'Exécutif introduira lui-même les certificats d'urbanisme ce qui dispense de solliciter des dérogations.

L'Exécutif agira auprès des communes de Bruxelles et d'Ixelles pour l'obtention des permis de bâtir.

Il refusera d'autoriser tout autre projet alternatif.

Tout cela est-il sain et ne doit-on pas considérer que l'Exécutif bruxellois a ainsi perdu sa liberté d'action?

Depuis les choses ont évidemment avancé puisque aujourd'hui même, comme je l'ai dit en débutant, vous avez posé la première pierre du Centre international de congrès.

De très nombreuses questions restent posées. Deux demandes successives de certificats d'urbanisme ont été déposées.

Il semble que la seule raison de cette modification et, par conséquent, du dépôt de deux demandes successives de certificats d'urbanisme ait été d'assurer une meilleure rentabilité pour les investisseurs. J'aimerais savoir si telle est bien la raison de cette double demande.

Par ailleurs, un point capital est de déterminer, dans ce vaste projet, ce qui concerne réellement la CEE. Le Centre international de congrès occupera 26 000 m², ce qui représente 5,4 p.c. des terrains concernés. Quelle part supplémentaire sera réservée aux institutions européennes? On a cité le chiffre total de 60 000 m², soit 12,5 p.c. des terrains en cause.

Il me semble abusif de présenter ce projet sous l'étiquette «Espace Bruxelles-Europe» alors que les institutions européennes ne sont concernées que par une partie largement minoritaire du projet.

Je le répète, il serait utile de savoir si le gouvernement belge a été saisi d'une demande officielle des autorités européennes. Dans l'affirmative, quel était exactement l'objet de cette demande? J'insiste, car d'après les éléments en notre possession, 15 p.c. au maximum des terrains concernés seront vraiment occupés par les institutions européennes. En réalité, nous ne sommes pas en présence d'un projet «Espace Bruxelles-Europe», mais bien d'un projet immobilier très vaste qui ne concerne que partiellement les institutions européennes.

J'en viens à une autre question très controversée: le logement. Là aussi, les chiffres cités par les uns et les autres sont contradictoires. Certains ont même parlé de quelques centaines de flats dans cette partie de la ville. Qu'en est-il exactement?

En outre, il est acquis qu'un certain nombre d'immeubles tours seront édifiés dans ce quartier. Les chiffres fournis s'avèrent extrêmement différents: six immeubles à 18 étages ou sept à 15 étages. Aux dernières nouvelles, il semble finalement qu'on s'arrêtera à 13 étages.

Certes, ces dimensions sont moins impressionnantes que celles des immeubles de ce genre bâtis précédemment. Cependant, il apparaît que toutes les expériences similaires antérieures se sont révélées négatives, pour Bruxelles, au point de vue de l'esthétique et de l'environnement. L'exemple le plus significatif est celui du sinistre quartier nord.

Dès lors, je me demande, monsieur le secrétaire d'Etat, comment vous pouvez soutenir un projet qui fait à nouveau la part belle à ce genre de constructions. Peut-être les communes pourraient-elles s'y opposer en adoptant des plans particuliers d'aménagement. Toutefois, je suis très sceptique à cet égard.

Par ailleurs, le projet de bâtiment dont vous avez posé la première pierre aujourd'hui me semble lourd et peu élégant. Rencontre-t-il votre agrément?

Un autre aspect capital de ce problème est celui de la circulation dans Bruxelles. Des calculs ont démontré qu'elle augmenterait de 50 p.c. dans la rue Belliard et dans la rue de la Loi. Or, vous ne l'ignorez pas, la situation actuelle est déjà préoccupante. J'aimerais savoir si ce problème a été sérieusement étudié et quelles solutions l'Exécutif préconisera pour remédier à cette augmentation sensible et inévitable.

Enfin, le projet prévoit que les voies de chemins de fer de la gare du quartier Léopold seraient recouvertes par une immense dalle, opération évidemment très coûteuse et qui n'a plus rien de commun avec l'aspect européen du dossier puisque la dalle sera utilisée à des fins privées. Je m'interroge sur l'opportunité de ce recouvrement. Ne s'agit-il pas simplement d'assurer une rentabilité maximale aux investisseurs?

La place du Luxembourg, qui présente un charme indéniable, sera noyée dans cet ensemble architectural et la façade de la gare dont le projet prévoit le maintien, risquerait de paraître écrasée dans cette perspective.

Vous n'ignorez pas, monsieur le secrétaire d'Etat, qu'un projet alternatif a été récemment élaboré. Sur la base des dispositions légales, ce projet devrait être soumis à l'enquête publique. Lors d'une conférence de presse, des associations de défenseurs de l'environnement signalaient que les pouvoirs publics ne mettraient aucun empressement à réaliser cette enquête. J'aimerais savoir si cela est exact.

En tout état de cause, ce projet alternatif semble plus acceptable que le premier en ce sens qu'il réserve une part plus large à l'habitat en créant de véritables îlots dans ce quartier.

Ne pensez-vous pas, monsieur le secrétaire d'Etat, qu'il aurait été intéressant d'étudier ce projet? L'article 9 de la Convention du 26 juin 1987, que vous avez signée, vous place cependant, à l'égard de ce projet alternatif, dans une position difficile. En effet, par cet article 9, l'Exécutif bruxellois s'est interdit d'envisager un autre projet.

N'aurait-il pas été plus opportun de construire le Centre international de congrès plus près des bâtiments actuels de la CEE? Le choix de l'emplacement, qui est celui des anciennes brasseries Léopold, n'a-t-il pas été opéré en vue de favoriser les investisseurs privés qui ont acquis ce terrain?

Ma dernière question est la suivante: pour un projet d'une telle envergure, qui envisage de remodeler toute une partie de la ville, n'aurait-il pas été préférable d'organiser un concours de projets plutôt que de se référer immédiatement au projet des investisseurs?

Après avoir posé toutes ces questions précises, j'ajouterai que l'impression générale, qui se dégage de ce dossier, est assez troublante. En effet, on a un peu le sentiment que, sous le couvert de vouloir favoriser le rôle européen de Bruxelles, on élabore, en fait, un vaste projet immobilier, à intérêt essentiellement privé, auquel les pouvoirs publics apportent leur appui inconditionnel en écartant et en empêchant toute autre solution. L'aspect européen est minoritaire dans le projet envisagé et ne

semble d'ailleurs pas correspondre à une demande précise des autorités européennes.

Sur le plan urbanistique, plusieurs aspects de ce projet semblent peu heureux et nous rappellent l'urbanisme des années 60 que l'on espérait pourtant avoir définitivement oublié!

Monsieur le secrétaire d'Etat, vous vous êtes totalement investi dans ce projet. Dans une interview publiée le 27 janvier dernier, dans *Le Vif l'Express*, vous avez déclaré: «J'ai commandé l'Espace Bruxelles-Europe». Un peu plus loin, vous ajoutiez: «J'ai dessiné l'Espace Bruxelles-Europe». On peut difficilement imaginer une paternité plus éclatante! J'espère que vous en assumerez la pleine responsabilité.

Je terminerai en disant que les Bruxellois sont, bien entendu, favorables à la construction européenne ainsi qu'à la présence des institutions européennes dans leur ville. Ils ne veulent cependant pas que cela se fasse en saccageant et en enlaidissant Bruxelles à nouveau livrée aux débordements des promoteurs.

M. le Président. — La parole est à M. Thys, secrétaire d'Etat.

M. Thys, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, je voudrais tout d'abord indiquer que la campagne actuellement menée par un certain nombre de chefs d'entreprises et de responsables économiques et politiques en vue d'affirmer le rôle européen de Bruxelles se justifie pleinement. Encore cette démarche — la nuance que vous avez apportée me paraît tout à fait évidente: nous nous y rallions entièrement — doit-elle s'inscrire, d'une part, dans le récent statut institutionnel de notre Région de Bruxelles-Capitale et, d'autre part, dans des données telles que des développements économiques, sociaux, fiscaux et culturels qui doivent encore être établis. Ces éléments dépassent largement les responsabilités régionales, au niveau fiscal et social notamment, et c'est au gouvernement central qu'il appartiendra d'en décider.

La création de la nouvelle Région de Bruxelles-Capitale permet un dialogue entre la Région, telle que constituée par les lois de janvier 1989, et le gouvernement central, et avec les autorités européennes ou les représentants internationaux.

Une quelconque modification du statut, à peine voté, de cette Région, ne nous paraît donc pas nécessaire. Nous sommes tout à fait adversaires de la division de cette Région en districts. Selon nous, cette formule conduirait davantage à une ségrégation qu'à l'intégration des institutions et des fonctionnaires européens dans les sociétés belges et bruxelloises.

Je crois avoir ainsi répondu très clairement à la préoccupation que vous avez émise en corollaire à votre interpellation, monsieur Desmedt.

Quant au problème de l'architecture du Centre international de congrès, il s'agit, à mon avis, d'une notion tout à fait subjective qui n'est régie par aucune disposition légale.

Toutefois, mon administration et moi-même avons veillé à ce qu'une étude qualitative sur l'architecture de ce centre international soit entreprise. En effet, ce bâtiment ne doit pas être simplement fonctionnel, mais aussi symbolique et beau. J'espère que l'évolution des travaux nous permettra d'avoir, l'un et l'autre, un point de vue commun quant à cette notion subjective.

En outre, le projet alternatif auquel il a été fait allusion, a été retiré par voie officielle. La commune d'Ixelles et la ville de Bruxelles avaient demandé aux requérants de cette demande d'établir les mêmes documents que les autres, à savoir une étude de faisabilité et une étude d'impact. Sur base des éléments que les demandeurs ont pu déterminer, ils ont informé officiellement les autorités locales du retrait de leur demande.

Depuis trente ans, Bruxelles s'internationalise au point de devenir, entre autres, grâce à une situation géopolitique hors pair, une place forte européenne incontournable. Ce développement européen et international, il faut bien le constater, Bruxelles l'a, en partie, vécu par hasard — M. Desmedt l'a indiqué avec raison — et au gré des circonstances, profitant de sa

situation au cœur de l'Europe et de la qualité des réseaux de communications belges et bruxellois.

Longtemps, trop longtemps, Bruxelles n'a répondu aux demandes des institutions internationales qu'au coup par coup, sans planification urbanistique, sans programmation dans le temps.

C'est pourquoi, l'Exécutif régional bruxellois, présidé par le ministre de Donnée, a lancé, en 1986, l'étude « Espace Bruxelles-Europe » afin de répondre aux préoccupations d'installation et de développement des institutions européennes, et ce, dans le principal centre d'affaires de Bruxelles, centre qui pèse un poids considérable dans l'activité économique de Bruxelles puisque l'on y recense pas moins de 80 000 emplois.

L'étude « Espace Bruxelles-Europe » devait donc relever ce défi économique et international d'intégration de l'Europe à Bruxelles et, parallèlement, répondre à un second défi tout aussi important, que vous avez d'ailleurs évoqué, celui de l'attente des Bruxelloises et des Bruxellois qui voulaient vivre, habiter et travailler dans un quartier et dans une région agréables.

Les conclusions de cette étude, confiée à une équipe universitaire pluridisciplinaire de haut niveau et entourée d'un comité d'accompagnement représentant notamment l'ensemble des forces vives de Bruxelles, ont permis de mettre en œuvre une série de solutions qui, dans l'avenir, garantiront : la mixité entre les logements, les bureaux et le commerce, notamment par une politique active de rénovation dans les îlots qui ont été soumis à la spéculation immobilière ; l'aménagement d'espaces publics de qualité ; la prise en compte des problèmes de circulation et de transports en commun et, enfin, la planification, à court, moyen et long terme, des demandes des institutions internationales.

C'est avec ce double souci — j'insiste sur ce point — d'un aménagement de qualité et de développement de la fonction internationale de Bruxelles, que l'Exécutif régional actuel a accueilli favorablement, à l'instar de l'Exécutif précédent, le projet d'un grand Centre international de congrès sur le site des anciennes brasseries Léopold.

Ce Centre international de congrès répond incontestablement à un besoin. Bruxelles ne disposait pas, à ce jour, d'une infrastructure de ce type permettant d'accueillir des réunions et des congrès dans des salles d'une capacité modulable de cinquante à sept cent cinquante places, équipées de toutes les facilités les plus modernes.

Pour attirer les grandes rencontres nationales et internationales, il faut, aujourd'hui, non seulement disposer de salles de grand confort, mais aussi pouvoir fournir aux occupants des studios de radio et de télévision, des salles de presse, des moyens de télécommunications, des bureaux et des locaux administratifs, à usage permanent ou occasionnel, au gré des besoins des utilisateurs. D'ici 1992, Bruxelles pourra donc être fière de disposer d'une infrastructure aussi performante, qui nous rendra compétitifs par rapport à d'autres métropoles européennes.

L'autorisation de construction du Centre international de congrès et l'aménagement de ses abords, s'inscrivent dans la logique de l'aménagement de l'« Espace Bruxelles-Europe », dont ce centre constitue un sous-ensemble.

Le fait que la Région bruxelloise ait, dans un premier temps, porté le dossier « Espace Léopold », ressortissait à la volonté de l'Exécutif de respecter la norme administrative, tout en marquant son intérêt à l'égard de l'opération. La proposition d'aménagement et la convention qui y sont liées ont fait l'objet d'une procédure administrative complète en matière d'urbanisme.

Cela signifie que l'opinion publique, les communes et les commissions de concertation ont pu avoir accès directement aux éléments constituant le dossier.

On ne peut donc parler de monopole ou de documents secrets. Tous les éléments du dossier sont connus et les décisions ont été concertées de nombreuses fois, de façon tout à fait légale.

Les investisseurs ont dû fournir aux communes concernées — essentiellement à la ville de Bruxelles et à la commune d'Ixelles — ainsi qu'à la Région bruxelloise, une étude de

faisabilité technique et financière, ainsi qu'une étude mesurant les impacts urbanistiques pour l'ensemble de leur projet qui comprend, outre le Centre international de congrès, la couverture des voies de chemin de fer de la gare du quartier Léopold et la construction, sur cette dalle et autour, d'un ensemble de bâtiments destinés à la fois au logement, aux bureaux et aux commerces, le tout s'articulant le long d'une nouvelle allée verte.

Dans le prolongement de ces principes urbanistiques, la Région bruxelloise, tant sous l'ancien exécutif que sous l'actuel — j'insiste sur ce point —, a signé une convention de bonne fin avec les investisseurs privés de la COB et de la société générale, convention qui précise le phasage et les délais d'achèvement de l'ensemble du projet.

Elle stipule, entre autres, que le délai pour le recouvrement des voies ferrées de la construction du Centre international de congrès ne dépassera pas 42 mois et celui de la construction des autres bâtiments, 110 mois.

Sous l'actuel exécutif, en complément à ce qui a été réalisé sous l'exécutif précédent, les investisseurs de l'ASBL du quartier Léopold, qui représente les habitants du quartier, ont conclu un protocole d'accord, avec la participation de la société de développement régional de Bruxelles, afin, pour l'essentiel, de favoriser l'insertion du projet dans un environnement de qualité, de renover les immeubles voisins et de préserver le patrimoine culturel et architectural. Je vous rappelle — mais vous êtes bien informé à ce sujet — qu'au sein de la SDRB, les composantes économiques, sociales et politiques de notre région sont représentées. C'est dire que toutes les garanties urbanistiques ont été prises par les exécutifs régionaux bruxellois successifs, auxquels j'ai eu l'honneur de participer, pour permettre une intégration harmonieuse de ce vaste projet dans le tissu urbain.

Je renvoie l'honorable membre aux cicatrices et séquelles qu'ont laissées des chantiers exceptionnels tels le boulevard Léopold II et le quartier Nord, notamment, pour lesquels aucune garantie de bonne fin n'avait été exigée.

En ce qui concerne la proportion des terrains consacrés aux extensions des institutions européennes, il est exact que le projet actuel concerne une partie des installations des institutions européennes.

D'ores et déjà ont été sollicités par celles-ci, sur le site de l'ancienne brasserie Léopold — le Centre international de congrès — 24 000 m² et sur l'îlot délimité par la rue du Remorqueur, la rue Montoyer, la rue d'Ardenne et la rue Belliard, 20 000 m². Dès lors, la superficie destinée aux institutions européennes représente dès à présent 1/5 des surfaces de bureaux prévues dans le programme de l'« Espace Léopold ».

Vous avez fait allusion à ce propos à la pose de la première pierre, ce matin. Je puis vous dire que le reste est déjà engravé.

Le Centre international de congrès étant une initiative privée, il était du devoir de l'autorité régionale d'encourager celle-ci et de réunir les conditions les plus favorables pour réussir l'opération. J'ai d'ailleurs abordé cette question dans mon introduction.

Quant à l'implantation du CIC, je reprends l'avis de la commission de concertation, associant tous les représentants des communes et des personnes intéressées, qui s'est réunie le 30 juin 1987 : « Le projet de CIC tel qu'il est composé ne peut s'envisager que par son implantation en point d'orgue d'une composition axiale ... »

Pour ce qui est du terrain, cela signifie que la commission de concertation est favorable à l'implantation du CIC, dans la mesure où il se situe dans l'axe de la rue et de la place dites du Luxembourg. Il s'agit précisément du terrain auquel j'ai fait référence au début de la présente intervention.

Les conséquences du projet concernant les transports publics ou la circulation automobile ne peuvent être négligées. C'est la raison pour laquelle, sur ma proposition, l'exécutif de la Région bruxelloise a décidé de mener simultanément un schéma de circulation au niveau de l'« Espace Bruxelles-Europe » et un plan de circulation au niveau de l'« Espace Léopold ».

Les travaux entrepris en cette matière par la Région bruxelloise sont avancés et le résultat est attendu vers la fin du mois de mai 1989. Pour assurer les déplacements de tous les usagers de la ville, diverses mesures sont d'ores et déjà à l'étude. C'est ainsi que la SNCB prévoit à court et à moyen terme, le renforcement du nombre de trains de navetteurs et à plus long terme, la création d'un axe de métro régional empruntant les lignes de chemin de fer, ce qu'on a appelé le RER.

En matière de transports publics urbains sont prévues l'installation d'une liaison rapide et de qualité entre le complexe du quartier Léopold et la station métro Schumann ainsi que l'amélioration substantielle de la qualité du service bus de la STIB par des sites propres et des priorités à l'égard du trafic automobile.

Pour ce qui concerne le trafic privé sont envisagées une éventuelle liaison du quartier Léopold au tunnel Belliard et l'amélioration de la circulation par la rationalisation des courants de circulation dans le quartier.

Toutes ces mesures devront être confirmées dans le rapport final de l'étude régionale évoquée ci-avant et être concrétisées notamment à l'occasion des réaménagements de surface consécutifs aux chantiers en cours. Je pense à la chaussée d'Etterbeek, à la place d'Etterbeek, au rond-point Schumann, à la rue Belliard, à l'avenue d'Auderghem et à la rue Froissart entre autres.

Le Centre international de congrès s'inscrit dans les limites de la propriété des anciennes brasseries Léopold.

Ces anciennes brasseries n'étaient pas reprises dans les limites du parc Léopold. La condition du permis de bâtir du 31 juillet 1987 tendant à construire le CIC précise — et c'est un élément important —: « Obligation d'obtenir des garanties formelles de conserver la jouissance et d'améliorer l'accessibilité du public à l'ensemble du parc Léopold. » Je réponds ainsi à votre préoccupation qui est tout à fait légitime.

Les projets à l'étude consacrent et amplifient l'accessibilité du public à l'ensemble du parc Léopold, notamment par la suppression des bâtiments de l'Institut Pasteur. Plus aucun bâtiment n'est prévu de façon à permettre l'accès immédiat à ce vaste espace vert.

Le projet « Espace Bruxelles-Léopold » consacre l'habitat du côté de la rue Godecharle et de la rue Wiertz.

Au-delà de ce site, des zones d'intervention prioritaire ont été déterminées dans le cadre de l'étude « Espace Bruxelles-Europe »; elles privilégieront la rénovation urbaine. Je songe très concrètement à la rénovation de l'ilôt bordant la chaussée de Wavre.

Comme je l'ai indiqué aussi, je rappelle à l'honorable membre qu'un protocole d'accord-cadre a été signé le 30 juin 1988 entre le groupe des investisseurs et l'association du quartier Léopold.

Précisément, dans le cadre de ce protocole d'accord-cadre, les parties contractantes s'assisteront mutuellement afin de:

- Favoriser la meilleure insertion de l'« Espace Léopold » dans un environnement de qualité;
- Rénover la couronne des îlots ou immeubles individuels situés dans le voisinage immédiat de la gare et du parc Léopold;
- Promouvoir l'animation culturelle et commerciale de ces quartiers;
- Préserver le patrimoine culturel et architectural;
- Favoriser l'expansion économique locale et le développement social ainsi que les équipements et services collectifs adéquats;
- Améliorer la circulation locale des véhicules et des piétons;
- Prévenir les nuisances liées aux travaux et/ou les réduire, et/ou y remédier.

Je crois ainsi avoir répondu aux différentes remarques fondées de M. le sénateur Desmedt et l'avoir rassuré sur le double défi que nous avons à relever, à savoir l'intégration des institutions européennes à Bruxelles et la préservation de la qualité de vie des habitants non seulement des quartiers concernés, mais aussi des autres régions du pays qui séjournent temporairement à Bruxelles. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt. — Monsieur le Président, je remercie M. le secrétaire d'Etat qui nous a fourni des précisions très intéressantes, mais je désire encore très brièvement soulever trois points.

Le premier est relatif à la convention du 30 juin 1988. J'en avais connaissance, mais je ne l'ai pas évoquée parce qu'elle me semble assez curieuse dans la mesure où elle vise surtout à désamorcer une série de recours introduits au Conseil d'Etat contre la régularité des procédures puisqu'il est prévu que les plaignants retirent leur recours moyennant une certaine concertation.

J'ai l'impression que les investisseurs ont craint que les recours au Conseil d'Etat ne leur soient défavorables. Cette convention mentionnait expressément que tous les recours, tant au Conseil d'Etat que devant le président du tribunal de première instance, allaient lui être retirés. Dès lors, je ne suis pas entièrement convaincu qu'elle était aussi pure qu'on le dit.

En deuxième lieu, vous avez cité, monsieur le secrétaire d'Etat, quelques espaces du quartier qui seraient consacrés à l'habitat, mais vous n'avez apporté aucune précision sur les logements qui y seront réellement construits.

Enfin, je crois que vous avez, monsieur le secrétaire d'Etat, confirmé mon point de vue selon lequel, dans ce vaste projet, l'aspect européen recouvre au maximum 20 p.c. de la surface concernée.

Par conséquent, je maintiens que vous faites preuve d'exagération lorsque vous présentez, avec beaucoup de talent il est vrai, ce projet comme étant l'« Espace Bruxelles-Europe ».

En effet, il s'agit avant tout d'un vaste projet immobilier dans lequel on intègre la construction d'un Centre international de congrès. Ce n'est pas, à mon sens, un véritable « Espace Bruxelles-Europe. »

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS PORTANT LE STATUT DES OBJECTEURS DE CONSCIENCE, COOR- DONNEES LE 20 FEVRIER 1980

Votes réservés

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WETTEN HOUDENDE HET STATUUT VAN DE GEWETENSBE- ZWAARDEN, GECOORDINEERD OP 20 FEBRUARI 1980

Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Vandenhoute à l'article premier.

Wij stemmen eerst over het amendement van de heer Vandenhoute bij artikel 1.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

118 membres sont présents.

118 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

22 votent oui.

22 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claey, Collignon, Content, Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loo, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, De Wulf, Didden, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Flagothier, Garcia, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hofman, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vandekerckhove, Vanderborcht, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Clerdent, Declerck, Decléty, Deworme, Dillen, Duquesne, Hasquin, Henrion, Houssa, Laverge, Peetermans, Petitjean, Simonet, Sprockeels et Vandenhautte.

S'est abstenu :

Onthouden heeft zich :

M. Désir.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article premier.
Wij stemmen over artikel 1.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

127 membres sont présents.

127 leden zijn aanwezig.

93 votent oui.

93 stemmen ja.

24 votent non.

24 stemmen neen.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'article premier est adopté.

Derhalve is artikel 1 aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Chabert, Claey, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loo, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, De Wulf, Didden, Diegenant, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Garcia, Gijs, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vanderborcht,

Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Clerdent, Declerck, Decléty, Dillen, Duquesne, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Peetermans, Petitjean, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhautte et Van Thillo.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

Mme Aelvoet, MM. Cerexhe, Désir, Dierickx, Flagothier, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye et Vaes.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Vandenhautte à l'article 3.

Wij stemmen over het amendement van de heer Vandenhautte bij artikel 3.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

133 membres sont présents.

133 leden zijn aanwezig.

106 votent non.

106 stemmen neen.

27 votent oui.

27 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claey, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loo, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Poulllet, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborcht, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Clerdent, Declerck, Decléty, Désir, Dillen, Duquesne, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhautte et Van Thillo.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Antoine à l'article 3.

Wij stemmen over het amendement van de heer Antoine bij artikel 3.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

129 membres sont présents.

129 leden zijn aanwezig.

100 votent non.

100 stemmen neen.

29 votent oui.

29 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Capoen, Cardoen, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Désir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Antoine, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Cerexhe, Clerdent, Decléty, Dillen, Falise, Flagothier, Hasquin, Henrion, Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Pouillet, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhautte, Van Thillo et Wintgens.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 3.

Wij stemmen over artikel 3.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

132 membres sont présents.

132 leden zijn aanwezig.

92 votent oui.

92 stemmen ja.

30 votent non.

30 stemmen neen.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'article 3 est adopté.

Derhalve is artikel 3 aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Capoen, Cardoen, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf,

Didden, Diegenant, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Antoine, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Clerdent, Decléty, Decléty, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Dillen, Duquesne, Falise, Hasquin, Henrion, Houssa, Laverge, Peetermans, Petitjean, Pouillet, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhautte, Van Thillo et Wintgens.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

Mme Aelvoet, MM. Cerexhe, Désir, Dierickx, Flagothier, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye et Vaes.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Vandenhautte à l'article 5.

Wij stemmen over het amendement van de heer Vandenhautte bij artikel 5.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

132 membres sont présents.

132 leden zijn aanwezig.

107 votent non.

107 stemmen neen.

25 votent oui.

25 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Clerdent, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Duquesne, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Peetermans, Petitjean, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhaute et Van Thillo.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Antoine à l'article 5.

Wij stemmen over het amendement van de heer Antoine bij artikel 5.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

128 membres sont présents.

128 leden zijn aanwezig.

96 votent non.

96 stemmen neen.

30 votent oui.

30 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Arts, Baert, Bayenet, Belot, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Capoen, Cardoen, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egemeers, Erdman, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wyninckx et Swaalen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Antoine, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Clerdent, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Duquesne, Falise, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Poullet, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhaute et Wintgens.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Cerexhe et Flagothier.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 5.

Ik breng artikel 5 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1988-1989

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Antoine à l'article 6.

Wij stemmen over het amendement van de heer Antoine bij artikel 6.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

134 membres sont présents.

134 leden zijn aanwezig.

99 votent non.

99 stemmen neen.

34 votent oui.

34 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Capoen, Cardoen, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egemeers, Erdman, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wyninckx et Swaalen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Antoine, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Cerexhe, Clerdent, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Duquesne, Evrard, Falise, Flagothier, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Poullet, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhaute, Van Thillo et Wintgens.

S'est abstenu :

Onthouden heeft zich :

M. Dillen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 6.

Ik breng artikel 6 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Vandenhaute à l'article 7.

Wij stemmen over het amendement van de heer Vandenhaute bij artikel 7.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

130 membres sont présents.

130 leden zijn aanwezig.

107 votent non.

107 stemmen neen.

23 votent oui.

23 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Horyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemant, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Clerdent, Declerck, Decléty, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Dillen, Duquesne, Hasquin, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Peetermans, Saulmont, Simonet, Van den Broeck, Vandenhaute et Van Thillo.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 7.

Ik breng artikel 7 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over de amendementen A, A-subsidiair, B en C van mevrouw Aelvoet c.s. bij artikel 8.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les amendements A, subsidiaire à A, B et C de Mme Aelvoet et consorts à l'article 8.

Mevrouw, gaat u akkoord dat wij één enkele stemming houden over deze amendementen?

Mevrouw Aelvoet. — Jawel, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

132 leden zijn aanwezig.

132 membres sont présents.

120 stemmen neen.

120 votent non.

10 stemmen ja.

10 votent oui.

2 onthouden zich.

2 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Declerck, Decléty, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, De Seranno, de Wasseige, De Wulf, Didden, Diegenant, Dillen, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Hasquin, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Horyat, Houssa, Kenzeler, Lafosse, Lallemant, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye, Laverge, Spröckeels, Vaes et Van Thillo.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Désir et Desmedt.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 8 in stemming.

Je mets aux voix l'article 8.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over de amendementen A, A-subsidiair, B en C van mevrouw Aelvoet c.s. bij artikel 9.

Nous passons au vote sur les amendements A, subsidiaire à A, B et C de Mme Aelvoet et consorts à l'article 9.

Mevrouw, gaat u akkoord dat wij één enkele stemming houden over deze amendementen?

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, ik ga akkoord, maar eigenlijk is het niet logisch.

De Voorzitter. — Mevrouw, u hebt volkomen gelijk, maar het is niet altijd de logica die prevaleert.

Gaat u toch akkoord dat wij één enkele stemming houden over uw amendementen?

Mevrouw Aelvoet. — Voor één keer wel, mijnheer de Voorzitter. (*Men glimlacht.*)

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over de amendementen A, A-subsidiair, B en C van mevrouw Aelvoet c.s. bij artikel 9.

Nous passons au vote sur les amendements A, subsidiaire à A, B et C de Mme Aelvoet et consorts à l'article 9.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

133 leden zijn aanwezig.
133 membres sont présents.
120 stemmen neen.
120 votent non.
8 stemmen ja.
8 votent oui.
5 onthouden zich.
5 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.
En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Neen hebben gestemd :
Ont voté non :

MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Colligon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Decléty, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dillen, Donnay, Dufaux, Egelmeeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Henrion, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Houssa, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Tousseint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ja hebben gestemd :
Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye, Vaes et Van Thillo.

Onthouden hebben zich :
Se sont abstenus :

MM. Declerck, Désir, Desmedt, Mme Herman-Michielsens et M. Laverge.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 9 in stemming.
Je mets aux voix l'article 9.
— Aangenomen.
Adopté.

M. le Président. — Monsieur Vandenhaute, êtes-vous d'accord pour que le Sénat se prononce par un seul vote sur vos amendements tendant à insérer un article 9bis (nouveau) et un article 9ter (nouveau) ?

M. Vandenhaute. — Oui, monsieur le Président.

M. le Président. — Nous passons au vote sur les amendements de M. Vandenhaute tendant à insérer un article 9bis (nouveau) et un article 9ter (nouveau).

Wij stemmen over de amendementen van de heer Vandenhaute die ertoe strekken een artikel 9bis (nieuw) en een artikel 9ter (nieuw) in te voegen.

— Il est procédé au vote nominatif.
Er wordt tot naamstemming overgegaan.

135 membres sont présents.
135 leden zijn aanwezig.
106 votent non.
106 stemmen neen.
28 votent oui.
28 stemmen ja.
1 s'abstient.
1 onthoudt zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.
Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Donnay, Dufaux, Egelmeeers, Erdman, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Tousseint, Mme Truffaut, MM. Vaes, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Clerdent, Declerck, Decléty, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Dillen, Duquesne, Evrard, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Van den Broeck, Vandenhaute et Van Thillo.

S'est abstenu :
Onthouden heeft zich :

M. Désir.

De Voorzitter. — Het amendement van de heer Cooreman dat ertoe strekt een artikel 12bis (nieuw) in te voegen, is ingetrokken.

L'amendement de M. Cooreman tendant à insérer un article 12bis (nouveau) a été retiré.

De andere artikelen van het ontwerp van wet werden reeds vroeger aangenomen. Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Les autres articles du projet de loi ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans un instant.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988

Stemming

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES, DU COMMERCE EXTERIEUR ET DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Vote

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de begroting van

het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1988.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi relatif au budget du ministère des Affaires étrangères, de Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1988.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

136 leden zijn aanwezig.

136 membres sont présents.

101 stemmen ja.

101 votent oui.

35 stemmen neen.

35 votent non.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagother, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Mathys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourgh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbusche, MM. Vanderborcht, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Varray, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Clerdent, Declercq, Decléty, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Dillen, Duquesne, Gryp, Mme Harnie, MM. Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Janzegers, Lannoye, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Saulmont, Simonet, Sprockeels, Vaes, Van den Broeck, Vandenhaute et Van Thillo.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE INTERNATIONALE TARWEOVEREENKOMST 1986 BEVATTENDE:

1. HET TARWEHANDELSVERDRAG 1986 EN BIJLAGE, OPGEMAAKT TE LONDEN OP 14 MAART 1986;
2. HET VOEDSELHULPVERDRAG 1986, OPGEMAAKT TE LONDEN OP 13 MAART 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG INZAKE HET BEHOUD VAN WILDE DIEREN EN PLANTEN EN HUN NATUURLIJK LEEFMILIEU IN EUROPA EN VAN DE BIJLAGEN I, II, III EN IV, OPGEMAAKT TE BERN OP 19 SEPTEMBER 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE EUROPESE OVEREENKOMST INZAKE GEWELDDADIGHEDEN GEPLEEGD DOOR EN WANGEDRAG VAN TOESCHOUWERS ROND SPORTEVENEMENTEN EN IN HET BIJZONDER ROND VOETBALWEDSTRIJDEN, OPGEMAAKT TE STRAATSBURG OP 19 AUGUSTUS 1985

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET SCHEEPVAARTAKKOORD TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REPUBLIEK KAMEROEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 13 MEI 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE VOLKSREPUBLIEK BANGLADESH INZAKE DE HANDELSSCHEEPVAART, ONDERTEKEND TE DHAKA OP 31 JULI 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET SCHEEPVAARTAKKOORD TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE ISLAMITISCHE REPUBLIEK PAKISTAN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 8 SEPTEMBER 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST INZAKE SAMENWERKING BIJ HET BESTRIJDEN VAN DE VERONTREINIGING VAN DE NOORDZEE DOOR OLIE EN ANDERE SCHADELIJKE STOFFEN, EN VAN DE BIJLAGE, OPGEMAAKT TE BONN OP 13 SEPTEMBER 1983

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG TER VOORKOMING VAN DE VERONTREINIGING VAN DE ZEE TENGEVOLGE VAN HET STORTEN VANAF SCHEPEN EN LUCHTVAARTUIGEN, OPGEMAAKT TE OSLO OP 2 MAART 1983, EN TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 8 FEBRUARI 1978 HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG TER VOORKOMING VAN DE VERONTREINIGING VAN DE ZEE TENGEVOLGE VAN HET STORTEN VANAF SCHEPEN EN LUCHTVAARTUIGEN, EN VAN DE BIJLAGEN, OPGEMAAKT TE OSLO OP 15 FEBRUARI 1972 EN HOUDENDE SOMMIGE BEPALINGEN IN VERBAND MET HET STORTEN IN ZEE EN HET VERBRANDEN OP ZEE VAN AFVAL EN ANDERE STOFFEN

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET AKKOORD TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REGERING VAN DE REPUBLIEK TURKIJE BETREFFENDE DE WEDERZIJDE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE ANKARA OP 27 AUGUSTUS 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING EN UITVOERING VAN DIVERSE INTERNATIONALE AKTEN INZAKE DE ZEEVAART

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG NR. 150 BETREFFENDE DE BESTUURSTAAK OP HET GEBIED VAN DE ARBEID: TAAK, FUNCTIES EN ORGANISATIE, AANGENOMEN TE GENEVE OP 26 JUNI 1978 DOOR DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TIJDENS HAAR VIERENZESTIGSTE ZITTING

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE WIJZIGINGEN AAN HET VERDRAG VAN 3 SEPTEMBER 1976 INZAKE DE INTERNATIONALE ORGANISATIE VOOR MARITIEME SATELLIETEN (INMARSAT) EN AAN DE EXPLOITATIEOVEREENKOMST, AANGENOMEN TE LONDEN OP 16 OKTOBER 1985

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG VAN 1974 TER VOORKOMING VAN VERONTREINIGING VAN DE ZEE VANAF HET LAND, OPGE-MAAKT TE PARIJS OP 26 MAART 1986

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD INTERNATIONAL SUR LE BLE DE 1986 COMPRENANT:

1. LA CONVENTION SUR LE COMMERCE DU BLE DE 1986 ET ANNEXE, FAITES A LONDRES LE 14 MARS 1986;
2. LA CONVENTION RELATIVE A L'AIDE ALIMENTAIRE DE 1986, FAITE A LONDRES LE 13 MARS 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION RELATIVE A LA CONSERVATION DE LA VIE SAUVAGE ET DU MILIEU NATUREL DE L'EUROPE ET DES ANNEXES I, II, III ET IV, FAITES A BERNE LE 19 SEPTEMBRE 1979

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION EUROPEENNE SUR LA VIOLENCE ET LES DEBORDEMENTS DE SPECTATEURS LORS DE MANIFESTATIONS SPORTIVES ET NOTAMMENT DE MATCHES DE FOOTBALL, FAITE A STRASBOURG LE 19 AOUT 1985

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD MARITIME ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE DU CAMEROUN, SIGNE A BRUXELLES LE 13 MAI 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD MARITIME SUR LA MARINE MARCHANDE ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE POPULAIRE DU BANGLADESH, SIGNE A DHAKA LE 31 JUILLET 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD MARITIME ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE ISLAMIQUE DU PAKISTAN, SIGNE A BRUXELLES LE 8 SEPTEMBRE 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD CONCERNANT LA COOPERATION EN MATIERE DE LUTTE CONTRE LA POLLUTION DE LA MER DU NORD PAR LES HYDROCARBURES ET AUTRES SUBSTANCES DANGEREUSES, ET DE L'ANNEXE, FAITS A BONN LE 13 SEPTEMBRE 1983

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DU PROTOCOLE PORTANT AMENDEMENT DE LA CONVENTION POUR LA PREVENTION DE LA POLLUTION MARINE PAR LES OPERATIONS D'IMMERSION EFFECTUEES PAR LES NAVIRES ET AERONEFS, FAIT A OSLO LE 2 MARS 1983, ET MODIFIANT LA LOI DU 8 FEVRIER 1978 PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION POUR LA PREVENTION DE LA POLLUTION MARINE PAR LES OPERATIONS D'IMMERSION EFFECTUEES PAR LES NAVIRES ET AERONEFS, ET DES ANNEXES, FAITES A OSLO LE 15 FEVRIER 1972 ET PREVOYANT CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES A L'IMMERSION ET L'INCINERATION DE DECHETS ET AUTRES SUBSTANCES EN MER

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TURQUIE POUR LA PROMOTION ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNE A ANKARA LE 27 AOUT 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION ET EXECUTION DE DIVERS ACTES INTERNATIONAUX EN MATIERE DE NAVIGATION MARITIME

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION N° 150 CONCERNANT L'ADMINISTRATION DU TRAVAIL: ROLE, FONCTIONS ET ORGANISATION, ADOPTEE A GENEVE, LE 26 JUIN 1978, PAR LA CONFERENCE INTERNATIONALE DU TRAVAIL LORS DE SA SOIXANTE-QUATRIEME SESSION

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES AMENDEMENTS A LA CONVENTION DU 3 SEPTEMBRE 1976 PORTANT CREATION DE L'ORGANISATION INTERNATIONALE DE TELECOMMUNICATIONS MARITIMES PAR SATELLITES (INMARSAT) ET A L'ACCORD D'EXPLOITATION, ADOPTES A LONDRES LE 16 OCTOBRE 1985

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DU PROTOCOLE D'AMENDEMENT DE LA CONVENTION DE 1974 POUR LA PREVENTION DE LA POLLUTION MARINE D'ORIGINE TELLURIQUE, FAIT A PARIS LE 26 MARS 1986

Vote

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble des projets de loi.

136 leden zijn aanwezig.

136 membres sont présents.

134 stemmen ja.

134 votent oui.

2 stemmen neen.

2 votent non.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd, met uitzondering van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, en van de bijlage, opgemaakt te Bonn op 13 september 1983, dat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers zal worden overgezonden.

Ils seront soumis à la sanction royale à l'exception du projet de loi portant approbation de l'Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer du Nord par les hydrocarbures et autres substances dangereuses, et de l'annexe, faits à Bonn le 13 septembre 1983, qui sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Declerck, Decléry, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, De Seranno, Désir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Dillen, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Hasquin, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Horyat, Houssa, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Laverge, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Péciaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

M. Gryp et Mme Harnie.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Harnie en ikzelf hebben ons vergist. Wij wensten ja te stemmen.

De Voorzitter. — Akte wordt u hiervan gegeven.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET PROTOCOL BIJ HET VERDRAG VAN 1979 BETREFFENDE GRENDOVERSCHRIJDENDE LUCHTVERONTREINIGING OVER LANGE AFSTAND INZAKE DE VERMINDERING VAN ZWAVELEMISSIES OF VAN GRENDOVERSCHRIJDENDE STROMEN VAN DEZE ZWAVELVERBINDINGEN MET TEN MINSTE 30 PCT., OPGEMAAKT TE HELSINKI OP 8 JULI 1985

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DU PROTOCOLE A LA CONVENTION SUR LA POLLUTION ATMOSPHERIQUE TRANSFRONTIERE A LONGUE DISTANCE, DE 1979, RELATIF A LA REDUCTION DES EMISSIONS DE SOUFRE OU DE LEURS FLUX TRANSFRONTIERES D'AU MOINS 30 P.C., FAIT A HELSINKI LE 8 JUILLET 1985

Vote

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de vermindering van zwavelemissies of van grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen met ten minste 30 pct., opgemaakt te Helsinki op 8 juli 1985.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant approbation du Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, de 1979, relatif à la réduction des émissions de soufre ou de

leurs flux transfrontières d'au moins 30 p.c., fait à Helsinki le 8 juillet 1985.

Het woord is aan de heer Gryp voor een stemverklaring.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, uiteraard zouden de groenen een protocol of een verdrag met als doel de uitstoot van zwaveldioxyde te beperken, moeten goedkeuren. Wij stellen echter vast dat uit recente gegevens ten overvloede is gebleken dat een reductie met 30 pct. zeker onvoldoende is gezien de huidige situatie en de bedreiging van onze planeet. Ik verwijs naar de verklaring in het Nederlandse rapport *Zorgen voor Morgen*, dat zegt: «Om de ernstigste schade te voorkomen, moet hier en in onze buurlanden de uitstoot van zwaveldioxyde en stikstofoxyde met respectievelijk 90 pct. en 70 pct. dalen ten opzichte van 1980.» Als wij dus vasthouden aan een daling met 30 pct. tot 1993 dan is het onmogelijk om deze reductie op tijd te bereiken.

Bovendien blijkt dat bij de toelichting bij de bespreking van dit verdrag door de minister van Buitenlandse Betrekkingen een tabel werd aangehaald waaruit blijkt dat de uitstoot van zwaveldioxyde in België sinds 1985 stagneert. Erger nog, in de prognoses tot 1993 voorziet men geen enkele noemenswaardige reductie meer, omdat men de 30 pct. reeds zou hebben bereikt. Dit is de typische geestesgesteldheid waarmee men in België milieuverdragen aanpakt. Men wenst gewoonweg niet verder te gaan dan wat is opgelegd.

De Voorzitter. — Mijnheer Gryp, ik vestig er uw aandacht op dat u slechts over twee minuten beschikt om een stemverklaring af te leggen. Ik meen dat iedereen het reglement toch wel kent.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, ik was net aan het einde van mijn uiteenzetting. Wij zullen dit ontwerp dus niet aannemen.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik vestig de aandacht van de heer Gryp erop dat wij gisteren bij het debat wel aanwezig waren en hij niet. Zijn bezwaren hadden ook gisteren aan bod kunnen komen.

De Voorzitter. — Wij stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

135 leden zijn aanwezig.

135 membres sont présents.

127 stemmen ja.

127 votent oui.

7 stemmen neen.

7 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Declerck, Decléry, De Cooman,

Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Désir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dillen, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Hasquin, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Hotyat, Houssa, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Poulet, Priéls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborcht, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye et Vaes.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Laverge.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS PORTANT LE STATUT DES OBJECTEURS DE CONSCIENCE, COOR- DONNÉES LE 20 FÉVRIER 1980

Vote

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WETTEN HOUDENDE HET STATUUT VAN DE GEWETENSBE- ZWAARDEN, GECOORDINEERD OP 20 FEBRUARI 1980

Stemming

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980.

La parole est à M. Vandenhaute pour une explication de vote.

M. Vandenhaute. — Monsieur le Président, plusieurs raisons nous poussent à ne pas approuver ce projet tel qu'il est libellé. Tout d'abord, il faut souligner qu'il est susceptible de constituer, à terme, un réel danger pour la sauvegarde efficace du pays et qu'il risque de rendre plus difficile et plus aléatoire le respect des engagements pris par l'Etat belge au sein de l'OTAN.

Par ailleurs, nous estimons qu'il eût fallu procéder préalablement et par priorité à la revalorisation du service militaire et donc du statut du milicien.

En effet, dans la mesure où le service militaire reste la règle et où l'objection est l'exception, il semble logique de se préoccuper d'abord de la situation générale avant d'aborder les cas marginaux. Il est regrettable que cette logique n'ait pas prévalu et que l'examen de la proposition de notre collègue Duquesne sur la revalorisation du statut du milicien ait été constamment repoussé malgré son intérêt évident pour le plus grand nombre des jeunes de ce pays.

Notre vote négatif est également justifié par le fait que nous estimons indispensable que le futur objecteur fasse connaître ses motifs de façon claire et précise.

A cet effet, nous estimons inadmissible que l'intervention du Conseil de l'objection de conscience devant lequel le demandeur avait à s'expliquer soit dorénavant restreinte au seul cas des demandes refusées par le ministre de l'Intérieur.

La première manifestation du retour du cœur n'est ni pour les miliciens, ni pour les victimes de la guerre, ni pour les petits pensionnés, mais bien pour les objecteurs de conscience.

Tous ces éléments justifient que le groupe PRL vote contre ce projet. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Antoine pour une explication de vote.

M. Antoine. — Monsieur le Président, le groupe PSC ne votera pas le projet qui nous est soumis parce que nous entendons rester fidèles à l'esprit comme à la lettre de la déclaration gouvernementale et de l'accord de gouvernement.

Celui-ci précise en effet que «le gouvernement examinera le problème de l'organisation et le statut du service civil et la désignation des objecteurs de conscience en vue de réaliser une équité maximale».

A quoi assistons-nous? Un parlementaire dépose une proposition de loi, sans aucune concertation préalable avec les autres groupes de la majorité, lesquels sont tenus de s'y rallier sous le seul prétexte que ce parlementaire est du même parti que le ministre de l'Intérieur.

Alors que l'article premier des lois coordonnées du 20 février 1980 établit un lien explicite avec la problématique du service militaire, que l'accord de gouvernement précise que le gouvernement élaborera un statut complet du milicien, on veut nous faire adopter aujourd'hui, séparément, un texte inacceptable sur un seul des volets de l'ensemble de cette problématique.

Je l'ai dit et je le répète, ce texte est inacceptable parce qu'il organise l'arbitraire. Nous ne l'acceptons donc pas.

Pour conclure, je voudrais m'adresser à nos collègues socialistes francophones reconnus, à juste titre, pour leur souci de la démocratie.

Que ferez-vous si d'aventure un militariste, reconverti à la politique, devient ministre de l'Intérieur et rejette systématiquement les demandes d'octroi du statut d'objecteur de conscience? Vous me répondrez que le projet de loi prévoit dans ce cas le recours au Conseil de l'objection. Mais l'intention n'était-elle pas de raccourcir les délais et d'empêcher l'arbitraire?

En fait, ce projet va favoriser l'arbitraire et risque de prolonger les délais. Nous ne le voterons pas. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cardoen voor een stemverklaring.

De heer Cardoen. — Mijnheer de Voorzitter, de CVP-fractie zal het wetsontwerp ter verbetering van het statuut van de gewetensbezwaarden aannemen. Wij zijn er in de commissie, dank zij de medewerking van de minister van Binnenlandse Zaken, in geslaagd een evenwichtige wetgeving tot stand te brengen waarbij mogelijke misbruiken worden afgeremd en het Parlement de controlemogelijkheid op de gevolgen van deze wetgeving in handen houdt. De minister van Binnenlandse Zaken zal om de zes maanden een schriftelijk verslag ter evaluatie aan het Parlement moeten voorleggen.

De CVP heeft er steeds naar gestreefd dit ontwerp bij voorkeur samen met het ontwerp ter verbetering van het statuut van de miliciens te behandelen. Dit laatste ontwerp is door de regering ingediend. De CVP zal het met bijzondere aandacht in studie nemen, in de vaste overtuiging dat de rechten van de miliciens volwaardig moeten worden erkend en de militaire dienstplicht inhoudelijk moet worden verbeterd en gerevalueerd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten voor een stemverklaring.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, volgens de Volksunie is dit wetsontwerp een verbetering van de huidige situatie.

Wij willen het statuut van de gewetensbezwaarden vermensenlijken en hen plagerijen besparen. Wie het statuut van gewetensbezwaarde aanvraagt moet evenwel beseffen dat hij ook plichten heeft.

Samen met de heer Cardoen heeft de Volksunie-fractie een amendement ingediend dat ertoe strekt de gewetensbezwaarden tijdens het uitvoeren van hun dienst nauwkeuriger te controleren.

Het Vlaams nationalisme kan hier adelbrieven voorleggen. Bert Fermont heeft in 1930 in de toenmalige uiterst moeilijke omstandigheden, omwille van de toestand van de Vlamingen in het Belgische leger dienst geweigerd. Hij heeft er zelfs het leven bij gelaten.

Wij weten wat het betekent als iemand om « hogere morele redenen » dergelijke risico's loopt. Zoals collega Cardoen rekenen wij op een snelle verbetering van het statuut van de milicien. En omdat « niets menselijks ons vreemd is », zullen wij dit ontwerp aannemen zoals wij gisteren reeds op een beperkter vlak, om Romeo en Julia samen te brengen, met al onze collega's van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden een wijziging in de wetgeving aanbrachten en dit gedreven door het lot van ex-gewetensbezwaarden die, al was het maar om met hun schoonouders goed te staan, weer de militaire toer willen opgaan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet voor een stemverklaring.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, de groenen in dit halfroond betreuren dat het oorspronkelijk wetsvoorstel van de heren Temmerman, Vanvelthoven c.s. grondig werd geamendeerd door de regering. Door deze amendering blijft de discriminatie tussen de dienstplichtige en de gewetensbezwaarde duidelijk voortbestaan.

We kunnen echter niet tegen dit ontwerp stemmen omdat het een aantal verbeteringen inhoudt ten opzichte van het huidige statuut van de gewetensbezwaarden. Om die reden zullen wij ons bij de stemming onthouden. Hiermee willen wij duidelijk een signaal geven dat dit ontwerp niet ver genoeg gaat en dat het afbreuk doet aan de oorspronkelijke inspiratie van de kamerleden Temmerman en Vanvelthoven waar wij helemaal achter konden staan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Loor voor een stemverklaring.

De heer De Loor. — Mijnheer de Voorzitter, bij de bespreking zowel in de commissie als in openbare vergadering hebben wij moeten ervaren dat er nog altijd enorm veel onbegrip bestaat ten aanzien van de gewetensbezwaarden. Bestendig werden ze bestempeld als plantrekkers, als profiteurs. Wij betreuren dat.

We waren verheugd dat in het regeerakkoord werd opgenomen dat de onbillijkheden tegenover de gewetensbezwaarden zouden worden uit de weg geruimd. Vandaag wordt de wetgeving voor de gewetensbezwaarden enigszins versoepeld, hoewel wij zoals mevrouw Aelvoet liever hadden gezien dat het wetsvoorstel van de kamerleden Temmerman en Vanvelthoven was aangenomen. Wij beschouwen dit wetsontwerp echter als een compromis en een stap in de goede richting. We zullen het dan ook aanvaarden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

135 leden zijn aanwezig.

135 membres sont présents.

92 stemmen ja.

92 votent oui.

33 stemmen neen.

33 votent non.

10 onthouden zich.

10 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal opnieuw aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera retransmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Capoen, Cardoen, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaecker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Donnay, Dufaux, Egelmeeers, Erdman, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vanderborgh, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wyninckx et Swaelen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anthuenis, Antoine, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Clerdent, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Dillen, Duquesne, Evrard, Falise, Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Peetermans, Petitjean, Pouillet, Saulmont, Simonet, Sprockels, Van den Broeck, Vandenhautte et Van Thillo.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Cerexhe, Dierickx, Flagothier, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Lannoye, Vaes et Wintgens.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE DIENSTPLICHTWETTEN, GECOÖRDINEERD OP 30 APRIL 1962

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS SUR LA MILICE, COORDONNÉES LE 30 AVRIL 1962

Vote

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot wijziging van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

131 leden zijn aanwezig.

131 membres sont présents.

130 stemmen ja.

130 votent oui.

1 stemt neen.

1 vote non.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Declerck, Decléty, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, De Seranno, Désir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Dillen, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Guillaume, Mme Harnie, MM. Hasquin, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Hotyat, Houssa, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Poulet, Priëls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Neen heeft gestemd:

A voté non:

M. Laverge.

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 15 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 72 VAN 10 NOVEMBER 1967 BETREFFENDE HET RUST-EN OVERLEVINGSPENSIOEN DER ZELFSTANDIGEN

Stemming

PROJET DE LOI COMPLETANT L'ARTICLE 15 DE L'ARRÊTE ROYAL N° 72 DU 10 NOVEMBRE 1967 RELATIF À LA PENSION DE RETRAITE ET DE SURVIE DES TRAVAILLEURS INDÉPENDANTS

Vote

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 15

van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi complétant l'article 15 de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

130 leden zijn aanwezig.

130 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Ont pris part au vote:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borremans, Bosmans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, Declerck, Decléty, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, De Seranno, Désir, Desmedt, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dierickx, Dillen, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Gryp, Mme Harnie, MM. Hasquin, Henneuse, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hofman, Holsbeke, Houssa, Janzegers, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Lannoye, Larcier, Laverge, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Poulet, Priëls, Saulmont, Schellens, Seeuws, Simonet, Smeers, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborght, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, comme prévu, le Sénat ne se réunira pas la semaine prochaine.

Pour la semaine du 20 mars 1989, je vous propose de laisser à la commission du Travail parlementaire le soin d'en établir l'ordre du jour.

Dames en heren, ik stel voor dat de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden de agenda vastlegt voor de week van 20 maart 1989.

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (Assentiment.)

Dan is hiertoe besloten.
Il en sera donc ainsi.

VOORSTEL VAN WET TOT INVOERING VAN EEN SNELLERE BEREKENINGSWIJZE VOOR DE SOCIALE BIJDAGEN VAN DE ZELFSTANDIGEN

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING AAN DE ZELFSTANDIGEN VAN EEN RUST- EN OVERLEVINGSPENSIOEN DAT MINSTENS GELIJK IS AAN HET JAARLIJKS GEWAARBORGD INKOMEN VOOR BEJAARDEN

Verwerping

PROPOSITION DE LOI TENDANT A CALCULER PLUS RAPIDEMENT LE MONTANT DES COTISATIONS SOCIALES DES INDEPENDANTS

PROPOSITION DE LOI TENDANT A OCTROYER AUX TRAVAILLEURS INDEPENDANTS UNE PENSION DE RETRAITE ET DE SURVIE AU MOINS EGALE AU MONTANT ANNUEL DU REVENU GARANTI AUX PERSONNES AGEES

Rejet

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van wet tot invoering van een snellere berekeningswijze voor de sociale bijdragen van de zelfstandigen en over het voorstel van wet tot toekenning aan de zelfstandigen van een rust- en overlevingspensioen dat minstens gelijk is aan het jaarlijks gewaarborgd inkomen voor bejaarden, waarvan de commissie de verwerping voorstelt.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de loi tendant à calculer plus rapidement le montant des cotisations sociales des indépendants et sur la proposition de loi tendant à octroyer aux travailleurs indépendants une pension de retraite et de survie au moins égale au montant annuel du revenu garanti aux personnes âgées, dont la commission propose le rejet.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze beide voorstellen van wet.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur ces deux propositions de loi. (*Assentiment.*)

Overeenkomstig artikel 47 van het reglement breng ik de conclusie van de commissie in stemming.

Conformément à l'article 47 de notre règlement, je mets aux voix les conclusions de la commission.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

124 membres sont présents.

124 leden zijn aanwezig.

93 votent oui.

93 stemmen ja.

31 votent non.

31 stemmen neen.

En conséquence, les conclusions de la commission sont adoptées et les propositions de loi viennent à tomber.

Derhalve is de conclusie van de commissie aangenomen en vervallen de voorstellen van wet.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Antoine, Arts, Baert, Bayenet, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Col-

lignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, De Seranno, de Wasseige, De Wulf, Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Marchal, Mathot, Matthys, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourgh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Secuws, Smeers, Mme Staels-Dompas, MM. Swinnen, Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vanderborgh, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Desmedt, Dierickx, Dillen, Duquesne, Gryp, Mme Harnie, MM. Hasquin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Houssa, Janzegers, Lannoye, Laverge, Mme Mayence-Goossens, MM. Petitjean, Saulmont, Simonet, Vaes, Van den Broeck, Vandenhaute et Van Thillo.

INTERPELLATIE VAN MEVROUW AELVOET TOT DE STAATSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE OVER «DE HOUDING DIE BELGIE GAAT AANNEMEN BIJ DE BEHANDELING VAN DE CONVENTIE OVER DE HANDEL IN TOXISCH AFVAL IN HET KADER VAN DE UNEP (UNITED NATIONS ENVIRONMENT PROGRAM)»

INTERPELLATION DE MME AELVOET AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE SUR «LA POSITION QU'ADOPTERA LA BELGIQUE LORS DE LA DISCUSSION DE LA CONVENTION SUR LE COMMERCE DES DECHETS TOXIQUES, DANS LE CADRE DU PROGRAMME DES NATIONS UNIES SUR L'ENVIRONNEMENT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Aelvoet tot de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie over «de houding die België gaat aannemen bij de behandeling van de Conventie over de handel in toxisch afval in het kader van de UNEP (*United Nations Environment Program*)».

Het woord is aan de interpellant.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, sinds jaren wordt er in het kader van de UNEP, *United Nations Environment Program*, gewerkt aan een globale conventie over de controle op grensoverschrijdend transport van gevaarlijk afval. Tot juni 1988, op het ogenblik dat een zoveelste werksessie in Caracas moest plaatsvinden, verliepen de werkzaamheden zonder al te grote schokken. Op dat ogenblik werd het probleem van het dumpen van toxisch afval, voornamelijk in een aantal Afrikaanse landen, zeer actueel. Het bereiken van een consensus rond een globale conventie in de UNEP kwam daardoor sterk in het gedrang.

De spanning werd in hoofdzaak veroorzaakt door het ijveren van de geïndustrialiseerde landen om een *prior informed consent* te bekomen van de landen waar hun giftig afval wordt uitgevoerd. De bedoeling was om dit *prior informed consent* in de conventie in te schrijven. In de ontwikkelingslanden groeide bij een steeds grotere groep de angst voor de toepassing van dat *prior informed consent* principe. In de praktijk werd men geconfronteerd met een aantal afvalschandalen die, niettegenstaande het *prior informed consent*, niet konden worden vermeden. Daardoor ontstond de steeds toenemende tendens in vele Afri-

kaanse landen om te pleiten voor een radicaal exportverbod van giftig afval naar Afrika.

Men verwachtte dat de laatste formele eindronde van deze globale conventie kon plaatshebben in Bazel in de week van 13 tot 17 maart eerstkomend. Precies omwille van de moeilijkheden die waren gerezen, organiseerde men in januari van dit jaar een conferentie in Dakar waar men poogde de laatste rimpels glad te strijken. Genoemde conferentie heeft echter niet het verwachte resultaat gehad. Er kwam geen uitgebreid slotcommuniqué, geen « verklaring van Dakar » waarvan men had gehoopt dat zij tegen de eindronde van maart van de globale conventie een en ander vlugger zou kunnen doen opschieten. Waarnemers hebben integendeel nog een scherper afgetekende breuk tussen Afrikaanse en Europese delegaties geconstateerd.

Uiteraard was de thesis van de Europese delegaties te pleiten in de richting van controle op deze handel, daar waar de tendens bij een groot deel Afrikaanse landen ging in de richting van een verbod op export van giftig afval.

Na de Conferentie van Dakar waren er begin februari jongstleden besprekingen in Luxemburg. De grote tenoren van de geïndustrialiseerde wereld, voornamelijk de Verenigde Staten en Japan, hebben zeer duidelijk gemaakt dat zij niet bereid waren te onderhandelen over een globaal verbod op handel in giftig afval. Ook bij die onderhandelingen werd geen akkoord bereikt over een aantal essentiële punten waaronder bijvoorbeeld een akkoord over de verplichting van landen om illegale afvalladingen terug te nemen. Zelfs daartoe waren de Verenigde Staten en Japan niet bereid.

Na de besprekingen in Luxemburg die niet op een consensus zijn uitgemond, loopt er momenteel in Genève een informele vergadering waar de groepen van de ontwikkelingslanden en de groepen van de geïndustrialiseerde landen afzonderlijk onderhandelen. Zij moeten een standpunt bepalen tegen de eindronde in Bazel die gepland is van 13 tot 17 maart, volgende week dus. Dat is de reden waarom ik nu mijn interpellatie wens te houden.

Er zijn drie redenen waarom de groenen altijd van mening zijn geweest dat de conventie die tot stand moet komen in het kader van de UNEP zich niet mag beperken tot een *prior informed consent*, een zaak die vooral door de Verenigde Staten en een grote groep van de Europese Gemeenschap is gevraagd.

In de eerste plaats, dat is het meest fundamentele wat wij daarover te zeggen hebben, is het de bedoeling van de voorstanders van de voorafgaande toestemming van het importerend land, een legalisatie te verkrijgen van de bestaande praktijk van de export van giftig afval naar landen die zich hiertegen zeer moeilijk kunnen verzetten om evidente economische redenen. Bewijzen daarvan heb ik vooral gevonden in een zeer interessant rapport opgemaakt door de EPA, *Environment Protection Agency*, van de Verenigde Staten, de administratie die belast is met de naleving van de PIC die al meer dan drie jaar in de Verenigde Staten wet is geworden.

In het rapport van EPA wordt vastgesteld dat in zeer veel gevallen die *prior informed consent* niet wordt nageleefd en dat zij geen enkele invloed heeft gehad op de omvang van de export van giftig afval naar derde landen. Ik wil dat met enkele sprekende cijfers illustreren. Volgens EPA werden er in 1980 12 dergelijke exportvergunningen afgeleverd. In de eerste zes maanden van 1988 was het aantal reeds opgelopen tot 522. Dat bewijst zeer duidelijk met officiële cijfers dat de *prior informed consent* geen vat krijgt op de beperking van export van giftig afval naar derde landen.

In die zin hebben wij een fundamenteel bezwaar tegen dit systeem omdat het exportbevestigend werkt en niet exportbelemmerend. Het heeft ook geen enkele beperking van het exportvolume tot gevolg.

Een tweede reden is dat de *prior informed consent* zoals tot nu toe was bepaald, niet toelaat ter plaatse bij de importerende landen te controleren of het afval daar wel onder veilige omstandigheden wordt verwerkt.

In een vorige interpellatie heb ik reeds het voorbeeld aangehaald van een contract dat was gesloten tussen Guinée-Bissau en Europese firma's waarin alle wettelijke formaliteiten waren

vervuld, maar waar de wijze van dumping een ecologische ramp zou hebben veroorzaakt voor de kwaliteit van het water, het visbestand en de volksgezondheid. De plaats waar het afval zou worden gedumpt, stond immers rechtstreeks in verbinding met de waterwinning voor de bevoorrading van de bevolking.

Ook ons koninklijk besluit van juni 1987, dat de Europese richtlijn ter zake omzet in Belgisch recht, kan de naleving van de veilige verwerkingsvoorwaarden onvoldoende controleren. De milieucel is daarvoor niet uitgerust. Wij hebben trouwens reeds voorbeelden kunnen aanhalen van vergunningen door de milieucel verleend, zij het dan niet bepaald in verband met derde-wereldlanden, waarbij duidelijk is gebleken dat zij niet over de mogelijkheden beschikt om de installaties ter plaatse te controleren. Wij blijven dan ook voorstander van een absoluut verbod van export van gevaarlijke giftige afvalstoffen naar derde-wereldlanden. Ik wil trouwens in herinnering brengen dat professoren van de landbouwuniversiteit van Wageningen die ter zake geen partijpolitieke belangen hoeven te verdedigen zeer duidelijk hebben verklaard: « dat een absoluut verbod van export van chemische afval de enige en minimale oplossing is om dumping te voorkomen. »

Wij stellen vast dat in de EG ook stemmen opgaan om dit fundamenteel standpunt, dat ook het onze is, te verdedigen. Ik verwijs in dit verband naar een resolutie die in september 1988 is goedgekeurd door de *joint assembly* van de ACP-EG-landen, de paritaire assemblée van vertegenwoordigers van het Europees Parlement en vertegenwoordigers van de ACP-parlementen. In deze resolutie van de sociaal-democraat Muntingh wordt duidelijk gezegd dat die landen zich aansluiten bij de oproep van de Organisatie voor Afrikaanse eenheid, dat zij principieel wensen dat de export van de EG naar de ACP-landen wordt verboden, waarbij zij pleiten voor het uitdrukkelijk opnemen van dit exportverbod in de akkoorden van Lomé. Deze resolutie werd met een ruime meerderheid aanvaard. Als laatste punt wordt in de resolutie ook gesteld dat de UNEP-ontwerpconventie, waar het ons nu om te doen is, totaal ontoereikend is om aan de problemen van de ontwikkelingslanden ter zake tegemoet te komen.

Een tweede stem is die van een vertegenwoordiger van de Belgische regering. Minister Geens heeft op de ministerconferentie van de ACP-EG-ministers in Brazzaville, zoals blijkt uit een artikel in *De Standaard* van 22 februari jongstleden, uitdrukkelijk verklaard dat de Europese Gemeenschap zelf haar verantwoordelijkheid op zich moet nemen. Zij mag niet alles overlaten aan de ACP-landen die een importverbod zouden moeten uitvoeren. De EG-landen moeten, aldus minister Geens, zichzelf een exportverbod opleggen.

Aangezien u, mevrouw de staatssecretaris, in Dakar een ander standpunt hebt verdedigd, stel ik de vraag welke houding de Belgische regering in deze materie aanneemt. Volgt de regering u, of deelt zij de mening van minister Geens? Ik wil er nog wel aan toevoegen dat ik het niet gelaten heb bij dat krantartikel opdat u niet zou kunnen opwerpen dat ik mij op « gazettenpraat » baseer. Bij de bespreking van de begroting van Ontwikkelingssamenwerking op 22 februari heb ik minister Geens zelf gevraagd of hij zijn standpunt kon bevestigen. Uit het *Beknopt Verslag* van die vergadering blijkt, dat de minister inderdaad herhaald heeft dat hij de mening was toegedaan dat de EG-landen zelf hun verantwoordelijkheid moesten opnemen en de politieke wil moesten hebben om zichzelf een exportverbod op te leggen.

Mevrouw de staatssecretaris, valt u minister Geens bij of blijft u bij uw standpunt en wat is dan het standpunt van de regering? Wij horen immers twee verschillende klokken luiden.

In het kader van de UNEP-conventie blijkt dat een globaal exportverbod niet meer tot de mogelijkheden behoort. Men dringt daar niet verder op aan omdat de vertegenwoordigers van de ontwikkelingslanden zich realiseren dat daarvoor geen meerderheid kan worden gevonden. Een beperkt verbod is echter nog wel mogelijk. Hierdoor zouden landen die de conventie goedkeuren op facultatieve basis kunnen opteren voor importverbod. Dit heeft automatisch tot gevolg dat de exporterende landen die deze conventie goedkeuren de verantwoordelijkheid

op zich nemen geen afvalstoffen te exporteren naar landen die een importverbod hebben uitgevaardigd. Het blijft ook mogelijk dat landen facultatief kunnen kiezen de export van afvalstoffen naar derde-wereldlanden te verbieden.

Mijn vraag in dit verband is of België die facultatieve verbodsmogelijkheid steunt en of ons land zich ook zal inschrijven op de lijst van de landen die geen afvalstoffen naar ontwikkelingslanden exporteren. Ik had hierop graag een zeer duidelijk antwoord.

Ik wens deze interpellatie te besluiten met te herhalen dat wij wensen dat België zou ijveren voor een globaal verbod omdat dit de enige afdoende oplossing is. Rekening houdend met de huidige stand van het dossier kunnen wij echter enkel aandringen opdat België in ieder geval de facultatieve beperkte verbodsmogelijkheden zowel van import als van export steunt. Ik kijk met belangstelling uit naar het antwoord van de staatssecretaris. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Capoen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wens ik mij aan te sluiten bij de interpellatie van mevrouw Aelvoet, vooral bij de twee vragen die zij aan het einde van haar uiteenzetting heeft gesteld.

Wij hebben reeds vroeger hier als onze mening te kennen gegeven dat het vanwege de westerse en de geïndustrialiseerde landen immoreel is giftig afval te transporteren naar ontwikkelingslanden. Immers, deze landen zijn zo arm dat ze bijna verplicht zijn dergelijke praktijken te tolereren om hun inkomsten enigszins te verhogen en de situatie van hun handelsbalans te verbeteren.

Wij zouden zelfs unilateraal moeten beslissen dergelijke praktijken niet toe te passen en iedere export van toxisch afval te verbieden.

Wij nemen deze gelegenheid te baat om de vraag te stellen of wij op dit vlak nog wel enige geloofwaardigheid kunnen behouden.

België werd reeds meerdere malen veroordeeld voor het niet-naleven van de Europese richtlijnen inzake leefmilieu. Wij hebben vernomen dat bij het beëindigen van de ozonconferentie te Londen ons land zich kandidaat heeft gesteld om de wijzigingsconferentie in 1990 te organiseren. De UNEP wil daar niet op ingaan omdat ons land reeds sinds 1985 zijn bijdragen niet meer betaalt, zogezegd wegens besparingen. Deze milieubelasting bedraagt nochtans amper 10 miljoen frank per jaar. Wij vragen dus met welke morele kracht wij kunnen ijveren voor het aanstaande debat inzake de dumping en het transport van toxisch afval.

Welke maatregelen overweegt u, mevrouw de staatssecretaris, opdat België zijn verplichtingen nakomt en hoever staat het met de voorbereidende maatregelen tot naleving van de richtlijnen die door de Europese Gemeenschap werden uitgevaardigd? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Smet.

Mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal pogen een antwoord te geven op de vragen die werden gesteld.

De UNEP-bijdragen moeten wij betalen voor het *United Nations Environment Program*. Dit programma ressorteert onder de UNO. Jaarlijks wordt hiervoor op de begroting van Buitenlandse Betrekkingen een bedrag van 10 miljoen ingeschreven, wat weinig is in vergelijking met het bedrag dat andere landen betalen.

De minister van Begroting heeft jaarlijks geweigerd dit bedrag te betalen. Ik stel voor dat u de vraag richt tot de minister van Begroting, u goed bekend. Ik heb voldoende bij hem aangedrongen de betaling te verrichten, ik heb dus mijn werk gedaan.

Een tweede opmerking betreft Dakar, de eigen wetgeving en de EG-richtlijnen.

Eerst enkele woorden over Dakar. Mevrouw Aelvoet heeft volkomen gelijk wanneer ze zegt dat men in Dakar niet is gekomen tot een definitieve verklaring. De reden hiervoor is vrij complex, complexer dan u beweert, hoewel ze er ook een belangrijk onderdeel van is.

Naar aanleiding van een reeks internationale schandalen in verband met transporten van giftig afval heeft de Unie van Afrikaanse landen via haar staatshoofden een verklaring afgelegd waarin werd gezegd dat alle transporten van giftig afval naar Afrikaanse landen dienden te worden verboden. Deze verklaring doorkruiste de onderhandelingen die aan de gang waren rond de UNEP-Convention betreffende transport van toxisch afval.

De ontwikkelingslanden zijn vragende partij voor het ontwikkelen van technologie voor het vergaren van technische kennis en het verkrijgen van financiële steun voor de ontwikkeling van een verwerkingsindustrie voor hun eigen afval. Ook dit heeft een rol gespeeld. Zij vragen daarvoor financiële steun aan de geïndustrialiseerde landen.

Alle industrielanden die deelnamen — het was een conferentie van Afrikaanse en Westeuropese landen — hebben zich bereid verklaard de uitvoer van giftig afval naar Afrikaanse landen te verbieden. Ook België heeft die verklaring afgelegd.

België is trouwens een van de weinige Westeuropese landen waarvan tot op heden geen enkel schandaal inzake transport van giftig afval naar ontwikkelingslanden bekend is. Dat is wel het geval voor Frankrijk, Nederland, Duitsland, Noorwegen en andere landen.

Die conferentie was nuttig omdat de standpunten en gevoeligheden vrij duidelijk werden geuit.

Er is volgens mij geen tegenstrijdigheid tussen de verklaringen van minister Geens en mezelf. Ik ben er, net zoals de minister van Ontwikkelingssamenwerking, van overtuigd dat er geen uitvoer van giftig afval vanuit de geïndustrialiseerde landen naar ontwikkelingslanden kan en mag gebeuren. Ik heb dat duidelijk gezegd in mijn uiteenzetting in Dakar, zoals de andere aanwezige industrielanden.

Alleen moet in de internationale bespreking, waaraan ik deelneem, worden vastgesteld hoe dergelijke transporten kunnen worden verhinderd. Over het «hoe» is er een verschil van mening tussen de geïndustrialiseerde en de Afrikaanse landen. Deze laatste willen in een internationale overeenkomst alleen een absolute verbodsbepaling inschrijven, terwijl de industrielanden van mening zijn dat er een systeem nodig is dat het mogelijk maakt om toezicht uit te oefenen en op te treden tegen niet-toegelaten transporten. Dat is trouwens het standpunt van de gehele EG.

Helaas wordt dit standpunt door sommigen geïnterpreteerd als «zwak». Mijn overtuiging is dat een efficiënte controle aan beide zijden nodig is en dat ze slechts kan worden verzekerd in een systeem zoals het in ons land bestaat. We willen dit systeem toepassen op mondiaal vlak.

In de Belgische wetgeving — België is het eerste land van de EG dat de EG-richtlijn ter zake heeft uitgevoerd en omgezet in een eigen wetgeving — zijn reeds de nodige maatregelen ingeschreven om te voorkomen dat vanuit ons land afvaltransporten vertrekken naar derde, niet-aangrenzende landen die niet kunnen instaan voor een ecologisch rationele verwijdering van de afvalstoffen. Intussen hebben andere landen ons voorbeeld gevolgd. De Nederlandse wetgeving is vergelijkbaar met de onze. Ook andere Europese landen gaan in dezelfde richting.

Op grond van artikel 4 van het koninklijk besluit van 1987 houdende reglementering van de uitvoer, de invoer en de doorvoer van afvalstoffen, kan ik de overbrenging verbieden naar derde-wereldlanden.

Naast de beschreven procedure en de gegevens die vermeld zijn op het eenvormig begeleidend document, moet de houder mij het volgende voorleggen: ten eerste, de inlichtingen die hij gebruikt heeft om zich ervan te vergewissen dat de geplande verwijdering op een ecologisch rationele wijze kan worden uitgevoerd; ten tweede, een attest waaruit blijkt dat de verwijderingsinstallatie het soort afval dat wordt overgebracht overeen-

komstig de wetten en de reglementen van de betrokken derde Staat kan verwijderen; ten derde, een afschrift van de inlichtingen die aan de bevoegde autoriteiten van de derde Staat werden gezonden om hun schriftelijke toestemming te bekomen vóór de overbrenging en de verwijdering van de afvalstoffen, en ten vierde, een afschrift van de schriftelijke toestemming van de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde Staat.

Deze bewijslast is « zwaarder » dan de bewijslast die krachtens de EG-richtlijn inzake afvaltransporten is opgelegd en zal in de praktijk steeds leiden tot de weigering van de exportvergunning naar ontwikkelingslanden. Deze regeling heeft voor België de export naar Afrika onmogelijk gemaakt.

Een bijkomend argument voor dit standpunt is dat het systeem en de controle, die ermee samengaat, absoluut noodzakelijk zijn in het kader van een overeenkomst die alleen over gevaarlijk afval gaat. Zij moet toelaten het onderscheid te maken tussen de afvalsoorten. Volgens onze reglementering kan geen enkele afvalsoort naar deze landen vertrekken.

Ik besluit. Ten eerste denk ik dat het standpunt van de Belgische regering duidelijk is en verder gaat dan het Europese standpunt.

Ten tweede waren de meeste industrielanden het in Dakar eens met een verklaring waarin zij zich verbinden om helemaal geen toxisch afval naar ontwikkelingslanden uit te voeren.

Ten derde ben ik voorstander van een beperkt verbod van export en import waarover sprake en dat ook in Dakar is besproken. Wij hebben duidelijk verklaard dat elk Afrikaans land uiteraard het recht heeft zelf import van chemisch of gevaarlijk afval te verbieden. Een internationale conventie kan daar niets aan doen. Dit maakt het de Afrikaanse landen mogelijk om tegen import en export een verbod uit te vaardigen.

Ten vierde hebben wij een eigen wetgeving — ik had de indruk dat één van de sprekers dit niet beseftte — die eigenlijk zeer streng is en er tot nu toe voor heeft gezorgd dat er geen afvaltransporten naar Afrikaanse landen plaatsvinden.

Tenslotte wijs ik op de verwarring rond bepaalde zaken. De afvaltransporten vanuit Europese landen naar ontwikkelingslanden zijn niet altijd, maar wel vaak, illegaal. Om dit te vermijden is controle nodig aan beide zijden van de lijn: in het exporterend land, maar ook in het importerend land. Het is dus niet voldoende alleen een controle in Europa te organiseren. Er moet ook in Afrika worden gecontroleerd. Dat Afrika vraagt om hierbij door de Europese en Amerikaanse Staten te worden geholpen op financieel, technologisch en technisch gebied, vind ik normaal. Wij hebben de plicht hen daarin bij te staan. Het zou voor Afrika een slechte optie zijn elke invoer te weigeren en daarom ook de organisatie van controle te weigeren. Als wij het net zo dicht mogelijk en de mazen zo klein mogelijk willen maken, moeten wij in beide continenten controle uitoefenen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet voor een korte repliek.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, in het antwoord van mevrouw de staatssecretaris blijven fundamentele punten zeer onduidelijk.

Ten eerste is de juridische situatie op het ogenblik van die aard dat de export van giftig afval naar derde landen bij ons juridisch mogelijk blijft. De EG-richtlijn is in onze wetgeving weliswaar opgenomen in een koninklijk besluit dat zeer uitgebreid is, maar met de juridische situatie die men in het leven heeft geroepen, blijft afvalexport mogelijk. Dit is wezenlijk verschillend van een juridische situatie waarin het exporteren van giftig afval naar derde landen verboden is. Op dat vlak is er een tegenstrijdigheid tussen wat in Dakar werd gezegd en wat in Brazzaville werd verkondigd. Ik heb werkelijk geen antwoord gekregen op mijn vraag over dit probleem.

Ten tweede wijs ik erop dat, bij de interpellatie die ik een aantal maanden geleden heb gehouden, mevrouw de staatssecretaris zelf heeft geantwoord dat een bepaald transport, weliswaar

op een legale manier, maar toch volgens het beschreven systeem, richting Namibië is gegaan.

Namibië is een Afrikaans land. De huidige juridische situatie laat wel degelijk export van giftig afval naar Afrika toe.

Een aantal Afrikaanse landen vraagt overdracht van technologie om hun afvalprobleem op te lossen. Er is geen enkele reden om die vraag te koppelen aan de mogelijkheid om onze afval daar te laten verwerken. De geïndustrialiseerde landen zijn maar al te geneigd om hun afval te exporteren naar derde landen en naar ontwikkelingslanden. Zij zijn wel bereid in dat kader technologie over te dragen.

Op die manier heeft men, onder andere in Dakar, gepoogd een wig te drijven tussen de ambtenaren en de technici van een aantal Afrikaanse landen enerzijds en de staatshoofden anderzijds die een ander politiek signaal uitzonden en een exportverbod voorstelden.

Er is helemaal geen tegenstelling tussen een exportverbod van onze kant, een importverbod van hun kant en de mogelijkheid om een controle én bij ons én ginder te organiseren. Men hoeft geen export toe te laten om een efficiënt controlesysteem te installeren aan het begin en aan het einde van de lijn. Het antwoord van de staatssecretaris overtuigt mij hoegenaamd niet.

Het verheugt mij dat België een positieve houding aanneemt inzake het facultatief import-exportverbod. Frankrijk en Duitsland trachten dat verbod te begrenzen. Als een ontwikkelingsland een importverbod voor giftig afval oplegt wordt de controle dan geheel overgelaten aan het ontwikkelingsland in kwestie? Dit is nog niet uitgemaakt. Ons inziens moet België er voor pleiten dat het exporterend land erover waakt dat er geen export van giftig afval naar dat land plaatsgrijpt.

Daarover gaat de discussie, onder andere met de Verenigde Staten. Met de verkregen antwoorden blijft het Belgisch standpunt geheel in de mist.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATIE VAN DE HEER LUYTEN TOT DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE GEPLANDE AFSCHAFFING VAN DE KADETTENSCHOOL TE LIER»

INTERPELLATION DE M. LUYTEN AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR «LE PROJET DE SUPPRESSION DE L'ECOLE DES CADETS A LIERRE»

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de interpellatie van de heer Luyten tot de minister van Landsverdediging over «de geplande afschaffing van de Kadettenschool te Lier».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister omdat hij ondanks zijn moeilijk tijdschema aanwezig is voor deze interpellatie. Het is beter in alle openhartigheid mijn gevoelens en gevoeligheden te kunnen uitdrukken vooraleer de beslissingen vallen, dan achteraf met zwaar geschut tegen de beslissingen storm te lopen.

De aanleiding tot deze interpellatie is wat ik verder zal noemen het plan-Charlier, althans een onderdeel ervan, dat politiek een bredere draagwijdte kreeg door de zogenaamde persconferentie-Coëme van 23 februari jongstleden. Zoals mevrouw Aelvoet zoëven zegde kan men zich niet altijd op kranten baseren, maar toch meen ik dat in dit geval de kranten een uitgebreid verslag met verontrustende elementen uitbrachten. In onze streek steeg de onrust toen wij hoorden dat, in militaire termen, voor de vijfde keer een offensief was ingezet tegen de Kadettenschool van Lier, dit keer om ze af te schaffen.

Daags na de persconferentie stond in *De Standaard*: «Afschaffing is in elk geval het lot van de Kadettenschool van Lier.»

Een andere krant had het over een prompte uitvoering en een kolonel die naar Lier moest gaan met het bericht dat de school definitief sluit. Maar wees ervan overtuigd, het Alcazar in Lier houdt nog stand.

De jongste tijd circuleren er in ons land nogal wat denkpijpen, goede voornemens — waarmee de weg naar de hel is geplaveid — en plannen, ook abstracte. De politiek, zoals de wetenschap begeeft zich ook wel meer dan eens op abstracte wegen. Belangrijker dan feiten en kille rapporten is de psychologische context en in de verhouding Vlaanderen-Belgisch leger de historische context. Alvorens beslissingen hard te maken zou het misschien nuttig zijn dit probleem eens in een ruimer verband te bekijken. Bij een socialist zal ik immers gemakkelijker gehoor vinden dan bij een militarist of een «hoera-patriot».

Vlaanderen kreeg in de geschiedenis de zeer kwalijke rol van slagveld van Europa. Ik heb mij altijd geïnteresseerd voor het lot van mijn volk in zijn historische context. Voor ons waren de militairen vaak de plundersaars. De oorlog voedt de oorlog, zegde men indertijd. Er werd tot nog niet zo lang geleden in Vlaanderen een felle polemiek geleverd over recruteringswetten en over de algemene dienstplicht, mede wegens dat kwalijk odium dat rond het militaire bedrijf hing.

In 1909 werd de algemene dienstplicht ingevoerd. Leopold II heeft deze wet nog op zijn sterfbed ondertekend. In ruil voor de steun van de katholieke rechterzijde aan de algemene dienstplichtwet van Leopold II, kreeg Vlaanderen dan een taalwet toegevoegd. In 1914 lanceerde Koning Albert, in een poging de Vlamingen te verzoenen met het Belgisch leger, de historische oproep «Vlamingen, gedenk de slag der Gulden Sporen». Het enthousiasme was groot, de ontgoocheling des te groter. De bekende Vlaamse dichter, René De Clercq — Koen Hulpiau, zoon van de oud-senator, schreef trouwens een thesis over hem —, publiceerde het gedicht *Niet onder den helm*, gericht tegen de Duitse pinhelmen. Twee jaar later toonde hij zich echter verbolgen over het totale onbegrip van de Belgische regering in Le Havre voor de situatie van de Vlamingen. Hij kreeg na de eerste wereldoorlog als activist de doodstraf. Mensen zoals Emile Vandervelde en Kamiel Huysmans begrepen in die tijd vanuit hun eigen sociale strijdervaringen de activisten beter en vele activisten zijn dan ook in het socialisme terechtgekomen. Denk maar aan Herman Vos, Lode Craeybeckx en Firmin Mortier.

Ik kan hier niet lang bij blijven stilstaan, maar verwijs nog even naar twee tragische boeken, zodat de context waarin de discussie rond de Kadettenschool van Lier moet worden geplaatst, beter kan worden begrepen. Om te beginnen is er het boek *Open Frontbrieven*. En dan is er het boek dat de fameuze interpellatie van mei 1919 met Frans Van Cauwelaert, staatsminister Van de Vijvere en dokter Vandepierre uit de Kempen bundelt en dat op een ingrijpende wijze de crisissituatie schetst die aan de IJzer gegroeid was tussen het Belgisch leger en de Vlamingen.

Vlak voor de oorlog tekende zich een meer positief klimaat af. Een zoon van VNV-senator Dhaese kreeg in die tijd zelfs de gouden degen van de krijgsschool. Het vertrouwen werd echter zeer snel weer de grond ingeboord door het dynamiteren van de IJzertoren in 1946. Een standaardjournalist heeft onlangs nog uit de doeken gedaan dat dit monument, dat door de Vlaamse Raad als symbool van de Vlaamse ontvoogding werd erkend, door Westvlaamse franskiljons uit het Belgisch leger werd opgeblazen. En hoeveel gewone Vlamingen werden Vlaamsgezind door bittere ervaringen in het Belgisch leger.

Tijdens mijn militaire dienst in de kazerne Geruzet te Brussel was op papier de taaltoestand daar helemaal in orde, maar de werkelijkheid was anders. Vaak werd er op de *bonne volonté* van de Vlamingen een beroep gedaan en het *bilinguisme* voltrok zich steeds in een *sens unique*.

Als wij dan voor onze taalrechten, als miliciens, durfden opkomen begon een chantagespelletje in de zin van: opgepast want wij zouden wel eens aan uw congé kunnen zitten! P.W. Segers, een van uw voorgangers als minister van Landsverdediging, heeft in het Belgisch leger bepaalde ABN-acties ingevoerd. Wanneer wij met enkele gestudeerde Vlamingen zulke acties

voerden, werden wij door beroepsmilitairen voor «anciens SS» uitgeschoolden. Deze hele geschiedenis van onbegrip voor de Vlamingen was dus zeer hardnekkig en duurt bij sommigen nog voort.

Een voorman uit christen-democratische kringen, gewezen minister Fons Verbist, pedagoog in de normaalschool van Mechelen, heeft ooit aan een groep Belgische hoerapatriotten gezegd: Wanneer gaat ge het toch leren! Aanvaard de Vlamingen zoals ze zijn, met hun gevoeligheden; laat hen de Vlaamse Leeuw zingen en dan zult ge ze misschien ooit de *Brabançonne* kunnen leren. Velen hebben die les jammer genoeg niet begrepen.

In die situatie van «op papier alles in orde maar de psychologische realiteit heel anders», hadden wij in de late jaren vijftig nog een Belgisch officierenkorps dat voor een groot deel niet beantwoordde aan de grote droom van tienduizenden Vlamingen die dachten dat zij eindelijk recht zouden bekomen aan de IJzer. Zoals Cyriel Verschaeve schreef: «Zoals moeders hoekje in Vlaanderen huis, beminnen wij Vlaanderen in België.» De ontgoocheling moet bij deze mensen wel groot zijn geweest. Velen gingen dan ook met tegenzin naar het leger in Vlaanderen.

Het was een socialist, namelijk minister Spinoy, die verklaarde dat men iets moest doen om de drempel naar dat Belgische leger te verlagen en om het leger een meer democratisch en meer Vlaams karakter te geven. Hij richtte in 1955 de Kadettenschool in Lier op. Het resultaat was indrukwekkend. Gedurende 34 jaar zijn er vanuit die regionale recrutering meer dan 1 500 officieren vanuit Vlaanderen in het Belgische leger terechtgekomen.

Men zag dit in Brussel niet graag gebeuren. Kolonel Bastijns, het eerste hoofd van de Kadettenschool in Lier vertelde mij ooit hoe hij de schilden van de negen provincies liet aanhangen; één ervan, namelijk Oost-Vlaanderen, werd voorgesteld door de Vlaamse Leeuw. Daarvoor werd hij vanuit idiote militaire hogere kringen in Brussel op de vingers getikt. Zij vonden al dat dit te ver ging. ABN was zelfs al verdacht, zoals ik zegde. Dergelijke voorgeschiedenis is mede aan die kadettenschool verbonden.

De kadetten namen ook actief deel aan het gemeenschapsleven in Lier en de school werd spoedig een positief begrip. Ik herinner mij dat wij culturele avonden bijwoonden, zoals georganiseerd door Jeugd en Muziek. Eén van de meest gedisciplineerde en geïnteresseerde groepen was telkens de groep van de Kadettenschool van Lier. Lier heeft op dat vlak, zoals de bedoeling was van minister Spinoy, meer dan zijn rol vervuld.

De Kadettenschool heeft, zoals de minister van Binnenlandse Zaken onlangs in de Kamer nog benadrukte, het leger in Vlaanderen gedemocratiseerd en vervlaamt. Tot vijfmaal toe heeft men echter pogingen ondernomen om de school te doen verdwijnen.

Mijnheer de minister, ik heb daarover in mijn nota uitgebreide vragen gesteld, en ik ga die hier niet herhalen. De bezwaren van praktische aard laat ik over aan de collega's die lid zijn van de commissie voor de Defensie. De heer Candries, die momenteel in het buitenland verblijft, zal in de Kamer wellicht het militair-technisch aspect van het probleem toelichten.

Ik heb mij mede laten voorlichten door personen die het probleem van nabij kennen. De heer de Donnée, uw voorganger bij poging tot het laten verdwijnen van de Kadettenschool uit Lier, geeft nu zelf toe dat dit eigenlijk niet moet om besparingsredenen want dat, met de andere plannen die men heeft, die besparingen eigenlijk futiel zijn.

Als lid van de meerderheid wijs ik erop dat het misschien wel eens nuttig is, in het kader van de hier geschetste situatie, ons af te vragen of er bij sommige plannenmakers geen bijbedoelingen zijn. Ik heb mij laten zeggen dat de aflossing van de wacht aan het hoofd van de Kadettenschool een poging was om de volksoverste die verbonden was aan de streek te vervangen door iemand die in Brussel woont, wiens kinderen zelfs geen Nederlands kennen, en die zich elke dag van Brussel naar Lier moet verplaatsen. Die heeft er waarschijnlijk geen bezwaar tegen dat de Kadettenschool te Lier wordt gesloten!

Wij staan hier wel zeer ver van wat voor de federalistisch socialist die u bent, de regionale recrutering moet betekenen om tot een geestelijk klimaat te komen waarbij de sociale drempel wordt verlaagd en waarbij de leerlingen van het eerste jaar secundair onderwijs, jongens die dan op een zeer gevoelige leeftijd zijn, zich thuis kunnen voelen in hun eigen atmosfeer, zodat zij de stap «van moeders hoekje in Vlaanderen naar vaders huis in België zonder schokken kunnen doen». Zo werd het vroeger vaak door romantische flaminganten gezegd, maar het gaat vaak om een concrete werkelijkheid.

Ik heb in taalgemengde kazernes verbleven. Ik ken de huidige situatie in Brussel niet, maar soms vang ik echo's op van de bestaande toestanden. Mijn medemiliciens durfden in de kazerne Geruzet niet naar de kolonel gaan om een gunstje te vragen. Hij was zogenaamd tweetalig, maar in feite was hij dat niet. Hij was geen «vader van het regiment» zoals dat in de militaire tralala-terminologie dikwijls wordt gezegd. Omdat ik op mijn rechten stond, werd er chantage op mij gepleegd, zodat bange Vlamingen mij opmerkten: «Spreek dan toch Frans, gekent het», terwijl anderzijds Waalse miliciens mij aanspoorden met: «Luyten, vous avez raison. Nous sommes à vos côtés.» Het zij te hunner ere gezegd. In die kazerne was het op papier allemaal in orde, maar niet in de realiteit.

Mijn interpellatie is een duidelijke en vriendelijke verwittiging ondanks de scherpheid van mijn vragen die voor een groot deel overgenomen zijn uit de tekst van mijn interpellatie die ik in oktober 1987 tot de heer de Donnée richtte, maar kort daarna is de regering gevallen. Op een antwoord van hem op een directe vraag hier in de Senaat heb ik toen gerepliceerd dat het misschien best was dat er een andere regering zou aantreden. Een week later werd het Parlement ontbonden. Ik hoop voor u dat hetzelfde zich nu niet zal voordoen.

Het probleem ligt ruimer dan alleen maar in de militair-technische atmosfeer.

De knipselkranten zijn in de Senaat afgeschaft maar op de kabinetten blijven ze volgens de verklaring van de Eerste minister nog te bestaan. De brede beroering die uit de titels blijkt, brengen mij terug tot het psychologisch klimaat waar ik het al over had. Ik citeer hier een christen-democratische krant *Het Volk*, een regeringskrant dus, die als titel brengt: «Sluiting kadettenschool. Wapen tegen Vlaamse officieren». Een andere regeringskrant titelt: «Sluiting Lierse Kadettenschool. Een afrekening?»

Ik citeer een liberale krant, de oppositie dus: «Nieuwe Waalse aanval op Lierse Kadettenschool». Ik citeer *De Morgen*, een regeringskrant: «CVP-kamerlid Hermans trekt van leer tegen Charlier en zegt dat hij in dit geval tegen de begroting van Landsverdediging zal stemmen». Ik zou ook nog Strielemans in *De Nieuwe Gazet* kunnen citeren, en anderen, want in heel de Vlaamse pers legt men het accent op een zaak waar men in het plan-Charlier niet kan komen aandraven met de technische of militaire aspecten, want die worden door bijna niemand bijgevalen. Immers, zoveel strategen, zoveel verschillende plannen, zoveel verloren veldslagen.

Ik heb in Vlaanderen inzake militaire kwesties nog nooit een dergelijke eensgezindheid vastgesteld, ook niet bij de bevolking van Lier. Meer dan 10 000 handtekeningen werden bij een vorige poging op enkele weken tijd verzameld. Het ging dus om een massaal protest tegen de sluiting van de Kadettenschool van Lier. U bent lang genoeg in de politiek om te beseffen wat dit wil zeggen.

Vóór enkele dagen is de gemeenteraad van Lier in spoedvergadering bijeengekomen. De TV met cameraploeg was aanwezig. Ik zal hier niet herhalen wat de fractievoorzitters hebben gezegd. De gemeenteraad, meerderheid en oppositie, was eensgezind. Ik citeer enkel de fractievoorzitter uit uw politieke familie, de socialistische partij: «De Kadettenschool van Lier is steeds een doorn in het oog geweest van de Franstalige legertop die permanent pogingen ondernam om ze af te schaffen. De school werd door Antoon Spinoy opgericht als sociaal-democratisch alternatief voor Laken en heeft in die zin nog steeds haar belang.»

De heer Seeuws. — Wij zijn hier niet in de gemeenteraad van Lier, maar in de Senaat.

De heer Luyten. — Het ging om alle fracties, zoals hier trouwens ook, behalve de liberalen, die zijn hier niet. Het is misschien voor de minister significant dat vertegenwoordigers van de drie Vlaamse regeringspartijen hier aanwezig zijn, maar geen enkele van de oppositie en geen enkele Franstalige. Dit verschijnsel deed zich ook voor in de gemeenteraad van Lier maar daar waren ze er allemaal.

De teneur van mijn interpellatie is dat er een geestelijk surplus is in de dingen, het gaat om meer dan enkel technische plannen. Ik heb willen aantonen wat ik bedoel met dit geestelijk surplus.

Aangezien het gaat om zo weinig materieel gewin op bezuinigingsvlak wil ik u bij deze vijfde poging aanraden uw handen er af te houden, mijnheer de minister. Het kan nu nog op een vriendelijke manier gebeuren, want de regering heeft nog geen beslissing genomen. Daarom heb ik u gevraagd of dit in de regering reeds werd besproken. Is het juist, zoals een kolonel in Lier heeft verklaard, dat de afschaffing onvermijdelijk is? Wie heeft beslist dat het onvermijdelijk is?

In Vox nummer 7 van 1989 staat een foto van u afgedrukt, mijnheer de minister, toen u Siegen hebt bezocht. Daar wordt via een jongerenraad het beroep van burger van een democratisch land aangeleerd, zo staat er. De Kadettenschool van Lier is ook gedurende vijfendertig jaar een leerschool willen zijn voor het beroep van toekomstig Vlaams officier in een democratisch land. Dit was de betekenis van de Kadettenschool in de verhouding Vlaanderen-Belgisch leger.

Ik zal dus moeten handelen zoals CVP-volksvertegenwoordiger Hermans, indien zou blijken dat er geen lichtzinnigheid maar kwaadwilligheid in het spel is bij de geplande afschaffing, en de nodige consequenties trekken.

Het is nooit te laat. In de tijd van ridder de Donnée was het blijkbaar ook onvermijdelijk.

Ik citeer de *Handelingen* van donderdag 29 oktober 1987. Ik vroeg: «Mijnheer de minister, blijven de plannen in verband met de Kadettenschool van Lier gehandhaafd? Dat interesseert heel mijn streek.» Ridder de Donnée antwoordde: «De overheveling van de Kadettenschool van Lier naar Laken zou belangrijke besparingen mogelijk maken en bijdragen tot de rationalisatie. Aangezien dit echter protest uitlokt, zelfs bij de kampioenen van de bezuinigingen» — de heer Verhofstadt onder andere — «heb ik beslist deze kwestie aan de regering voor te leggen. Zolang de regering ter zake geen standpunt heeft ingenomen, is er niets beslist.» Mijn repliek luidde: «Dan hoop ik maar dat er een andere regering komt.» Een week later viel de regering.

Ik wil u dat lot besparen, mijnheer de minister. Voorlopig zijn er nog vijf militaire muziekkapellen, die u eveneens wil afschaffen maar die, indien u hardnekkiger zou zijn dan ridder de Donnée, uw politiek requiem kunnen begeleiden als u mede door deze beslissing de val van de regering zou veroorzaken. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verschueren.

De heer Verschueren. — Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat ik niet over zoveel tijd beschik als mijn voorganger want ik ken het reglement. Daarom zal ik geen romantisch-historische ontboezemingen doen maar zal ik mij bepalen tot realistische feiten.

Vóór de oprichting van de Koninklijke Kadettenschool van Lier bestond er een schrijnend onevenwicht in het officierenkorps: het beroepskader van de officieren was voor 80 pct. Franstalig. De 20 pct. Vlamingen behoorden tot de lagere officieren.

Dat hierin verandering is gekomen, is te danken aan een initiatief van wijlen de socialistische minister, Spinoy, die in 1955 de Koninklijke Kadettenschool van Lier oprichtte.

Deze school heeft vanaf 1955 in het centrum van Vlaanderen mensen aangetrokken voor de hoogste functies in het leger

die daar vroeger niet terechtkwamen: zonen van arbeiders, bedienden en zelfstandigen. Ik heb een waslijst met cijfers, maar de tijd ontbreekt mij om ze allemaal voor te lezen. Bekijken wij de sociale herkomst van de Lierse kadetten, dan merken wij dat in 1986 21 pct. zonen zijn van arbeiders, 30 pct. van bedienden, 14 pct. van ambtenaren, 21 pct. van vrije beroepen. Zonen van officieren en onderofficieren vormen slechts 4 respectievelijk 3 pct. In 1989 waren de cijfers (ongeveer dezelfde) 30 pct. zonen van arbeiders, 16 pct. zonen van bedienden, 21 pct. zonen van ambtenaren en 22 pct. zonen van zelfstandigen.

De school zet zich nu al 34 jaar in om mensen, die niet uit legermilieus stammen, voor te bereiden om te functioneren in die werkkring. Zij worden gewezen op hun sociale verantwoordelijkheid: de opdracht is ervoor te waken dat de dienstplichtigen naar huis gaan met een positieve kijk op het leger. Men wordt dus uitgelegd hoe ze hun Vlaamse aard kunnen verwerken in die Belgische opdracht, wat daarbij de moeilijkheden zijn en hoe ze die kunnen opvangen.

In de loop van de jaren werd de kazerne van Lier voor tientallen miljoenen verbouwd tot een school, met sedert 1986 een informaticaklas met 14 computers, een videoklas, vernieuwde taal- en wetenschappelijke labo's, enzovoort. Om ze geschikt te maken voor een militaire eenheid, moet ze opnieuw grondig worden verbouwd.

Het leger regionaliseren is een dwaasheid, maar regionaal jongeren recruterende en ze een regionale eentalige opleiding geven als voorbereiding op de Koninklijke Militaire School in Brussel, is pedagogisch en sociaal uitermate zinvol.

Het leger is het initiatief van 1955 dankbaar. Geen sensibiliserings- of publiciteitscampagne is er ooit zoals de Kadettenschool te Lier in geslaagd een dergelijke ononderbroken stroom van kandidaten uit alle Vlaamse provincies op toelatingsexamen voor een legercarrière samen te brengen. De school leverde tot nog toe meer dan 1 500 officieren. De Kadettenschool te Lier is een begrip geworden in de Nederlandstalige regio.

Na dit kort historisch overzicht formuleer ik enkele bezwaren tegen het plan-Charlier, zoals het wordt genoemd.

Ten eerste compromitteert het plan de recrutering van officieren.

Tot nu toe leverden de Koninklijke Kadettenschool en de toegevoegde afdeling Intermachten, onderdeel van de Koninklijke Kadettenschool van Lier, jaarlijks meer dan de helft van de leerlingen van de Koninklijke Militaire School, met een aangepaste opleiding. Deze recrutingsbasis komt sterk in het gedrang.

De afdeling kadetten zou geheel worden vervangen door een afdeling Intermachten, gevestigd in Laken.

Door de afschaffing van de Koninklijke Kadettenschool gaat meteen de faam teloor die de school in de loop van haar bestaan heeft opgebouwd. Het beste bewijs hiervoor is het grote aantal kandidaten dat zich elk jaar voor de toelatingsexamen aanmeldt. De nieuwe instelling moet zich opnieuw waarmaken.

De nieuwe instelling zal veel minder aantrekkingskracht uitoefenen op die lagen van de bevolking die nu door de Koninklijke Kadettenschool worden aangesproken. De nieuwe instelling zal een veel geringere sociale en democratische rol spelen dan de Koninklijke Kadettenschool.

De Lierse ervaring op het vlak van de Intermachten-opleiding wordt zonder meer naar Laken overgeheveld. Het aantal leerlingen van de afdeling Intermachten wordt verhoogd. Men spreekt zelfs van een verdubbeling en meer. Mijnheer de minister, is een groter aantal leerlingen in deze afdeling volgens u een besparing? De leerlingen Intermachten krijgen immers het wettelijk opgelegde statuut van beroepsvrijwilliger en dit houdt een maandloon in.

Mijn tweede bezwaar is dat de voorgestelde herinrichting van de Kadettenschool nauwelijks besparingen kan opleveren. Zal het maandloon dat aan meer dan dubbel zoveel leerlingen Intermachten zal worden uitbetaald, minder kosten dan de gewone soldij die de kadetten nu krijgen? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Het kwartier in Lier is als school ingericht. De bestaande infrastructuur is voor een leger eenheid onbruikbaar. Onlangs is nog 40 miljoen geïnvesteerd om in een gedeelte van de gebouwen het Militair Archief van Kontich onder te brengen, waaraan twee personeelsleden verbonden zijn. Om het geheel te onderhouden zal er een militaire eenheid moeten worden gestationeerd.

Indien dit niet gebeurt, zijn alle investeringen voor niets geweest. Deze verhuizing zal onvermijdelijk een bijkomende financiële en sociale belasting betekenen.

Het onderwijzend personeel kan onmogelijk in zijn geheel in de nieuwe schoolstructuur worden tewerkgesteld. Maar ook daar moet het effect van de bezuiniging worden gerelativeerd.

Heeft de legerleiding misschien de bedoeling, na de geplande recrutingsstop in 1989, allereerst de resterende kadetten van de hoogste twee jaren te Laken te hergroeperen en dan de afschaffing op te schorten om toch nog voldoende valabele kandidaten voor het toelatingsexamen van de Koninklijke Militaire School te leveren?

Het plan tot afschaffing druist in tegen de recente communautarisering van het onderwijs. Nederlandstalige en Franstalige leerlingen samenbrengen in een tweetalige school is bovendien in strijd met de taalwet van het leger. De tijd is te kort om daar nu dieper op in te gaan, maar ik zal u daarover een schriftelijke vraag stellen. Ik ben benieuwd wat u daarop zal antwoorden.

Door het verdwijnen van de Koninklijke Kadettenschool te Lier zou de Vlaamse Gemeenschap geen rechtstreekse invloed meer hebben op de vorming van haar officierenkorps, aangezien zowel de nieuw op te richten school te Laken als de Koninklijke Militaire School te Brussel, vrijwel de laatste Belgische tweetalige instellingen zijn.

Kritiek uitoefenen is gemakkelijk. Ik wil u echter een paar suggesties geven.

Als alternatief voor het plan-Charlier in verband met de Koninklijke Kadettenschool stel ik voor: ten eerste, de Koninklijke Kadettenschool blijft behouden in een gecommunautariseerde vorm, met een Nederlandstalige afdeling te Lier. Als een rationele reorganisatie in deze zin geschiedt, levert dit aantoonbare besparingen op. De Franstalige Kadettenschool kan in een bestaande kazerne in het Waalse Gewest worden geïntegreerd. Zo komen te Laken de gebouwen vrij, bijvoorbeeld voor de zo noodzakelijke uitbreiding van de Koninklijke Militaire School (Daar is er hoge nood aan sanering. De infrastructuur is daar op dit ogenblik menonwaardig); ten tweede, indien de minister op het standpunt zou blijven dat de Kadettenschool moet verdwijnen en moet worden vervangen door een uitgebreide Intermachten-afdeling, moet deze nieuwe afdeling worden ondergebracht in een onafhankelijke Nederlandstalige school te Lier. Die afdeling is daar trouwens nu reeds gevestigd.

Andere oplossingen zouden de kosten eerder opdrijven dan verlagen, en indruisen tegen de communautarisering van het onderwijs en de taalwet voor het leger.

Mijnheer de minister, onder het voorwendsel te besparen gaat u de Kadettenschool te Lier laten verdwijnen en die van Laken laten herrijzen. Is dat de truc van de feniks? Om het provinciaal stadje Lier, niet ver van mijn dorp gelegen, met zijn wereldberoemde Zimmertoren, om de stad van Pallieter al haar uitstralingskracht te ontnemen moet men twee hoofdadere doornijden, namelijk de Rijksnormaalschool afschaffen — maar dat is uw bevoegdheid niet, anders zou u het misschien ook doen — en het levenswerk van Antoon Spinoy vernietigen. Mijnheer de minister, zou u het wagen een chirurgische ingreep uit te voeren op het werk van uw partijgenoot waardoor Lier onherstelbaar wordt verminkt? Ik hoop dat het gezond verstand nog altijd de bovenhand zal halen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderborcht.

De heer Vanderborcht. — Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie wenst zich aan te sluiten bij deze interpellatie over de Kadettenschool te Lier. Mijn fractie beschouwt deze plannen voornamelijk als werkdocument.

Het plan stelt: «Deze herinrichting bestaat uit de afschaffing van de eigenlijke Kadettenschool, het afzien van de instelling in Lier en het oprichten van een instelling te Laken gericht op de voorbereiding voor de toelatingswedstrijd van de Koninklijke Militaire School en voor de proeven voor sociale promotie.»

De Kadettenschool te Lier bestaat sedert 1955 en werd opgericht omwille van een nijpend tekort aan Vlaamse officieren bij de krijgsmacht. Lier leidde tot dusver meer dan 1 500 officieren op. De andere in België bestaande Kadettenschool te Laken bestaat uit een Nederlandstalige en een Franstalige afdeling, praktisch helemaal gescheiden.

De Kadettenschool geeft een opleiding van drie jaar als voorbereiding op de Koninklijke Militaire School. Thans worden meer dan 50 pct. van de kandidaten voor deze Koninklijke Militaire School geleverd door de Vlaamse Kadettenscholen.

De Kadettenschool is streng en elitair, maar niet in de socio-economische betekenis van het woord.

Zoals collega Verschuereen zegde, zijn het vooral jongeren uit werksmilieus, en uit gezinnen van kleine zelfstandigen enzovoort, die aan deze school studeren.

De school werd precies opgericht om kansarme leerlingen deze mogelijkheid te bieden. Ieder jaar worden uit een 450 à 500 aanbiedingen een 50-tal kandidaten geselecteerd.

Het uiteindelijke slaagpercentage ligt daar zeer hoog, namelijk omstreeks 80 à 90 pct. Ook de leraars zelf, die ambtenaren zijn, dienen vergelijkende examens af te leggen en proefstages te doorlopen.

Ook zij vormen een elite. Daarnaast bestaan de zogenaamde Intermachten. Dit zijn toegevoegde afdelingen die zowel te Lier als te Laken bestaan. Zij werden opgericht ten behoeve van beroepsmilitairen die hun studies indertijd niet hebben kunnen voltooien en ze dus voorbereidt op de Koninklijke Militaire School.

Minister Coëme wenst de kadettenscholen van Lier en Laken af te schaffen en de Intermachten van Lier naar Laken over te brengen. Het aantal Intermachten zou worden verdubbeld of verdrievoudigd. Het geheel kadert in zijn besparingsplan.

Wij hebben op deze besparingsmaatregelen echter heel wat kritiek.

In de kadettenscholen wordt een vergoeding (soldij) uitbetaald. De Koninklijke Militaire School evenwel betaalt een volledige wedde. Ook in de uit te breiden Intermachten wordt aan de beroepsmilitairen een complete wedde uitbetaald.

De leraars kunnen niet terecht in het gewone onderwijscircuit en zij hebben geen enkele reëfficiëtiemogelijkheid. Als ambtenaar kunnen zij enkel elders worden ingeschakeld, maar waar? In ieder geval dient in een reëffectatie te Laken of elders in de scholen van het leger te worden voorzien.

In Lier werd vorig jaar pas het Koninklijk Militair Archief van Kontich ondergebracht, wat een investering betekende van 40 miljoen. Daarenboven werd Lier eveneens pas uitgerust met moderne didactische middelen als computers, taallaboratoria, enzovoort.

In Laken bestaat een nijpend plaatsgebrek. Is er, om de Intermachten van Lier over te brengen, weer een bijkomende investering nodig?

Onze kritiek is echter ook gestoeld op bekwaamheidsoverwegingen.

Door de kadettenscholen af te schaffen en de Intermachten uit te breiden, zal de kwaliteit van de kandidaten voor de Koninklijke Militaire School merkbaar dalen. Hun mentaal en fysiek niveau zal op een veel lager peil liggen, om de eenvoudige reden dat de geschikte opleiding daartoe niet meer bestaat. De driejarige opleiding is ook een gepaste voorbereiding op het latere leven van de militaire discipline.

Zo pas werden de kadettenscholen opengesteld voor vrouwen om hun een werkelijke kans te geven als volwaardige kandidaat voor de Koninklijke Militaire School.

De kadettenscholen afschaffen betekent het ontnemen van deze kans voor de vrouwen.

Tot slot verzocht een collega ons volgende vraag te stellen: Is de verhuis van de Kadettenschool te Lier naar de tweetalige school van Laken niet in strijd met de taalwetgeving voor het leger van 1938 en met de taalwetgeving inzake het onderwijs van 1963? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Belder.

De heer De Belder. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben van alle aanwezigen hier de enige authentieke Lierenaar. Het zal de minister dan ook niet verwonderen dat ik niet ongevoelig ben voor de plannen die hij heeft met mijn geboortestad. Ik deel geheel de analyse die collega Luyten gemaakt heeft van dit probleem, uitgaand van de Vlaamse geschiedenis. Ik ga ook akkoord met de technische argumenten van beide voorgaande sprekers. Als plaatsvervangend lid van de commissie voor de Defensie van de Senaat kijk ik dan ook met grote belangstelling uit naar het antwoord van de minister.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coëme.

De heer Coëme, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, senator Luyten is ervan op de hoogte dat mijn antwoord op zijn interpellatie niet anders dan algemeen kan zijn. De maatregelen in verband met de Kadettenscholen van Laken en Lier zijn een onderdeel van de studie-Charlier. De interpellant werd ervan op de hoogte gebracht dat deze studie nu op de agenda van de Ministerraad staat. Het lijkt mij dus niet aangewezen hierover nu in detail te treden. De regering heeft immers nog geen standpunt ingenomen over de filosofie van de studie. Ik dacht dat deze redenering logisch en deontologisch de enige juiste was.

De enige reden — ik leg hierop de nadruk — waarom ik vorige week een synthese van deze studie heb bekendgemaakt, was een einde maken aan vele nutteloze speculaties. Omdat ik een politiek van klaarheid wens te voeren, wou ik de strijdkrachten niet langer in de onzekerheid laten en alle onjuiste geruchten de kop indrukken.

Ik bevestig dus dat de chef van de generale staf van mening is dat gezien de budgettaire beperkingen waarmee mijn departement wordt geconfronteerd, de afschaffing van de twee kadettenscholen nodig is. Het komt nu de regering toe een beslissing te nemen. Deze interpellatie heeft mij het probleem beter doen begrijpen.

Ik herhaal wat ik vorige week ook al heb gezegd, namelijk dat ik binnenkort met de bevoegde commissies van Senaat en Kamer een uitgebreide discussie wil voeren over het hele plan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor het aanvoelen van de bedoeling van mijn interpellatie, waarbij enkele collega's zich hebben aangesloten. Ik hoop dat hij erin slaagt onze bezorgdheid over te brengen tijdens de discussies in de regering.

Om hem in een goede geestgesteldheid naar het regeringsconclaf te laten gaan, citeer ik ter belering en ter bezinning, een tekst van wijlen Jules Destrée. Hij diende op het einde van de beroemde interpellatie van de drie «van's» over het lot van de Vlamingen aan de IJzer een motie in die helemaal aansluit voor de basiswaarden bij de interpellatie van vandaag:

«De Kamer, haren wil te kennen gevende het Belgisch Vaderland nauwer te vereenigen en het meer leven en kracht bij te

zetten; maar overtuigd dat deze eendracht slechts dan kan verwezenlijkt of bestendigd worden wanneer beide bevolkingen — Vlamingen en Walen — de innige overtuiging hebben dat zij op gelijken voet behandeld worden; dat de overheersing van de eene bevolking over de andere, in stee van de nationale eendracht te versterken, ze integendeel maar kan verzwakken, evenals iedere poging om ze door gedwongen tweetaligheid te versmelten,

Dat Walen en Vlamingen gelijk recht hebben om te genieten van de weldaden van 't bestuur, 't gerecht, 't onderwijs en 't leger; dat de eenen zoowel als de anderen vrij moeten gelaten worden zelf te beslissen, over de wijze, waarop zij van dit recht gebruik wenschen te maken.»

Zo kon in 1919 een Jules Destrée de Vlaamse gevoeligheden nog begrijpen als oprechte Waal die hij was. Wij, Vlamingen, wenschen nu ook dat in een geest van regionale recrutering en opleiding Vlaanderen zelf de atmosfeer kan bepalen zonder daarbij geheel afhankelijk te zijn van technische of zogenaamd budgettaire argumenten, zoals ze door Charliers of andere Charliers worden gehanteerd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen van wet waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions de loi dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen van wet in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions de loi sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen van wet, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, zal als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van heden verschijnen.

La liste de ces propositions de loi, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET *Dépôt — Indiening*

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par Mme Hanquet et M. Falise, modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

1° Door mevrouw Hanquet en de heer Falise, tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering;

2° Par M. Anthuenis, modifiant l'arrêté royal n° 442 du 14 août 1986 relatif à l'incidence de certaines positions administratives sur les pensions des agents des services publics.

2° Door de heer Anthuenis, tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — De heer Peeters wenst de minister van Sociale Zaken te interpellieren over:

1. «De betaling van de klinische biologie in de ziekenhuizen op basis van een «historisch forfait»;

M. Peeters désire interpellier le ministre des Affaires sociales sur:

1. «Le paiement de la biologie clinique dans les hôpitaux sur la base d'un «forfait historique»;

2. «De door de minister geplande herziening van de huisartsenopleiding».

2. «La révision de la formation des médecins généralistes, telle que l'envisage le ministre».

Dames en heren, onze agenda is afgewerkt.

Nous avons ainsi épuisé notre ordre du jour.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 19 h 15 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 19 h 15 m.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen van wet:

Liste des propositions de loi prises en considération:

Tot wijziging van de artikelen 16 en 81 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (van de heren Blanpain en De Belder);

Modifiant les articles 16 et 81 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (de MM. Blanpain et De Belder);

— Verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen.

Renvoi à la commission de la Révision de la Constitution et des Réformes des Institutions.

Tot wijziging van de artikelen 350 tot 353 van het Strafwetboek betreffende de zwangerschapsafbreking (van de heren Baert en Peeters);

Modifiant les articles 350 à 353 du Code pénal relatif à l'avortement (de MM. Baert et Peeters);

— Verwezen naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi aux commissions réunies de la Justice et de la Santé publique et de l'Environnement.

Tot instelling van een consultatieve volksraadpleging over het geven van een grondwetgevende opdracht aan het Europees Parlement (van de heren Dierickx en Lenfant c.s.);

Instituant un référendum consultatif sur l'attribution d'une mission constituante au Parlement européen (de MM. Dierickx, Lenfant et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.